

A Tan Kapuja
Buddhista Főiskola

MESTERKÉPZÉS TÁRGYTEMATIKÁK

Budapest, 2025

Tartalomjegyzék

1.	Buddhista törzsanyag tantárgyleírásai	3
1.1.	Buddhista filozófia	3
1.2.	Összehasonlító filozófia	17
1.3.	Buddhista meditáció és elvonulás	30
1.4.	Dharma társalgás	45
1.5.	Szakdolgozati kutatás	55
2.	Összehasonlító buddhista filozófia specializáció tantárgyleírásai	64
2.1.	Buddhista szentirat-egzegézés	64
2.2.	Angol nyelvű szakszövegolvasás	77
3.	Ind nyelvi (Páli és szanszkrit) specializáció tantárgyleírásai	89
3.1.	Buddhista szaknyelv (Páli–szanszkrit)	89
3.2.	Buddhista szakszövegolvasás (Páli–szanszkrit)	103
4.	Tibeti nyelvi specializáció tantárgyleírásai	115
3.3.	Buddhista szaknyelv (Tibeti haladó)	115
3.4.	Buddhista szaknyelv (Tibeti haladó)	127

1. Buddhista törzsanyag tantárgyleírásai

1.1. Buddhista filozófia

Az ismeretkör: Buddhista filozófia 1-6.

Kredittartománya: 26kr

Tantárgyai:

- Buddhista filozófia 1. (Théraváda)
- Buddhista filozófia 2. (Mahájána)
- Buddhista filozófia 3. (Vadzsrájána)
- Buddhista filozófia 4. (Madhjamaka)
- Buddhista filozófia 5. (Jógácsára)
- Buddhista filozófia 6. (Ismeretelmélet és logika)

Buddhista filozófia 1. (Théraváda)		Kredit: 4
A tantárgy besorolása: kötelező		
Képzési karaktere: 60% gyakorlati		
A tanóra típusa: szeminárium óraszám: 14 x 90 p, nyelve: magyar		
A számonkérés módja: gyakorlati jegy		
A tantárgy tantervi helye: 1. félév		
Az oktatás célja		
A tantárgy részletesen tárgyalja a théraváda hagyomány filozófia rendszerének, az abhidhammának a legfontosabb elemeit. Kiindulópontként bemutatja a történeti Buddháról alkotott théravádin elképzeléseket, amelyek révén erősen valószínűsíthető, hogy a szemeszter során tárgyalandó témakörök sokkal inkább e hagyományon belül végbemenő folyamatos változás eredményei és nem közvetlenül a történeti Buddha személyéhez köthető tanítások. Ennek ellenére, a létezés építőköveinek számító ún. lételemek vizsgálatának (dhamma-elmélet), az elme analízisének, a tudatfolyamatok villámgyors váltakozásának, valamint az anyagi valóság mibenlétének théravádin interpretációi, néhány alapvető filozófiai problémát illetően, olyan új és izgalmas felismerésekhez vezetnek, amelyekről a korai buddhizmus szövegei mélyen hallgatnak.		
A tárgy tartalma		
1. A théravádinok Buddha képe 2. Dhamma-elmélet 3. A két igazság 4. Az elme koncepciója (tudatmozzanatok & tudattényezők) 5. A tudatfolyamatok (aktív & passzív) szemléltetése 6. Az anyagi valóság elemzése		
Alkalmazott oktatási módszerek		
A kurzuson a jelenlét és az aktív hallgatói részvétel kötelező. Az adott órára kijelölt szövegek előzetes elolvasása, majd azok közös megvitatása az oktatóval.		
Számonkérési és értékelési rendszere		
A számonkérés módja: 1. Kollokvium: szóbeli vizsga a félév során tárgyalt témakörökből.		

2. Beadandó dolgozat: egy angol nyelvű tudományos cikk kivonatának elkészítése.

Az értékelés kritériumai:

A jegyszerzés feltétele a sikeres szóbeli vizsga (50%) és a megfelelően elkészített beadandó dolgozat (50%). A szóbeli vizsga eredményessége egyrészt azon múlik, hogy a hallgató milyen mértékben képes világosan és pontosan artikulálni az adott témakört átfogó elméleti kereteket, másrészt mennyire képes átlátni az összefüggéseket. A beadandó dolgozat értékelésének fő szempontja, hogy a hallgató képes-e egy angol nyelvű tudományos cikk gondolatmenetének adekvát ismertetésére magyar nyelven.

Irodalom

Kötelező irodalom:

Órán kiadott jegyzetek és szövegek.

Ajánlott irodalom:

Karunadasa, Yakupitiyage 2010. The Theravāda Abhidhamma. Its Inquiry into the Nature of Conditioned Reality. Hong Kong: Centre of Buddhist Studies, The University of Hong Kong.

Készségek és kompetenciák

Tudása:

- Részletekbe menően ismeri a théraváda buddhizmus filozófia elméleteit, összefüggéseit és szakkifejezéseit.

Képessége:

- Képes a buddhista filozófia szövegeinek eredeti nyelven történő egzgetikai és angol nyelvű szakirodalmon keresztüli összehasonlító elemzésére.

- Képes a théraváda buddhizmus területén végzett kutatási eredményeiről angol nyelven tartott prezentációra, előadásra.

- A théraváda buddhizmus filozófiai elméleteit és az azokkal összefüggő terminológiát a problémák megoldásakor innovatív módon alkalmazza.

Attitűdje:

- Fejlett szakmai identitással, hivatástudattal rendelkezik, amelyet a szakmai és szélesebb társadalmi közösség felé is vállal.

- Törekszik arra, hogy szakterülete legújabb eredményeit saját fejlődésének szolgálatába állítsa, és másokkal is megossza.

Autonómiája és felelőssége:

- Önállóan tervezi meg és végzi tevékenységeit, saját kutatási projekteket indít.

- Bekapcsolódik kutatási és fejlesztési projektekbe, a projektcsoportban a cél elérése érdekében autonóm módon, a csoport többi tagjával együttműködve mozgósítja elméleti és gyakorlati tudását, képességeit.

Tantárgy felelőse: Dr. Kenéz László Tamás

Tantárgy oktatásába bevont oktató: Bodó Ferenc, doktorandusz

Buddhista filozófia 2. (Mahájána)	Kredit: 4
A tantárgy besorolása: kötelező	
Képzési karaktere: 60% gyakorlati	
A tanóra típusa: szeminárium óraszám: 14 x 90 p, nyelve: magyar	
A számonkérés módja: gyakorlati jegy	
A tantárgy tantervi helye: 1. félév	
Az oktatás célja	
Áttekintjük a pradnyápáramitá-szútrák nyelvezetét, módszerét és filozófiáját, a bennük megjelenő legfontosabb fogalmakat. Elemző módon megismerjük a Vadzsraaccshédiká-pradnyápáramitá-szútra, vagyis a Gyémánt szútra teljes szövegét hétről-hétre haladva előre a szövegben.	
A tárgy tartalma	
1. A mahájána kialakulása 2. A pradnyápáramitá szövegek helye a mahájána rendszerében 3. Gyémánt szútra 1-3. fejezetek (bódhiszattva, mahájána) 4. Gyémánt szútra 4-6. fejezetek (szamvrití, paramártha) 5. Gyémánt szútra 7-9. fejezetek (aszamszkrita dharmák, dristi) 6. Gyémánt szútra 10-12. fejezetek (átma-bháva, srávaka) 7. Gyémánt szútra 13-15. fejezetek (vadzsra, sztúpa) 8. Gyémánt szútra 16-18. fejezetek (hétu-phala, buddhadharma, csitta) 9. Gyémánt szútra 19-21. fejezetek (rúpa-kája, dharma-kája) 10. Gyémánt szútra 22-24. fejezetek (pratitja szamutpáda, ákása) 11. Gyémánt szútra 25-27. fejezetek (anitja, anátman) 12. Gyémánt szútra 28-30. fejezetek (nih-szvábháva, súnjátá) 13. Gyémánt szútra 31-32. fejezetek (anitja, páramíták) 14. Összegzés	
Alkalmazott oktatási módszerek	
Előadás, PPT használata, szövegelemzés, aktív jelenlét	
Számonkérési és értékelési rendszere	
(1) Aktív órai jelenlét esetén leadhatja a dolgozatot. (2) Szakdolgozati követelmények szerint megírt legalább 5 oldalas dolgozat egy szabadon választott témából, amely egyben a készülő szakdolgozatának egy fejezete. Leadási határidő: a vizsgaidőszak első napja. A szakdolgozat és formai követelményei ezen a linken elérhető: https://www.tkbf.hu/hallgatoknak/tanulmanyok/vegzes/szakdolgozat/ a 4. menüpontban, a sor végi +-ra kattintva lenyílik a sor. Az oldal közepén található a bibliográfiai hivatkozások módja, melyre kattintva egy pdf jelenik meg, mely letölthető.	
<u>Az értékelés kritériumai:</u>	
A dolgozat értékelésénél:	
A formai követelmények 20%-ban számítanak (Irodalomjegyzék, hivatkozás, lábjegyzet)	
A tartalmi követelmények 80%-ban számítanak (szakirodalom ismerete, filozófiai és történeti összefüggések láttatása, következtetések)	
Az alábbi kritériumok hiánya = elégtelen	

A kötelező szakirodalom ismerete= elégséges
+ A mahájána filozófia értő ismerete = közepes
+ A felhasznált szentirat értő elemzése = jó
+ A formai követelmények teljesítése = jeles

Irodalom

Kötelező irodalom:

- (1) Agócs Tamás 2000. Gyémánt áttörés. A gyémántvágó szútra és magyarázatai. Budapest: A Tan Kapuja Buddhista Főiskola.
(2) Hanh, Thich Nhat, 2010. The Diamond That Cuts Through Illusion. Berkeley: Parallax Press.
(3) Yifa, & Owens, M.C. & Romaskoewicz, P.M., 2006. Vajra Prajnaparamita Sutra. Hacienda Heights, California: Buddha's Light Publishing.

Ajánlott irodalom:

- (1) Price, A. F., 2012. The Diamond Sutra, Boston: Shambhala.
(2) Red Pine, 2002. The Diamond Sutra. Berkeley: Counterpoint.

Készségek és kompetenciák

Tudása: Bármely mahájána szentiratban szereplő terminológia alapján képes beazonosítani a pradnyápáramitá szövegeket. Ismeri a szövegtípus alapfogalmait, a szövegben szereplő személy- és helységnevek alapján meghatározza a szöveg keletkezésének körülményeit.
Képessége: Képes bármely pradnyápáramitá szöveg elemzésére, a szöveg alapján kimutatja a fogalmi gondolkodás korlátait, a felmerülő probléma megoldásához megnevezi a kapcsolódó meditációs gyakorlatot.
Attitűdje: Kritikai nézőpontot, új látásmódot, megoldásokat, módszertanokat alkalmaz szakterületén.
Autonómiája és felelőssége: Megoldásra való feladatainál az emberi gondolkodás lehetőségeit és korlátait mérlegeli. Döntéseiben buddhista szemléletű önreflexióra és önkorrekcióna képes.

Tantárgy felelőse: Dr. Kenéz László Tamás

Tantárgy oktatásába bevont oktató: Dr. Keller Mirella, PhD

Buddhista filozófia 3. (Vadzsrajána)	Kredit: 4
A tantárgy besorolása: kötelező	
Képzési karaktere: 60% gyakorlati	
A tanóra típusa: szeminárium óraszám: 14 x 90 p, nyelve: magyar	
A számonkérés módja: gyakorlati jegy	
A tantárgy tantervi helye: 2. félév	
Az oktatás célja	
A kurzus célja, hogy a buddhista felébredés ideáját és módszereit a tibeti vadzsrajána buddhizmus szemléletmódjai és módszerei körében értelmezze. A nyugati teológia, filozófia és pszichológia eszközeivel tárgyalja a felébredés tapasztalatát, amelyet komparatív módon mutat be a misztikus tanítások tükrében.	
A tárgy tartalma	
A kurzus bepillantást enged a felébredés vadzsrajána buddhizmus hirtelen megvilágosodás módszerébe, ahogy ezt értelmezhetjük a misztikus teológia kifejezéseivel. Az összehasonlítás mellett a kurzus témái a vadzsrajána buddhizmus hirtelen megvilágosodás tanításait értelmezik, ahogy azok a vadzsrajána dzogcsen és mahámudrá irányzatok körében megőrződtek. 1. Bevezető, közvetett és közvetlen módszer: a vadzsrajána filozófia alapvető irányai: istenségjoga, transzformáció – a tudat természete és önfelszabadítás 2. Misztika, ezotéria-exotéria, szakralitás-spiritualitás 3. Transzcendencia-immanencia, transzcendencia és a „világ” 4. Isten és abszolútum értelmezések - személyes létezés és relatív valóság 5. A misztikus út alapelemei 6. Közvetlen módszer általános jellemzői 7. Zen buddhizmus és közvetlen módszer 8. Dzogcsen a tibeti buddhista kultúrában 9. A dzogcsen eredete, dzogcsen mesterek és tanítók 10. A dzogcsen magyarázatok struktúrája, szemlélete és a tudat természete 11. Tibeti bön hagyomány világa és a dzogcsen 12. Mahámudrá tanítások általában és az odaadás 13. A mahámudrá gyakorlás főbb típusai 14. Összefoglalás	
Alkalmazott oktatási módszerek	
A kurzus során a hallgatók a tananyagban szereplő teológiai, vallási alapfogalmak, valamint és buddhista irányzatok közül választhatnak és a választott területeket önállóan, illetve csoportmunkában dolgozzák fel, majd a szorgalmi időszak során a megértésüket oktatói kérdésekre rövid beszámolóikban mutatják be. Az órai munka háttérét magyar és angol nyelvű elsődleges források internetes felkutatása, valamint rövidebb angol nyelvű forrásszövegek fordítása segíti. A hallgatók lehetőséget kapnak arra, hogy a tibeti alapszintű szakkifejezések jelentését elsajátíthassák, miközben komparatív elemzéseket végeznek a vadzsrajána buddhizmus és más misztikus hagyományok jellemzőinek összevetésével.	
Számonkérési és értékelési rendszere	
A kurzus végén szóbeli beszámoló lesz, amelynek során a hallgató a szemináriumon érintett és előre meghatározott témakörökből kiválasztott téma kifejtésével ad számot a tudásáról.	

Az értékelés kritériumai:

jeles: 90% feletti vizsgaeredmény,
kiváló felkészülés és órai munka,
kiváló szintű tudás, elemző- és érvelőkészség
illetve ezek együttese

jó:

- 80-89% közötti vizsgaeredmény,
- jó felkészülés és órai munka,
- jó szintű tudás, elemző- és érvelőkészség (kis bizonytalanság),
- vagy ezek együttese.

közepes:

- 70-79% közötti vizsgaeredmény,
- ingadozó felkészülés és órai munka,
- közepes szintű tudás, elemző- és érvelőkészség (sok bizonytalanság),
- vagy ezek együttese.

elégséges:

- 60-69% közötti vizsgaeredmény,
- gyenge felkészülés és órai munka,
- gyenge szintű tudás, elemző- és érvelőkészség (rengeteg bizonytalanság, minimális tudás),
- általános ismereteken alapuló, hevenyészett elemzés, szabad gondolatok rendezetlen, de még

értelmezhető formában,

- vagy ezek együttese.

elégtelen:

- 60% alatti vizsgaeredmény,
- elégtelen felkészülés és órai munka,
- elégtelen, értékelhetetlen szintű tudás
- vagy ezek együttese.

Irodalom**Kötelező irodalom:**

Chögyal Namkhai Norbu 2007. A kristály és a fény útja. Budapest: Magyarországi Dzogcsen Közösség

Chöknji Rinpoche 1994. Union of Mahamudra and Dzogchen. Hong Kong: Rangjung Yeshe Publications.

Dzogchen Ponlop 2003. Wild Awakening: The Heart of Mahamudra and Dzogchen. Boulder: Shambala.

Ajánlott irodalom:

Sabkar Lama 2003. A Garuda röpte. Budapest: A Tan Kapuja.

Tenzin Wangyal Rinpoche 2018. A fényességes tudat felébresztése - Tibeti meditáció - A belső béke és öröm eléréséhez. Budapest: Bioenergetic Kiadó.

Készségek és kompetenciák

A hallgató a buddhizmus vadzsrajána irányzatának megfelelően ismeri a felébredés vadzsrajánában felvázolt alapkoncepcióit és módszereit, amely jellemzőket a „közvetett” vagy „fokozatos” és „közvetlen” vagy „hirtelen” módszer megkülönböztetése szerint tudja rendezni és más világvallásokban felismerni. E körben ismeri a hirtelen megvilágosodás

tibeti vadzsraja tanításait és módszereit, és ezek főbb jellemzőit beazonosítja más vallásokban. Jól ismeri szakterülete szókincsét, az írott és beszélt nyelvi kommunikáció sajátosságait: legfontosabb formáit, módszereit és technikáit anyanyelvén, a buddhizmus szakrális nyelvein (szanszkrit, páli, ill. tibeti) valamint angol nyelven.

Képessége:

Képes a felébredés ideáját a vadzsraja buddhizmus szemléletében értelmezni, valamint a felébredés tapasztalatát és a hozzá vezető metódusokat sokoldalúan bemutatni. A vadzsraja buddhizmus alapvető ideáit, a közvetlen módszer megfelelőit képes más kultúrákban és világvallásokban felkutatni, valamint azokat önállóan prezentálni. Az órákon szerzett ismereteit tovább tudja mélyíteni az info-kommunikációs eszközök használatakor. Képes a buddhizmus bármely szakterületén végzett kutatási eredményeiről angol nyelven tartott prezentációra, előadásra, valamint a hallgató folyamatosan fejleszti az angol nyelvű általános és szakszókincsét.

Attitűdje:

Nyitott a buddhizmus sajátos vadzsraja gondolkodásmódjának és gyakorlata alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására, és mindezt érvényre juttatja a főiskolai környezeten kívüli helyzetekben is. A buddhizmus hagyományos gyakorlatainak (meditáció, jóga, csikung) ismeretében a hétköznapi életben is kifejezi vadzsraja buddhista szemléletét.

Autonómiája és felelőssége:

A buddhizmus értelmezésekor és a tanítások átadásakor felelősen jár el, és ebben másoknak is példát mutat. Életét a buddhizmus etikája és szellemi attitűdjei szerint vezeti.

Tantárgy felelőse: dr. Németh Norbert

Tantárgy oktatásába bevont oktató: Dr. Németh Norbert, PhD MCU

Buddhista filozófia 4. (Madhjamaka)	Kredit: 4
A tantárgy besorolása: kötelező	
Képzési karaktere: 60% gyakorlati	
A tanóra típusa: szeminárium óraszám: 14 x 90 p, nyelve: magyar	
A számonkérés módja: gyakorlati jegy	
A tantárgy tantervi helye: 2. félév	
Az oktatás célja	
A tanegység célja az indiai mahájána buddhizmus egyik legfontosabb és legkorábban létrejött irányzatának, a madhjamaka iskola eszmerendszerének a bemutatása az iskola-alapító Nágárdzsuna (c. 150), közvetlen tanítványa, Árdjádéva és a tibetiek által prászangika-mádhamikaként számon tartott Buddhapálita (c. 470-540), Csandrakírti (c.600-650) bölcséletének ismertetésével, legfőbb műveik tartalmának, felépítésének alapos elemzésével. A kurzus röviden kitér a madhjamaka iskola későbbi alosztályai, a prászangika- illetve a szvátantrika-mádhamika gondolatrendszer főbb formális logikai különbségeire és a madhjamaka hermeneutika jellemzőire is.	
A tárgy tartalma	
1. A buddhista tanítások helye az indiai gondolkodásban 2. A madhjamaka helye a buddhista gondolkodásban 3. A Buddha tanítása a téves nézetekről 4. A négy buddhista filozófia 5. MMK 1-3. fejezetek (okok és feltételek, érzékelés) 6. MMK 4-6. fejezetek (atomelmélet, személyiség, vágyakozás) 7. MMK 7-9. fejezetek (tett és következmény, lét és nemlét) 8. MMK 10-12. fejezetek (rész és egész, időbeliség) 9. MMK 13-15. fejezetek (függőség, független lét) 10. MMK 16-18. fejezetek (szabadság, cselekvés, énkép) 11. MMK 19-21. fejezetek (keletkezés, elmúlás, teljesség) 12. MMK 22-24. fejezetek (szenvedés, megszabadulás, buddha-tudat) 13. MMK 25-27. fejezetek (nézőpont, függő keletkezés, nirvána) 14. Összegzés	
Alkalmazott oktatási módszerek	
előadás, PPT használata, szövegelemzés, vitakészség gyakorlása	
Számonkérési és értékelési rendszere	
Az aktív órai részvétel a szóbeli vizsga feltétele.	
<u>Az értékelés kritériumai:</u> A szóbeli vizsgán: Az alábbi kritériumok hiánya = elégtelen A szanszkrit-magyar madhjamaka kifejezések ismerete = elégséges A madhjamaka-alaptanítások értő elemzése = közepes A madhjamaka-abhidharma értő elemzése = jó A madhjamaka-darsanák értő elemzése = jeles	
Irodalom	

Kötelező irodalom:

Fehér Judit 1997. Nágárdzsuna, a mahájána buddhizmus mestere, Budapest: Farkas Lőrinc Imre Kiadó (1. kiadás), 2001. (2. kiadás)

Fehér Judit 2005. Neyārtha és nītārtha tanítások a madhyamaka hagyomány alapján. lCang-skya Rol-pa'i rdo-rje értelmezése. In: Birtalan Ágnes – Rákos Attila (eds): Bolor-un Gerel. The Crystal-splendour. Essays Presented in Honour of Professor Kara György's 70th Birthday. Vol. I-II. Budapest, ELTE Department of Inner Asian Studies, Vol. I. pp. 273-293. Kötelező csak a bevezető: pp. 279-282!

Fehér Judit 2002. Ki az igazi mādhyamika? (lCang-skya Rol-pa'i rdo-rje definíciója). In: Keletkutatás, 1996/ősz –2002/tavaszi, pp. 35-54.

Ajánlott irodalom:

Fehér Judit 1997. A buddhista középút filozófiája, Buddhapálita: Múlamadhjamakavritti. In: Fehér Judit (szerk.): Tibeti buddhista filozófia, Válogatta, fordította és kommentálta: Agócs Tamás, Fehér Judit, Hamar Imre, Horváth Z. Zoltán, Történelem és kultúra 11, Budapest, 1994 (1. kiadás), 1997 (2. kiadás), Balassi Kiadó, pp. 7 - 58.

Hopkins, J. 1980. Compassion in Tibetan Buddhism, London: Rider.

Készségek és kompetenciák

Tudása: Az indiai madhjamaka bölcséletnek az ismerete Nágárdzsuna művei és elsősorban a prászangika mādhyamika mesterek (pl. Buddhapálita, Csandrakírti) kommentárjai alapján.

Képessége: Rendelkezik a szakterület speciális etikai szabályainak és vonatkozó normarendszerének széleskörű ismeretével.

Attitűdje: Képes átlátni és ismertetni a madhjamaka világszemlélet lényegi pontjait annak kulcsfogalmaira összpontosítva, belátja a középút követésének a fontosságát, mind elméleti, mind gyakorlati szinten.

Autonómiája és felelőssége: Képes saját gondolatainak és szakmai témáknak szóban és írásban történő árnyalt kifejtésére, birtokolja a szakmai vitához szükséges beszéd- és íráskészséget.

Tantárgy felelőse: dr. Németh Norbert

Tantárgy oktatásába bevont oktató: Dr. Farkas Attila Márton, PhD

Buddhista filozófia 5. (Jógácsára)	Kredit: 5
A tantárgy besorolása: kötelező	
Képzési karaktere: 60% gyakorlati	
A tanóra típusa: szeminárium óraszám: 14 x 90 p, nyelve: magyar	
A számonkérés módja: gyakorlati jegy	
A tantárgy tantervi helye: 3. félév	
Az oktatás célja	
A kurzus célja a BA alapképzésben elsajátított tudásanyag kiszélesítése és elmélyítése.	
A tárgy tartalma	
A kurzus javarészt Aszanga, Vasubandhu és Hszüan-Cang értekezéseit, ill. vallásfilozófiai értekezéseinek olvasására alapul. Emellett áttekinti a jógácsára előzményeit, és a különféle más irányzatokkal és tanokkal történt szintézisek kialakulását és jellemzőit. Kitér a jógácsára filozófia továbbélésére a kínai buddhista filozófiai iskolákban, illetve hatására a tantra kialakulására és fejlődésére, valamint ismerteti a Tathágatagarbha és a „más-üresség” tanait. A kurzus nagy hangsúlyt fordít a jógácsára bizonyos elemeinek nyugati párhuzamaira, főként a kutatásban mainstreamnek számító fenomenológiai interpretációra. Az órák tartalmának meghatározása 14 alkalomra lebontva: 1. Mi a jógácsára? (A jógácsára BA anyagának felfrissítése) 2. A jógácsára Abhidharma előzményei, a jógácsára, mint Abhidharma-iskola 3. A jógácsára vélhető előzményei a Páli Kánonban: A vinnyána kiemelt szerepe Haldakkáni szuttában, a Kevaddha szuttában és a Mahánidána szuttában 4. A jógácsára vélhető előzményei a Páli Kánonban: A Katthávattthu egyes eretnek, a későbbi jógácsárára hajló nézetei. 5. Dignága és Dharmakírti ismeretelmélete 1. 6. Dignága és Dharmakírti ismeretelmélete 2. 7. A jógácsára nyugati szemmel: metafizikai idealizmus vagy kritikai idealizmus-e a jógácsára? Dan Lusthaus fenomenológiai interpretációja 8. A jógácsára nyugati szemmel: metafizikai idealizmus vagy kritikai idealizmus-e a jógácsára? Thomas E. Woods „kollektív hallucináció”-interpretációja 9. Dharmakírti nézete a másik tudat létezéséről 10. A buddhista szolipszizmus kezdetei: Ratnakírti nézetei a más tudatok nemlétéről 11. Jógácsára és a Tathágatagharbha-tan 12. Hszüan-Cang a tudat négyosztatáságáról 13. A jógácsára meditációs praxisa 14. Összegzés, tanulságok. Elhelyezhető-e a jógácsára a nyugati filozófia palettáján?	
Alkalmazott oktatási módszerek	
A kurzus során a hallgatók különféle szövegértési feladatokat kapnak. Az elvégzett feladatok kiértékelése részben az oktatóval, részben közösen, a teljes csoporttal együttesen történik. A félévet egy esszé zárja, melyben a hallgató önállóan feldolgoz egy speciális témát a félév során tárgyaltak, vagy azokhoz köthető filozófiatörténeti kérdések közül. A bibliográfiában felsorolt kötelező irodalom mellett vagy helyett az oktató személyre szabottan ajánlhat szakirodalmat az adott témának és a hallgató érdeklődésének megfelelően.	
Számonkérési és értékelési rendszere	

A kurzus értékelése gyakorlati jegy formájában történik. Ennek feltétele a szemináriumon való aktív részvétel, valamint egy félévet záró esszé megírása, melynek minősége befolyásolja az értékelést és minősítést (jegyadást).

Az értékelés kritériumai:

- Jelest (5) az a hallgató kap, aki vagy minden alkalommal jelen van és aktívan részt vesz a szemináriumon, vagy az esetleges minimális hiányzását külön feladat elvégzésével pótolja, a félévet záró esszét magas szinten írja meg.
- Jó (4) osztályzatot az a hallgató kap, aki minimális mértékben (hétvégi képzésen egy, nappali képzésen max. két alkalommal) hiányzik, a több alkalommal aktívan jelen van és jól teljesít, de plusz munkát nem végez, s a félévet záró esszét megfelelő szinten megírja.
- Közepest (3) az a hallgató kap, aki túllépi a minimális hiányzás korlátját, vagy kevésbé jól teljesít az órákon, de ezt plusz feladat elvégzésével pótolja, s a félévet záró esszét közepesnek megfelelő minőségben írja meg.
- Elégségest (2) az a hallgató kap, aki az órák legalább felén jelen van, hiányzásait igazolja, de plusz feladatot nem teljesít, a félévet záró esszét elégséges minőségben írja meg.
- Elégtelent az a hallgató kap, aki az órák felén sincs jelen, hiányzását nem igazolja és/vagy nem írja meg, vagy kifejezetten alacsony nívón írja meg a félévet záró esszét.

Irodalom

Kötelező irodalom:

Lusthaus, Dan, 2002: Buddhist Phenomenology. A Philosophical Investigation of Yogācāra Buddhism and the Ch'eng Wei-shih lun. London and New York, Routledge Curzon.
Waldron, W. S. 2003. The Buddhist Unconscious: The Ālaya-vijñāna in the Context of Indian Buddhist Thought. New York, Routledge Curzon.
Wood, Thomas E. 1994: Mind Only. A Philosophical and Doctrinal Analysis of Vijñānavāda. Delhi, Motilal

Ajánlott irodalom:

Cook, Francis H. 1999: Three Texts on Consciousness Only. Berkeley, California, Numata Center for Buddhist Translation and Research.
Suzuki, Deitaro 1999: Studies in the Lankāvatāra Sutra. Delhi, Motilal.

Készségek és kompetenciák

a) tudása

- Részletekbe menően ismeri a buddhista filozófia irányzatainak összefüggéseit, elméleteit és az általuk alkalmazott terminológiát.
- Ismeri szakterületének sajátos kutatási (ismeretszerzési és problémamegoldási) módszereit, absztrakciós technikáit, az elvi kérdések gyakorlati vonatkozásainak kidolgozási módjait.

b) képességei

- A szakterület elméleteit és az azokkal összefüggő terminológiát a problémák megoldásakor innovatív módon alkalmazza.
- Magas szinten használja a szakterület ismeretközvetítési technikáit, és dolgozza fel magyar és idegen nyelvű publikációs forrásait, rendelkezik a hatékony információkutatás és feldolgozás ismereteivel szakterülete vonatkozásában.
- Szakterületének egyes résztémáiról önálló, szaktudományos formájú összefoglalókat, elemzéseket képes készíteni magyar és angol nyelven.

- Képes a buddhizmus bármely szakterületén végzett kutatási eredményeiről angol nyelven tartott prezentációra, előadásra.

c) attitűdje

- Törekszik arra, hogy szakterülete legújabb eredményeit saját fejlődésének szolgálatába állítsa, és másokkal is megossza.

d) autonómiája és felelőssége

- Jelentős mértékű önállósággal végzi átfogó és speciális szakmai kérdések értékelését és az azokra források alapján adható válaszok kidolgozását.

- Önállóan tervezi meg és végzi tevékenységeit, saját kutatási projekteket indít.

Tantárgy felelőse: Dr. Fórizs László

Tantárgy oktatásába bevont oktató: Dr. Farkas Attila Márton, PhD

Buddhista filozófia 6. (Ismeretelmélet és logika)	Kredit: 5
A tantárgy besorolása: kötelező	
Képzési karaktere: 60% gyakorlati	
A tanóra típusa: szeminárium óraszám: 14 x 90 p, nyelve: magyar	
A számonkérés módja: gyakorlati jegy	
A tantárgy tantervi helye: 4. félév	
Az oktatás célja	
A hallgató magas szinten lássa át a buddhista logika és ismeretelmélet történetét és témaköreit, mely nélkülözhetetlen ismeretanyag a buddhista filozófiai iskolák kialakulása és gondolkodásmódjuk megértése szempontjából.	
A tárgy tartalma	
A szeminárium megismerteti a hallgatókat a buddhista ismeretelmélet és logika főbb irányzataival, azok képviselőivel és néhány releváns filozófiai szöveggel elsősorban Nāgārjuna, Candrakīrti, Vasubandhu, Dignāga és Dharmakīrti munkáira támaszkodva. 1–4. Szkepticizmus vagy valami más. Buddhista kritikai filozófia (vs. korai görög szkepticizmus). • Pyrrho, Nāgārjuna és Candrakīrti 5–8. A buddhista ismeretelmélet és logika születése (vs. Hume) • Vasubandhu, Dignāga, Dharmakīrti 9–11. Grammatika és/vagy logika • Kamaleswar Bhattacharya, Bimal Krishna Matilal, Graham Priest 12–13. A diákok érdeklődésének megfelelően kiválasztott téma diszkussziója 14. Összefoglalás, kitekintés	
Alkalmazott oktatási módszerek	
Rendszeres aktív jelenlét elvárása. A hallgató óráról-órára készüljön fel az adott anyagból és azt vitassa meg tanárával és a a szeminárium többi hallgatójával.	
Számonkérési és értékelési rendszere	
A kurzus értékelése gyakorlati jegy formájában történik. Ennek feltétele a szemináriumon rendszeres megjelenés és az aktív részvétel.	
<u>Az értékelés kritériumai:</u>	
- Jelest (5) az a hallgató kap, aki vagy minden alkalommal jelen van és aktívan részt vesz a szemináriumon, vagy az esetleges minimális hiányzását külön feladat elvégzésével pótolja. - Jó (4) osztályzatot az a hallgató kap, aki minimális mértékben (hétvégi képzésen egy, nappali képzésen max. két alkalommal) hiányzik, a több alkalommal aktívan jelen van és jól teljesít, de plusz munkát nem végez. - Közepest (3) az a hallgató kap, aki túllépi a minimális hiányzás korlátját, vagy kevésbé jól teljesít az órákon, de ezt plusz feladat elvégzésével pótolja. - Elégségest (2) az a hallgató kap, aki az órák legalább felén jelen van, hiányzásait igazolja, de plusz feladatot nem teljesít. - Elégtelent (1) az a hallgató kap, aki az órák felén sincs jelen, hiányzását nem igazolja.	

Irodalom
Kötelező irodalom: Duckworth, Douglas – Eckel, Malcolm David – Garfield, Jay L. – Powers, John – Yeshe Thabkhas – Thakchoe, Sonam 2016. Dignāga's Investigation of the Percept: A Philosophical Legacy in India and Tibet, Oxford: Oxford University Press; Fehér Judit – Horváth Zoltán (szerk.) 1995: Buddhista logika. (Történelem és Kultúra, 12.) MTA Orientalisztikai Munkaközösség, Budapest: Balassi; Hayes, Richard P. Dignāga on the Interpretation of Signs. Dordrecht, Netherlands: Kluwer, 1988; Ajánlott irodalom: Eltschinger, Vincent 2016. Dharmakīrti and His Commentators' Views on the Transformation of the Basis and the Status of the Ālayavijñāna. International Journal of Buddhist Thought and Culture 26 (2): 37–60; Garfield, Jay L. – Tillemans, Tom J. F. – D'Amato, Mario 2009. Pointing at the Moon: Buddhism, Logic, Analytic Philosophy, Oxford – New York: Oxford University Press;
Készségek és kompetenciák
a) tudása - Részletekbe menően ismeri a buddhista filozófia irányzatainak összefüggéseit, elméleteit és az általuk alkalmazott terminológiát. - Ismeri szakterületének sajátos kutatási (ismeretszerzési és problémamegoldási) módszereit, absztrakciós technikáit, az elvi kérdések gyakorlati vonatkozásainak kidolgozási módjait. b) képességei - A szakterület elméleteit és az azokkal összefüggő terminológiát a problémák megoldásakor innovatív módon alkalmazza. - Magas szinten használja a szakterület ismeretközvetítési technikáit, és dolgozza fel magyar és idegen nyelvű publikációs forrásait, rendelkezik a hatékony információkutatás és feldolgozás ismereteivel szakterülete vonatkozásában. - Szakterületének egyes résztémáiról önálló, szaktudományos formájú összefoglalókat, elemzéseket képes készíteni magyar és angol nyelven. - Képes a buddhizmus bármely szakterületén végzett kutatási eredményeiről angol nyelven tartott prezentációra, előadásra. c) attitűdje - Törekszik arra, hogy szakterülete legújabb eredményeit saját fejlődésének szolgálatába állítsa, és másokkal is megossza. d) autonómiája és felelőssége - Jelentős mértékű önállósággal végzi átfogó és speciális szakmai kérdések értékelését és az azokra források alapján adható válaszok kidolgozását. - Önállóan tervezi meg és végzi tevékenységeit, saját kutatási projekteket indít.
Tantárgy felelőse: Dr. Fórizs László
Tantárgy oktatásába bevont oktató: Dr. Farkas Attila Márton, PhD

1.2.Összehasonlító filozófia

Az ismeretkör: Összehasonlító filozófia 1-4.

Kredittartománya: 16kr

Tantárgyai:

- Összehasonlító filozófia 1. (Tudatfilozófia)
- Összehasonlító filozófia 2. (Metafizika)
- Összehasonlító filozófia 3. (Fenomenológia és egzisztencializmus)
- Összehasonlító filozófia 4. (Ismeretelmélet)

Összehasonlító filozófia 1. (Tudatfilozófia)	Kredit: 4
A tantárgy besorolása: kötelező	
Képzési karaktere: 60% gyakorlati	
A tanóra típusa: szeminárium óraszám: 14 x 90 p, nyelve: magyar	
A számonkérés módja: gyakorlati jegy	
A tantárgy tantervi helye: 1. félév	
Az oktatás célja	
A kurzus célja a tradicionális buddhista bölcsélet és a modern kognitív tudományok találkozási pontjainak, közös metszeteinek, közös határterületeinek megismertetése. A buddhizmus inspirálója volt olyan antikarteziánus irányzatoknak, mint a kognitív nyelvészet, illetve az Embodied Mind, ami visszahatott a buddhizmus nyugati kutatására, értelmezésére is, ami az addig a hagyományos bölcsészet (orientalisztika, vallástörténet, filológia) által meghatározott buddhológia megújulását eredményezte. A kurzus betekintést nyújt abba a sokrétű diskurzusba, ami az elmúlt évtizedekben alakult ki, amikor is megjelentek az agykutatás, a fenomenológia, a pszichoterápia, az elmefilozófia szempontjai és eredményei a buddhizmus kutatásában. A kognitív tudományok által tárgyalt kérdések egyre több jelenkori buddhista elméleti munkában is felbukkannak, s a kutatók mellett autentikus buddhista tanítók, (köztük a Dalai Láma) is felismerték a modern tudatkutatás és buddhista bölcsélet kapcsolatában rejlő lehetőségeket.	
A tárgy tartalma	
A kognitív tudomány keletkezésének, történetének és filozófiai kapcsolódásainak bemutatása. A kortárs elmefilozófia tudat és elme koncepcióinak megismerése. Az elme-test probléma részletes tárgyalása. A buddhizmus filozófiájának felbukkanása a kortárs elmekutatásban. Monizmus és dualizmus a buddhizmusban. A buddhizmus által inspirált, ún. embodied cognitive science alapjainak részletes tárgyalása. A kognitív tudomány és a neurál-buddhizmus én fogalma. A kognitív metafora elmélet tanulásága a buddhista gondolkodás szemszögéből - a nyelv, mint valóságalkotó erő. A narratív-autobiografikus Én fogalma a kortárs kognitív tudományban. A prediktív elme modellje.	
Alkalmazott oktatási módszerek	
A filozófia szakmai-tanítási módszerei: szóbeli előadás, fordítási feladat, - tantermi vita, - emelt szintű forrásszöveg olvasása/feldolgozása, A filozófia tanulási módszerei: forrásszöveg olvasása,	

kiemelt fontosságú konferencia előadások megtekintése (YouTube) és elemzése (pl. Davis Chalmers a tudatosság problémájáról, Karl Friston a megtestesült elméről)

- internetes kutatás,
- jegyzetkészítés,
- lényeg összefoglalása/kiemelése,

Számonkérési és értékelési rendszere

A számonkérés formái:

rövid, órai előadás egy közösen megbeszélte témából

5 oldalas dolgozat, mely a felhasznált szakirodalomban felsorolt könyvek valamely fejezetét dolgozza fel.

Az értékelés kritériumai:

jeles:

- kiváló dolgozat
- kiváló felkészülés és órai munka,
- kiváló szintű tudás, elemző- és érvelőkészség,
- komolyabb szakirodalmon / forráson vagy remek egyéni meglátásokon alapuló elemzés, megalapozott (adatolt) saját esettanulmány vagy más esettanulmány bemutatása több forrással,
- komolyabb szakirodalmon / forráson vagy remek egyéni meglátásokon alapuló, összeszedett, egyéni kiselőadás
- vagy ezek együttese.

jó:

- 80-89% közötti vizsgaeredmény,
- jó dolgozat
- jó szintű tudás, elemző- és érvelőkészség (kis bizonytalanság),
- kevesebb szakirodalmon / forráson alapuló vagy inspiratív, de ötletjellegű elemzés, saját esettanulmány vagy más esettanulmány bemutatása kevesebb forrással,
- kevesebb szakirodalmon / forráson alapuló vagy inspiratív, de ötletjellegű egyéni kiselőadás (kis bizonytalanság az előadásban, az egyéni hozzájárulások nem teljesen világosak),
- vagy ezek együttese.

közepes:

- közepes dolgozat,
- ingadozó felkészülés és órai munka,
- közepes szintű tudás, elemző- és érvelőkészség (sok bizonytalanság),
- gyenge szakirodalmon / forráson vagy nem kidolgozott egyéni meglátásokon alapuló elemzés, szabad gondolatok formába rendezett tálalása források nélkül,
- gyenge szakirodalmon / forráson vagy nem kidolgozott egyéni meglátásokon alapuló egyéni kiselőadás (sok bizonytalanság az előadásban, az egyéni hozzájárulások összemosódnak),
- vagy ezek együttese.

elégséges:

- elégséges dolgozat,
- gyenge felkészülés és órai munka,
- gyenge szintű tudás, elemző- és érvelőkészség (rengeteg bizonytalanság, minimális tudás),
- általános ismereteken alapuló, hevenyészett elemzés, szabad gondolatok rendezetlen, de még értelmezhető formában,
- általános ismereteken alapuló, hevenyészett egyéni kiselőadás (nehézkés előadás, az egyéni hozzájárulások kibogozhatatlanok),

- vagy ezek együttese.

elégtelen:

- elégtelen dolgozat,
- elégtelen felkészülés és órai munka,
- elégtelen, értékelhetetlen szintű tudás
- összefüggéstelen elemzés / egyéni kiselőadás,

vagy ezek együttese.

Irodalom

Kötelező irodalom:

Rowlands, Mark 2001. The Nature of Consciousness. Cambridge University Press.
 Cain, M.J. 2016: The Philosophy of Cognitive Science. Polity Press, Cambridge.
 Francisco J. Varela, Eleanor Rosch, Evan Thompson 1990. The Embodied Mind. Cognitive Science and Human Experience. Cambridge, Massachusetts, London, England: The MIT Press

Ajánlott irodalom:

Lakoff, G. – Johnson, M. 1999. Philosophy in the Flesh: The Embodied Mind and its Challenge to Western Thought. New York, Basic Books.
 Tye, Michael 1996. The Problems of Consciousness: A Representational Theory of the Phenomenal Mind. A Bradford Book, The MIT Press, Cambridge, Massachusetts, London, England.

Készségek és kompetenciák

Tudása:

A kortárs tudatfilozófiai és kognitív tudományos elméletek megismerése. Közvetlen betekintés a buddhizmus által inspirált kognitív tudomány legújabb fejleményeibe. A buddhizmus tudományának értelmezési kerete bővül. A buddhizmus-kutatás mai irányzataiban szerez tájékozottságot. Kultúrák és azok gondolkodásmódjai közötti összehasonlító vizsgálat tudományos terepét ismeri meg. Megismeri a kereszt-kulturális filozófiát.

Képessége:

Az interdiszciplináris kutatási módszertanokban való jártassága fejlődik. Az elmefilozófia és a kognitív tudomány terminológiájának mélyebb megismerésére tesz szert. A összehasonlító, vagy kereszt-kulturális filozofálásban módszereit fejleszti. Kritikai szemlélete újabb aspektusokat kap az összehasonlítás keretein belül. A tudattal, elmével, nyelvvel kapcsolatos fogalmi keretei tágulnak. Képes saját gondolatainak és szakmai témáknak szóban és írásban történő árnyalt kifejtésére, birtokolja a szakmai vitához szükséges beszéd- és íráskészsége.

Attitűdje:

Nyit a buddhista gondolkodás kortárs adaptációinak hiteles közvetítése felé. Az óra témája a tanításban való elmélyedésre ösztönzi. A számonkérés módja az önálló problémamegoldást segíti.

Autonómiája és felelőssége:

Felelős módon mélyül el a tudatosság problémájának kortárs teóriáiban. Felvállalja a tanultak átfogó megértésének feladatát. Hitelesen tudja a buddhizmus kortárs interpretációját közvetíteni.

Tantárgy felelőse: Dr. Farkas Attila Márton
Tantárgy oktatásába bevont oktató: Dr. Kékesi Balázs, PhD

Összehasonlító filozófia 2. (Metafizika)	Kredit: 4
A tantárgy besorolása: kötelező	
Képzési karaktere: 60% gyakorlati	
A tanóra típusa: szeminárium óraszám: 14 x 90 p, nyelve: magyar	
A számonkérés módja: gyakorlati jegy	
A tantárgy tantervi helye: 2. félév	
Az oktatás célja	
A tantárgy célja a metafizika fontosabb problémáinak, válaszkísérleteinek megismerése, a nyugati metafizika és a buddhista hagyomány közötti párhuzamok, kapcsolódási pontok tudatosítása, a kétféle gondolkodás fogalomkészletének, megközelítési módjainak részletesebb vizsgálata.	
A tárgy tartalma	
A félév során a forrásszövegek és a másodlagos irodalom feldolgozása segítségével a klasszikus és modern (angolszász) metafizika alapvető kérdésköreit tekintjük át. Ezek a következők: a fizikai tárgyak ontológiai struktúrája, a tulajdonságok létezésének kérdése, az idő természete, változás, kauzalitás, személyes azonosság, modális realizmus, a test és lélek kölcsönhatása, a semmi és az üresség problémája.	
Alkalmazott oktatási módszerek	
Az oktató a tanórán a következő oktatási módszereket alkalmazza: - szóbeli előadás, - tantermi vita, - forrásszöveg olvasása/feldolgozása, - érvelés, elemzés (írásban vagy szóban), - filozófiai terminológia bemutatása. A hallgatótól elvárt: - a forrásszöveg önálló olvasása és feldolgozása, - könyvtári és internetes kutatás, - aktív órai munka.	
Számonkérési és értékelési rendszere	
Szóbeli vizsga	
<u>Az értékelés kritériumai:</u>	
jeles: - 90% feletti vizsgaeredmény, - kiváló felkészülés és órai munka, - kiváló szintű tudás, elemző- és érvelőkészség, - vagy ezek együttese. jó: - 80-89% közötti vizsgaeredmény, - jó felkészülés és órai munka, - jó szintű tudás, elemző- és érvelőkészség (kis bizonytalanság), - vagy ezek együttese. közepes: - 70-79% közötti vizsgaeredmény,	

- ingadozó felkészülés és órai munka,
 - közepes szintű tudás, elemző- és érvelőkészség (sok bizonytalanság),
 - vagy ezek együttese.
- elégséges:
- 60-69% közötti vizsgaeredmény,
 - gyenge felkészülés és órai munka,
 - gyenge szintű tudás, elemző- és érvelőkészség (rengeteg bizonytalanság, minimális tudás),
 - vagy ezek együttese.
- elégtelen:
- 60% alatti vizsgaeredmény,
 - elégtelen felkészülés és órai munka,
 - elégtelen, értékelhetetlen szintű tudás
 - vagy ezek együttese.

Irodalom

Kötelező irodalom:

Craine, T.-Farkas, K. (ed.)2004. Metaphysics, A Guide and Anthology, Oxford: Oxford University Press.

Lowe, J.E. 1998. The Possibility of Metaphysics. Oxford: Clarendon Press.

Hamilton, S. 2000. Early Buddhism: a New Approach. Richmond: Curzon Press.

Ajánlott irodalom:

Nagao, G. M. 1991. Mádhyamika and Yogácára. New York: State University of New York Press.

Huntington, C.W. 1992. The Emptiness of Emptiness. Delhi: Motilal Barnasidass Publishers.

Készségek és kompetenciák

Tudása: A hallgató átfogóan ismeri az európai és a buddhista filozófia tárgykörét, legfontosabb elméleteit, értelmezési kereteit. A hallgató ismeri a metafizika kulcsfogalmait és alapkérdéseit, átlátja ezek összefüggését a buddhista filozófia releváns területeivel. Elsajátítja szakterülete fő elméleteinek ismeretszerzési és probléma-megoldási módszereit. Rendelkezik azokkal az ismeretekkel, melyek révén képes a az európai és a buddhista filozófiai irányzatok összehasonlító vizsgálatára és megértésére.

Képessége: A hallgató megérti és használja szakterületének online és nyomtatott szakirodalmát magyar és idegen (elsősorban angol) nyelven, képes nagyobb mennyiségű idegen nyelvű szakirodalom feldolgozására. Képes a filozófia- és vallástörténeti fogalmak, jelenségek megértésére, értelmezésére. Képes saját gondolatainak és a szakterülethez kapcsolódó témáknak szóban és írásban történő árnyalt kifejtésére, birtokolja a szakmai vitához szükséges beszéd- és íráskészséget. Rendelkezik a hatékony információkeresés és -feldolgozás ismereteivel a szakterülete vonatkozásában. Alkalmas arra, hogy a buddhizmus sajátos fogalomrendszerét az európai filozófia kontextusában is értelmezze.

Attitűdje: A hallgató törekszik önmaga megismerésére, önismerete elmélyítésére. Törekszik arra, hogy a problémákat önállóan vagy ha erre képességei és ismeretei nem elégségesek, másokkal együttműködésben oldja meg. Folyamatos személyes tanulását a közös szolgálatában értelmezi.

Autonómiaja és felelőssége: Életét a megismerésre és megértésre való törekvés szerint vezeti, s ebben másoknak is példát mutat.

Tantárgy felelőse: Dr. Farkas Attila Márton
Tantárgy oktatásába bevont oktató: Dr. Fórizs László, PhD

Összehasonlító filozófia 3. (Fenomenológia és egzisztencializmus)	Kredit: 4
A tantárgy besorolása: kötelező	
Képzési karaktere: 60% gyakorlati	
A tanóra típusa: szeminárium óraszám: 14 x 90 p, nyelve: magyar	
A számonkérés módja: gyakorlati jegy	
A tantárgy tantervi helye: 3. félév	
Az oktatás célja	
A kurzus célja, hogy a hallgató átfogó képet kapjon a 19-20. század két meghatározó filozófiai irányzatáról, a fenomenológiáról és az egzisztencializmusról, valamint, hogy megtalálja e nyugati iskolák kapcsolódási pontjait a buddhista filozófiával. A kurzus végére a hallgató képessé válik komparatív elemzéssel kifejezni egy-egy témakört a fenomenológia és egzisztencializmus, valamint a buddhista filozófia területén.	
A tárgy tartalma	
A félév során megismerkedünk azokkal a nyugati filozófusokkal, akik e két irányzat előképeként tekinthetünk (Søren Kierkegaard, Arthur Schopenhauer, Friedrich Nietzsche) és számba vesszük azokat a gondolkodókat, akiket ezekhez az irányzatokhoz kapcsolhatunk (Edmund Husserl, Maurice Merleau-Ponty, Karl Jaspers, Martin Heidegger, Jean-Paul Sartre). Megvizsgáljuk tovább a fenomenológia és az egzisztencializmus kapcsolódási pontjait a buddhizmussal, külön kitérve a kiotói iskolára, valamint az egzisztencialista pszichológiára (Irvin D. Yalom, Viktor E. Frankl), a neoegzisztencializmusra (Markus Gabriel) és a neuroegzisztencializmusra. A kurzushoz tartozó témák és fogalmak: semmi-üresség, halál, szorongás, lét-létező, választás, lehetőség, egzisztencia-esszencia.	
Alkalmazott oktatási módszerek	
A kurzus kiscsoportos szeminárium, amely a hallgató aktív részvételét igényli. Az órákon szakszöveg olvasás és elemzés zajlik minden hallgató aktív közreműködésével. Minden alkalomra egy előre megadott pár oldalas olvasmány feldolgozása szükséges, melynek elemzése a szemináriumi foglalkozásokon történik. A kiscsoportos forma lehetőséget nyújt a közvetlenebb munkára, így minden hallgató személyre szabott feladatokat kap.	
Számonkérési és értékelési rendszere	
A kurzus sikeres teljesítésének feltételei: aktív részvétel az órákon, a minden alkalommal előre megadott pár oldalas olvasmány feldolgozása és elemzése, a kurzus során egy, a témához kapcsolódó 20-30 perces prezentáció (kiselőadás) megtartása, a szorgalmi időszak végével egy 5-7 oldalas szemináriumi dolgozat beadása. A dolgozatnak mind tartalmilag, mind formailag igazodnia kell a TKBF szakdolgozati követelményeihez.	
<u>Az értékelés kritériumai:</u>	
A hallgató JELES érdemjegyet kap, amennyiben: - A órák többségén (legalább 80 százalékan) aktívan részt vesz. - Felkészült az előre megadott irodalmakból - Kiválóan érti és használja a kurzuson tárgyalt fogalmakat, szakterminusokat. - Kiváló érvelőkészséget mutat fel a témával kapcsolatos koncepciók kifejtésekor. - Kiváló (90 százalékos) szemináriumi szakdolgozatot ír. - Kiváló prezentációs készségeket mutat fel. A hallgató JÓ érdemjegyet kap, amennyiben:	

- A órák többségén (legalább 70 százalékan) aktívan részt vesz.
- Többnyire felkészült az előre megadott irodalmakból
- Jól érti és használja a kurzuson tárgyalt fogalmakat, szakterminusokat.
- Jó érvelőkészséget mutat fel a témával kapcsolatos koncepciók kifejtésekor.
- Jó (80százalékos) szemináriumi szakdolgozatot ír.
- Jó prezentációs készségeket mutat fel.

A hallgató KÖZEPES érdemjegyet kap, amennyiben:

- A órákon (legalább 60 százalékan) aktívan részt vesz.
- Közepesen felkészült az előre megadott irodalmakból.
- Közepesen érti és használja a kurzuson tárgyalt fogalmakat, szakterminusokat.
- Közepes érvelőkészséget mutat fel a témával kapcsolatos koncepciók kifejtésekor.
- Közepes (60-70 százalékos) szemináriumi szakdolgozatot ír.
- Közepes prezentációs készségeket mutat fel.

A hallgató ELÉGSÉGES érdemjegyet kap, amennyiben:

- A órák (50 százalékan) vesz csak részt aktívan.
- Elégségesen felkészült az előre megadott irodalmakból.
- Valamennyire érti és használja a kurzuson tárgyalt fogalmakat, szakterminusokat.
- Valamennyi érvelőkészséget felmutat a témával kapcsolatos koncepciók kifejtésekor.
- 50-60 százalékos szemináriumi szakdolgozatot ír.
- Prezentációs készségeket mutat fel.

A hallgató ELÉGTELEN érdemjegyet kap, amennyiben nem teljesíti a kurzus sikeres elvégzéséhez szükséges feltételek valamelyikét.

- A órák kevesebb mint 50 százalékan vesz csak részt aktívan.
- Nem készül fel az előre megadott irodalmakból.
- Nem érti és használja a kurzuson tárgyalt fogalmakat, szakterminusokat.
- Nem mutat fel érvelőkészséget a témával kapcsolatos koncepciók kifejtésekor.
- 50 százalék alatti szemináriumi szakdolgozatot ír.
- Nem mutat fel prezentációs készségeket.

Irodalom

Kötelező irodalom:

Caruso, Gregg D. – Flanagan, Owen 2018. Neuroexistentialism: Meaning, Morals, and Purpose in the Age of Neuroscience. New York: Oxford University Press. Preface <https://philpapers.org/archive/CARNT2-2.pdf>

Aho, Kevin, "Existentialism", The Stanford Encyclopedia of Philosophy (Summer 2023 Edition), Edward N. Zalta & Uri Nodelman (eds.), URL = <<https://plato.stanford.edu/archives/sum2023/entries/existentialism/>>.

Lazarin, Michael 1994. A fenomenológia és Japán. In: Athenaum II 1994/3. T-Twins Kiadó, 3-18.

Ajánlott irodalom:

Kunszt, György 1994. A kiotói iskola az európai nihilizmusról és misztikáról In: Athenaum II 1994/3. T-Twins Kiadó, 210-235.

Yalom, Irvin D. 2018. Egzisztenciális pszichoterápia. Budapest: Park.: 25-40.

Készségek és kompetenciák

Tudása:

- Megismeri a fenomenológia és egzisztencializmus filozófusainak legfontosabb gondolatait, képessé válik azokat a buddhista filozófia tükrében elemezni.

- Megtalálja a fenomenológia és egzisztencializmus kapcsolódási pontjait a buddhista filozófiához.

- Részletekbe menően megismeri a fenomenológia és egzisztencializmus, illetve a buddhista filozófia irányzatainak összefüggéseit, elméleteit és az általuk alkalmazott terminológiát.

- Megismeri a fenomenológia és egzisztencializmus szókincsét, különös tekintettel a témakörökben megadott fogalmakra.

Képessége:

- Sokoldalú, inter- és transzdiszciplináris megközelítéssel azonosít speciális filozófiai problémákat, feltárja és megfogalmazza az azok megoldásához szükséges részletes hátteret.

- Elméleteit innovatív módon alkalmazza.

- Egyes résztemákról képes önálló elemzéseket készíteni.

- Képes feltárni a nyugati és a keleti iskolák kapcsolódási pontjait.

Attitűdje:

- Képes fölvetni összefoglaló és részletezett problémaköröket és javaslatokat ajánlani azok megoldására.

- Képes hangsúlyozni a különböző kultúrák kapcsolódási pontjainak előnyeit.

- Képes felmutatni az ember testi és lelki fejlődésének fontosságát.

- Képes emberközpontú szemlélettel fordulni a problémák megoldásához.

Autonómiája és felelőssége:

- Képes önállóan megtervezni és elvégezni tevékenységeit, saját kutatási projekteket indíthat.

- Képes bekapcsolódik a témakörhöz kapcsolódó kutatási és fejlesztési projektekbe.

- Képes új megvilágításba helyezni a témához kapcsolódó fogalmakat és filozófiai koncepciókat.

Tantárgy felelőse: Dr. Schreiner Dénes

Tantárgy oktatásába bevont oktató: Dr. Czétány György

Összehasonlító filozófia 4. (Ismeretelmélet)		Kredit: 4
A tantárgy besorolása: kötelező		
Képzési karaktere: 60% gyakorlati		
A tanóra típusa: szeminárium óraszám: 14 x 90 p, nyelve: magyar		
A számonkérés módja: gyakorlati jegy		
A tantárgy tantervi helye: 4. félév		
Az oktatás célja		
A szeminárium célja a buddhista ismeretelmélet és logika főbb irányzatairól szerzett alapfokú tudás elmélyítése, néhány releváns filozófiai szöveggel elsősorban Nāgārjuna, Vasubandhu, Dignāga és Dharmakīrti munkáira támaszkodva.		
A tárgy tartalma		
A tantárgy tartalmi szempontból összehasonlító jellegű, a nyugati ismeretelmélet felől közelíti meg a buddhista ismeretelméletet, párbeszédbe állítva a két hagyomány megközelítéseit és teóriáit. A főbb témakörök: a buddhista és nyugati ismeretelmélet alapjainak összehasonlítása, a buddhista ismeretelmélet hindu kritikája, a buddhista ismeretelmélet megközelítése Kant és Hume felől, buddhista nominalizmus, a buddhista ontológia megközelítése Richard Rorty felől (anti-esszencializmus), a nyelv, megismerésben betöltött szerepének buddhista és kortárs, kognitív nyelvészeti megközelítései.		
Alkalmazott oktatási módszerek		
A filozófia szakmai-tanítási módszerei: - szóbeli előadás, - tantermi vita, - emelt szintű forrásszöveg olvasása/feldolgozása, A filozófia tanulási módszerei: - forrásszöveg olvasása, - internetes kutatás, - jegyzetkészítés, lényeg összefoglalása/kiemelése, a forrásszöveg közös, párbeszédes megértése, elemzése		
Számonkérési és értékelési rendszere		
A számonkérés formái: Szóbeli beszámoló egy témába vágó, emelt szintű szakirodalom (folyóirat cikk, vagy könyvfejezet) feldolgozásával. A szóbeli beszámoló prezentáció formájában történik. A prezentáció egy konferencia helyzetet modellez (30 perc kifejtés + kérdések, reflexiók, vita)		
<u>Az értékelés kritériumai:</u> jeles: - 90% feletti vizsgaeredmény, - kiváló felkészülés és órai munka, - kiváló szintű tudás, elemző- és érvelőkészség,		

- komolyabb szakirodalmon / forráson vagy remek egyéni meglátásokon alapuló elemzés, megalapozott (adatolt) saját esettanulmány vagy más esettanulmány bemutatása több forrással,

- komolyabb szakirodalmon / forráson vagy remek egyéni meglátásokon alapuló, összeszedett, egyéni kiselőadás / csoportos projektmunka (kiválóan prezentálva, az egyéni hozzájárulások világos elkülönítésével),

- vagy ezek együttese.

jó:

- 80-89% közötti vizsgaeredmény,

- jó felkészülés és órai munka,

- jó szintű tudás, elemző- és érvelőkészség (kis bizonytalanság),

- kevesebb szakirodalmon / forráson alapuló vagy inspiratív, de ötletjellegű elemzés, saját esettanulmány vagy más esettanulmány bemutatása kevesebb forrással,

- kevesebb szakirodalmon / forráson alapuló vagy inspiratív, de ötletjellegű egyéni kiselőadás / csoportos projektmunka (kis bizonytalanság az előadásban, az egyéni hozzájárulások nem teljesen világosak),

- vagy ezek együttese.

közepes:

- 70-79% közötti vizsgaeredmény,

- ingadozó felkészülés és órai munka,

- közepes szintű tudás, elemző- és érvelőkészség (sok bizonytalanság),

- gyenge szakirodalmon / forráson vagy nem kidolgozott egyéni meglátásokon alapuló elemzés, szabad gondolatok formába rendezett tálalása források nélkül,

- gyenge szakirodalmon / forráson vagy nem kidolgozott egyéni meglátásokon alapuló egyéni kiselőadás / csoportos projektmunka (sok bizonytalanság az előadásban, az egyéni hozzájárulások összemosódnak),

- vagy ezek együttese.

elégséges:

- 60-69% közötti vizsgaeredmény,

- gyenge felkészülés és órai munka,

- gyenge szintű tudás, elemző- és érvelőkészség (rengeteg bizonytalanság, minimális tudás),

- általános ismereteken alapuló, hevenyészett elemzés, szabad gondolatok rendezetlen, de még értelmezhető formában,

- általános ismereteken alapuló, hevenyészett egyéni kiselőadás / csoportos projektmunka (nehézkés előadás, az egyéni hozzájárulások kibogozhatatlanok),

- vagy ezek együttese.

elégtelen:

- 60% alatti vizsgaeredmény,

- elégtelen felkészülés és órai munka,

- elégtelen, értékelhetetlen szintű tudás

- összefüggéstelen elemzés / egyéni kiselőadás / csoportos projektmunka,

vagy ezek együttese.

Irodalom

Kötelező irodalom:

Stoltz, Jonathan 2021. Illuminating the Mind: An Introduction to Buddhist Epistemology. Buddhist Philosophy for Philosophers Series, Oxford University Press.

Apoha: Buddhist Nominalism and Human Cognition 2011. Szerk.: Mark Siderits, Tom Tillemans, Arindam Chakrabarti, Columbia University Press.

Siderits, Mark 2016. *Studies in Buddhist Philosophy*. Szerk: Jan Westerhoff és Christopher V. Jones. Oxford University Press.

Ajánlott irodalom:

Taber, John 2005. *A Hindu Critique of Buddhist Epistemology. Kumāṛila on perception. The “Determination of Perception” chapter of Kumāṛila Bhaṭṭa’s Slokavārttika Translation and Commentary*. London – New York: Routledge–Curzon;

The Cowherds 2011. *Moonshadows: Conventional Truth in Buddhist Philosophy*. Oxford University Press.

Készségek és kompetenciák

Tudása:

A buddhizmus tudományának értelmezési kerete bővül. A buddhizmus-kutatás kortárs irányait ismeri meg. A buddhista filozófiai szakkifejezéseinek fogalmi elemzésével jobb megértéséhez jut a nyugati filozófia terminológiájának tükrében. Kultúrák és azok gondolkodásmódjai közötti összehasonlító vizsgálat tudományos terepét ismeri meg.

Képessége:

A buddhista filozófia irányzatok részletekbe menő megismerésének módszerei fejlődnek. A buddhista filozófia terminológiájának mélyebb megismerésére tesz szert. A összehasonlító, vagy kereszt-kulturális filozofálásban módszereit fejleszti. Kritikai szemlélete újabb aspektusokat kap az összehasonlítás keretein belül. Az emelt szintű szakirodalom önálló feldolgozásában előrelép.

Attitűdje:

Nyit a buddhista gondolkodás kortárs adaptációinak hiteles közvetítése felé. Az óra témája a tanításban való elmélyedésre ösztönzi. A számonkérés módja az önálló problémamegoldást segíti.

Autonómiája és felelőssége:

Felelős módon mélyül el a buddhizmus kortárs interpretációjában. Felvállalja a tanultak átfogó megértésének feladatát. Hitelesen tudja a buddhizmus kortárs interpretációját közvetíteni.

Tantárgy felelőse: Dr. Schreiner Dénes

Tantárgy oktatásába bevont oktató: Dr. Fórizs László, PhD

1.3.Buddhista meditáció és elvonulás

Az ismeretkör: Buddhista meditáció és elvonulás 1-4.

Kredittartománya: 16kr

Tantárgyai:

- Buddhista meditáció és elvonulás 1. (Meditációoktatás-módszertan)
- Buddhista meditáció és elvonulás 2. (Théraváda módszertan)
- Buddhista meditáció és elvonulás 3. (Zen módszertan)
- Buddhista meditáció és elvonulás 4. (Vadzsrájána módszertan)

Buddhista meditáció és elvonulás 1. (Meditációoktatás-módszertan)	Kredit: 4
A tantárgy besorolása: kötelező	
Képzési karaktere: 80% gyakorlati	
A tanóra típusa: gyakorlat óraszám: 14 x 90 p, nyelve: magyar	
A számonkérés módja: gyakorlati jegy	
A tantárgy tantervi helye: 1. félév	
Az oktatás célja	
A tantárgy célja egyfajta általános betekintést nyújtani a meditáció oktatásának módszertani kérdéseibe. Az elméleti és gyakorlati kérdések párhuzamos vizsgálata és az aktív hallgatói diskurzus révén célozza fejleszteni a résztvevők nyitott, rugalmas, együtt-érző és etikus hozzáállását az érző lények irányába. A buddhista tanításokhoz kötődő meditatív módszerek átadásának ügyes módszereibe (upája kausalja) való bevezetés, a meditáció kezdő lépéseinek oktatási gyakorlatát kívánja megalapozni. A kurzushoz kapcsolódó kötelező elvonuláson való részvétel, az elvonulást vezető oktató melletti aktív asszisztencia, közösségi munka és oktatási gyakorlati feladat egyaránt felkészítésként és ösztönzésként kíván szolgálni az elmélyültebb önálló gyakorláshoz, és/vagy támogatja a résztvevőket a tanítások mélyebb, tapasztalati szintű megértésében, valamint igyekszik rávilágítani a tanító felelősségére és az esetleg felmerülő nehézségek megoldási módszereire. Lehetőséget biztosít az 5 és a 8 alapfogadalom gyakorlatban való alkalmazására, valamint a buddhista szangha értékeinek megtapasztalására.	
A tárgy tartalma	
A tantárgy egyenlő arányban tartalmaz elméleti és gyakorlati elemeket, az össz-időtartama duplája az alap 30 órás terhelésnek, mivel a tantárgy részét képezi a tanórai részvételen túl, az adott félév során, az intézmény által szervezett kötelező, két napos bármely elvonuláson való aktív részvétel (ez alapján az óraterhelés 60 óra, a kreditértéknek megfelelően). Az elvonulás során a hallgató előzetes megbeszélés alapján, az elvonulást tartó tanító felügyelete mellett maga is vezet rövid gyakorlatot a résztvevők számára, melyeket az elvonulás után az oktatóval közösen értékelnek ki. 1. A buddhista meditációkról általában 2. A meditáció oktatásának általános módszertani kérdései (mind-map) 3. A legfontosabb kérdések részletes tárgyalása (Ki?, Hol?, Mikor?, Kinek?, Mit?, Miért?, Hogyan?) 4. Az elvonulások felépítése, tartalma, külső és belső körülményeinek rendezése 5. A gyakorlás során felmerülő akadályok és azok lehetséges kezelési módjai 6. Oktatás gyakorlati műhelymunka, elvonulási tervezet hallgatói prezentációi és reflektív értékelés	

7. Önálló tanítási gyakorlat, elvonulási terv prezentáció és reflektív/önreflektív értékelés
A nappali képzésben minden témakörnek dupla órát szentelünk.

Alkalmazott oktatási módszerek

frontális oktatás (előadás)
digitális források közös elemzése, értékelése
mind-map (concept-map) készítés
közös gyakorlás
gyakorlati bemutató
oktatási labor munka
egyéni és kiscsoportos projekt munka
csoportos megbeszélés

Számonkérési és értékelési rendszere

Az értékelés több szintű rendszerben zajlik. Diagnosztikus és formatív elemeket is tartalmaz, melyben fontos szerepet játszik a megfigyelés, a megbeszélés, az önreflexió, a társak értékelése és a csoportos megbeszélés. A kurzus során a hallgató számot ad a meditációs gyakorlatban való jártasságáról, az elméleti alapok alapos elsajátításáról, részben a módszerről írt tanulmányok és könyvek, részben neves tanítók szóbeli tanítás-átadása, részben a korábban végzett saját meditációs praxisa alapján. Az aktív órai jelenlét és az elvonuláson való részvétel során tanúsított viselkedés, továbbá a tanárral előre egyeztetett elméleti és gyakorlati feladatok tanórai prezentációja, az elvonulás során legalább 15 perces meditáció oktatási gyakorlat, valamint az írásos beadandók együttes értékelése adja a kurzust záró eredményt.

A kurzus kötelező eleme a tanórákon való aktív részvételen túl, az intézményi keretek között, az adott félévben szorgalmi időszakon belül zajló bármely két napos elvonuláson való részvétel. (Ezek tömbösített formában zajlanak, általában hétvégi, két egész napos alkalmak). Az elvonuláson való aktív részvétel és oktatási gyakorlat feladatán túl, a tantárgyi követelmény része az elvonulás tapasztalataira és a csoporttársak által vezetett gyakorlatokra is reflektáló rövid írásbeli beszámoló elkészítése a szorgalmi időszak végéig.

Az elvonulás teljes időtartamában elvárt az őszinte törekvés a példamutató, segítőkész viselkedésre, a panycsa síla, vagy a nyolc fogadalom következetes betartására, aktív gyakorlására és a nemes csendre.

Az értékelés kritériumai:

Numerikus, öt faktoros értékelés

jeles:

- kiváló órai aktivitás,
- az elvonuláson való példás jelenlét és kiváló oktatási gyakorlat prezentáció
- magas színvonalú, egyenletes teljesítmény, kiváló órai felkészültség,
- színvonalas idegen nyelvű forrásirodalom feldolgozás,
- komolyabb szakirodalmon / forráson vagy remek egyéni meglátásokon alapuló, összeszedett, egyéni kiselőadás / csoportos projektmunka (kiválóan prezentálva, az egyéni hozzájárulások világos elkülönítésével),
- vagy a fentiek együttese.

jó:

- minimális tanórai hiányzás
- az elvonuláson való aktív jelenlét, jó színvonalú gyakorlat vezetés magas színvonalú, egyenletes teljesítmény, kiváló órai felkészültség,
- megfelelő idegen nyelvű forrásirodalom feldolgozás,
- megfelelő minőségű szakirodalmon / forráson vagy egyéni meglátásokon alapuló, egyéni kiselőadás / csoportos projektmunka megfelelő prezentációja,
- vagy a fentiek együttese.

közepes:

- elfogadható mértékű hiányzás és órai aktivitás
- az elvonuláson való közepes mértékű szerepvállalás és oktatási gyakorlat prezentációja
- vegyes színvonalú szakirodalom/forrás felhasználásával készített kiselőadás vagy projektmunka, közepes szintű prezentációja
- közepes szintű reflexió/önreflexió prezentációja

elégséges:

- az elvonuláson való alapvető elvárásoknak való megfelelés, gyenge prezentáció
- reflexió/önreflexió hiányos mivolta
- mesterséges intelligencia alapú prezentáció, amelyben nem elkülöníthető az önálló munka és a hozzáadott érték.

elégtelen:

- bármely év közti írásbeli feladat és szóbeli prezentáció hiánya, vagy értékelhetetlen minősége és/vagy az elvonulás nem teljesítése

Az elvonulás teljesítése a BA képzési elvárások értékelési rendjét követi:

megfelet:

Az elvonulás teljes időtartamában való aktív személyes részvétel.

A gyakorlatok pontos és figyelmes végrehajtása.

Az elvonulás rendjének maradéktalan betartása (pontos időben való érkezés, távozás, szünetek pontos betartása, előírásnak megfelelő ruházat, nemes csend gyakorlása stb.).

Az elvonulás résztvevői felé tanúsított türelmes, együttérző és tisztelettudó magatartás.

Megfelelő terjedelmű, szorgalmi időszakon belül beadott írásbeli reflexió.

nem megfelelt:

Az elvonulásról való késés, az egyes részekről(bármely napszakot érintő hiányzás vagy a a program zárás előtti távozás.

A gyakorlatok figyelmetlen, pontatlan, helytelen végzése.

Az elvonulás rendjének (beleértve az 5 vagy a 8 fogadalmat) be nem tartása.

Az elvonuláson résztvevők csendjének megzavarása (beszéd, non verbális kommunikáció, digitális eszközhasználat révén).

Az előírt szempontok szerint elkészített írásbeli reflexió hiánya.

A fenti pontok bármelyikének érvényesülése esetén az elvonulás teljesítése nem elfogadható.

Irodalom

Kötelező irodalom:

1. Goleman, Daniel – Davidson, Richard 2019. A meditáció tudománya - Hogyan hat az elmélyülés az elménkre és a testünkre? Budapest: HVG Könyvek.
2. Gunaratana, Henepola 2019. Az éber tudatosságról közérthetően. Budapest: A Tan Kapuja
3. Porosz, Tibor 2018. A Buddhizmus lexikona. A Buddha tanítása és a théraváda irányzat szakszavai. Budapest: A Tan Kapuja Buddhista Egyház.

Ajánlott irodalom:

1. Pandita, Sayadaw U 2010. Még ebben az életben. A Buddha tanítása a

megvilágosodás eléréséhez (ford. Schütz J. István). Budapest: Buddhista Vipassana Alapítvány-A Tan Kapuja Buddhista Egyház.
 2. John Teasdale, Mark Williams, Zindel Segal 2016. Tudatos jelenlét a gyakorlatban Budapest, Kulcslyuk Kiadó.

Készségek és kompetenciák

Tudása:

Elsajátítja a szakterülethez kapcsolódó idegen nyelvű (elsősorban páli és szanszkrit) szakkifejezéseket. Ismereteket szerez a meditáció oktatás módszertani kérdéseiről. Ismeri szakterülete etikai normáit, és mindent megtesz azért, hogy ezeket az emberi kapcsolatokban és a kommunikációban egyaránt betartsa.
 A fizikai kényelmetlenségek már nem akadályai a meditációnak, még a fáradtsággal járó esetleges kellemetlen fizikai tapasztalatok és nehézségek sem okoznak zavart a tudatában. A tudat irányítása könnyebb, elkalandozása inkább csak időleges, és hamar felismerszik. A dolgok sosem kielégítő voltának (dukha) közvetlen belátása a nyitottságot és együttérzést, a múlandóság (anitya) közvetlen belátása türelmet, kitartást és elfogadást eredményez, ami megmutatkozik a saját gyakorlásában és a tanításhoz való hozzáállásában. Elsajátítja szakterülete fő elméleteinek meditatív megközelítésű ismeretszerzési és probléma-megoldási módszereit.

Képessége:

Folyamatosan próbára teszi megszerzett jártasságát a tanórai környezetben labor munka jellegű gyakorlatvezetésbe bevonódva, végül a BA elvonulás keretein belül önálló gyakorlatvezetés során mutatja be, hogy képes a tanítás gyakorlati átadására. Az első órák célja a megfigyelés, ráhangolódás, ismeret szerzés a tanítás módszertanáról. Képessé válik a vezető tanító engedélyével néhány rövid gyakorlat (5-15 perc) önálló instruálására és ennek közös értékelésére.

Attitűdje:

A hallgató az órákon rögzíti tapasztalatait és javaslatait az élethosszig tartó tanulás motivációjának fenntartása céljából.
 Az elvonuláson nyitott, érdeklődő figyelemmel fordul a csoport felé.
 A Buddha-Dharma (Tan) három attitűdjével (bölcsség, erény, elmélyedés) fordul kora társadalmához, erkölcsi, szellemi és történelmi jelenségeihez, problémáihoz, kihívásaihoz, valamint a hétköznapi emberi konfliktusok megoldásához.
 Törekszik önmaga megismerésére, önismerete elmélyítésére.
 Törekszik arra, hogy a problémákat önállóan vagy ha erre képességei és ismeretei nem elégségesek, másokkal együttműködésben oldja meg.
 Folyamatos személyes tanulását a közjó szolgálatában értelmezi.
 A buddhizmus hagyományos gyakorlatait alkalmazva törekszik a megértésre.
Autonómiája és felelőssége:
 Készen áll a támogató erőforrások folytonos keresésére, szakmai felelőssége és tudása folytonos fejlesztésére.
 A buddhizmus interpretációjában, a tanok átadásában felelősen jár el.
 Életét a buddhizmus etikája és szellemi attitűdjei szerint vezeti, s ebben másoknak is példát mutat.
 Meditációs gyakorlata révén képes a tanultak átható megértésére és közvetlen megtapasztalására, aminek révén nyitottsággal és segítőkészséggel fordul mások felé.

Tantárgy felelőse: dr. Németh Norbert

Tantárgy oktatásába bevont oktató: Földiné Irtl Melinda Mónika, doktorandusz

Buddhista meditáció és elvonulás 2. (Théraváda módszertan)	Kredit: 4
A tantárgy besorolása: kötelező	
Képzési karaktere: 80% gyakorlati	
A tanóra típusa: gyakorlat óraszám: 14 x 90 p, nyelve: magyar	
A számonkérés módja: gyakorlati jegy	
A tantárgy tantervi helye: 2. félév	
Az oktatás célja	
A tantárgy célja a théraváda meditációs tapasztalatok elmélyítése mellett egyfajta betekintést nyújtani a meditáció oktatásának módszertani kérdéseibe. Az elméleti és gyakorlati kérdések párhuzamos vizsgálata és az aktív hallgatói diskurzus révén célozza fejleszteni a résztvevők nyitott, rugalmas, együttérző és etikus hozzáállását az érző lények irányába. A théraváda hagyományhoz kötődő meditatív módszerek átadásának egyes módszereibe (upája kausalja) való bevezetés, a meditáció kezdő lépéseinek oktatási gyakorlatát kívánja megalapozni.	
A tárgy tartalma	
A tantárgy részét képezi a tanórai részvételen túl, az adott félév során, az intézmény által szervezett kötelező, két napos Buddhista elvonulás (Théraváda) 1. meditációs gyakorlat tartalmú elvonuláson való aktív részvétel (ez alapján az óraterhelés 60 óra, a kreditértéknek megfelelően). Az elvonulás során a hallgató előzetes megbeszélés alapján, az elvonulást tartó tanító felügyelete mellett maga is vezet órákat, melyeket az elvonulás után az oktatóval és a csoport társakkal közösen értékelnek ki. 1. A helyes motiváció felkeltése, előkészületek a gyakorlásra. Menedékvétel, és a világi követőkre vonatkozó öt erény (sīla) megalapozása. 2. A théraváda meditáció oktatásának általános módszertani kérdései (mind-map) 3. A théraváda elvonulás szervezésének módszertani kérdései 4. A megfelelő előkészületek szerepe (Fizikai előkészületek - nyújtó és lazító gyakorlatok, a testhelyzet felvétele) 5. A test és a légzés elcsendesítésének módjai. 6. A gyakorlás során felmerülő akadályok és azok lehetséges kezelési módjai. 7. Önálló tanítási gyakorlat, elvonulási terv prezentáció és reflektív/önreflektív értékelés. A nappali képzésben minden témakörre dupla órát szentelünk.	
Alkalmazott oktatási módszerek	
frontális oktatás (előadás) digitális források közös elemzése, értékelése mind-map (concept-map) készítés közös gyakorlás gyakorlati bemutató oktatási labor munka egyéni és kiscsoportos projekt munka csoportos megbeszélés	
Számonkérési és értékelési rendszere	
Az értékelés több szintű rendszerben zajlik. Diagnosztikus és formatív elemeket is tartalmaz, melyben fontos szerepet játszik a megfigyelés, a megbeszélés, az önreflexió, a társak értékelése és a csoportos megbeszélés. oktatás során a hallgató számot ad a gyakorlat elméleti	

alapjainak alapos elsajátításáról, részben a módszerről írt tanulmányok és könyvek, részben neves tanítók szóbeli tanítás-átadása alapján. Az aktív órai jelenlét és az elvonuláson való részvétel során tanúsított viselkedés, továbbá a tanárral előre egyeztetett elméleti és gyakorlati feladatok tanórai prezentációja, az önálló tanítási elem (az elvonulás során legalább 15 perc csoportos meditáció oktatás), valamint az írásos beadandó együttes értékelése adja a kurzust záró eredményt.

Az értékelés kritériumai:

Numerikus, öt faktoros értékelés

jeles:

- kiváló órai aktivitás,
- az elvonuláson való példás jelenlét és kiváló oktatási gyakorlat prezentáció
- magas színvonalú, egyenletes teljesítmény, kiváló órai felkészültség,
- színvonalas idegen nyelvű forrásirodalom feldolgozás,
- komolyabb szakirodalmon / forráson vagy remek egyéni meglátásokon alapuló, összeszedett, egyéni kiselőadás / csoportos projektmunka (kiválóan prezentálva, az egyéni hozzájárulások világos elkülönítésével),
- vagy a fentiek együttese.

jó:

- minimális tanórai hiányzás
- az elvonuláson való aktív jelenlét, jó színvonalú gyakorlat vezetés
- magas színvonalú, egyenletes teljesítmény, kiváló órai felkészültség,
- megfelelő idegen nyelvű forrásirodalom feldolgozás,
- megfelelő minőségű szakirodalmon / forráson vagy egyéni meglátásokon alapuló, egyéni kiselőadás / csoportos projektmunka megfelelő prezentációja,
- vagy a fentiek együttese.

közepes:

- elfogadható mértékű hiányzás és órai aktivitás
- az elvonuláson való közepes mértékű szerepvállalás és oktatási gyakorlat prezentációja
- vegyes színvonalú szakirodalom/forrás felhasználásával készített kiselőadás vagy projektmunka, közepes szintű prezentációja
- közepes szintű reflexió/önreflexió prezentációja

elégséges:

- az elvonuláson való alapvető elvárásoknak való megfelelés, gyenge prezentáció
- reflexió/önreflexió hiányos mivolta
- mesterséges intelligencia alapú prezentáció, amelyben nem elkülöníthető az önálló munka és a hozzáadott érték.

elégtelen:

- bármely év közti írásbeli feladat és szóbeli prezentáció hiánya, vagy értékelhetetlen minősége és/vagy az elvonulás nem teljesítése

Az elvonulás teljesítése a BA képzési elvárások értékelési rendjét követi:

megfelet:

Az elvonulás teljes időtartamában való aktív személyes részvétel.

A gyakorlatok pontos és figyelmes végrehajtása.

Az elvonulás rendjének maradéktalan betartása (pontos időben való érkezés, távozás, szünetek pontos betartása, előírásnak megfelelő ruházat, nemes csend gyakorlása stb.).

Az elvonulás résztvevői felé tanúsított türelmes, együttérző és tisztelettudó magatartás.

Megfelelő terjedelmű, szorgalmi időszakon belül beadott írásbeli reflexió.

nem megfelelt:

Az elvonulásról való késés, az egyes részekről(bármely napszakot érintő hiányzás vagy a a program zárás előtti távozás.

A gyakorlatok figyelmetlen, pontatlan, helytelen végzése.

Az elvonulás rendjének (beleértve az 5 vagy a 8 fogadalmat) be nem tartása.

Az elvonuláson résztvevők csendjének megzavarása (beszéd, non verbális kommunikáció, digitális eszközhasználat révén).

Az előírt szempontok szerint elkészített írásbeli reflexió hiánya.

A fenti pontok bármelyikének érvényesülése esetén az elvonulás teljesítése nem elfogadható.

Irodalom

Kötelező irodalom:

Goleman, Daniel – Davidson, Richard 2019. A meditáció tudománya - Hogyan hat az elmélyülés az elménkre és a testünkre? Budapest: HVG Könyvek.

Gunaratana, Henepola 2019. Az éber tudatosságról közérthetően. Budapest: A Tan Kapuja

Sucitto, Ajahn 2014. Meditation - An outline. Great Gaddesden (UK): Amaravati Publications.

Ajánlott irodalom:

Kornfield, Jack 2017. A bölcs szív - Buddhista tanítások pszichológiai megközelítésben a nyugati világ számára. Budapest: Ursus Libris

Pandita, Sayadaw U 2010. Még ebben az életben. A Buddha tanítása a megvilágosodás eléréséhez (ford. Schütz J. István). Budapest: Buddhista Vipassana Alapítvány-A Tan Kapuja Buddhista Egyház.

Készségek és kompetenciák

Tudása:

Elsajátítja a szakterülethez kapcsolódó idegen nyelvű (elsősorban páli és szanszkrit) szakkifejezéseket. Ismereteket szerez a meditáció oktatás módszertani kérdéseiről.

Ismeri szakterülete etikai normáit, és mindent megtesz azért, hogy ezeket az emberi kapcsolatokban és a kommunikációban egyaránt betartsa.

A fizikai kényelmetlenségek már nem akadályai a meditációnak, még a fáradtsággal járó esetleges kellemetlen fizikai tapasztalatok és nehézségek sem okoznak zavart a tudatában.

A tudat irányítása könnyebb, elkalandozása inkább csak időleges, és hamar felismerszik.

A dolgok sosem kielégítő voltának (dukha) közvetlen belátása a nyitottságot és együttérzést, a múlandóság (anitya) közvetlen belátása türelmet, kitartást és elfogadást eredményez, ami megmutatkozik a saját gyakorlásában és a tanításhoz való hozzáállásában.

Elsajátítja szakterülete fő elméleteinek meditatív megközelítésű ismeretszerzési és probléma-megoldási módszereit.

Képessége:

Folyamatosan próbára teszi megszerzett jártasságát a tanórai környezetben labor munka jellegű gyakorlatvezetésbe bevonódva, végül a BA elvonulás keretein belül önálló gyakorlatvezetés során mutatja be, hogy képes a tanítás gyakorlati átadására. Az első órák célja a megfigyelés, ráhangolódás, ismeret szerzés a tanítás módszertanáról.

Képessé válik a vezető tanító engedélyével néhány rövid gyakorlat (5-15 perc) önálló instruálására és ennek közös értékelésére.

Attitűdje:

A hallgató az órákon rögzíti tapasztalatait és javaslatait az élethosszig tartó tanulás motivációjának fenntartása céljából. Az elvonuláson nyitott, érdeklődő figyelemmel fordul a csoport felé. A Buddha-Dharma (Tan) három attitűdjével (bölcsség, erény, elmélyedés) fordul kora társadalmához, erkölcsi, szellemi és történelmi jelenségeihez, problémáihoz, kihívásaihoz, valamint a hétköznapi emberi konfliktusok megoldásához. Törekszik önmaga megismerésére, önismerete elmélyítésére. Törekszik arra, hogy a problémákat önállóan vagy ha erre képességei és ismeretei nem elégségesek, másokkal együttműködésben oldja meg. Folyamatos személyes tanulását a közjó szolgálatában értelmezi. A buddhizmus hagyományos gyakorlatait alkalmazva törekszik a megértésre. Autonómiája és felelőssége: Készen áll a támogató erőforrások folytonos keresésére, szakmai felelőssége és tudása folytonos fejlesztésére. A buddhizmus interpretációjában, a tanok átadásában felelősen jár el. Életét a buddhizmus etikája és szellemi attitűdjei szerint vezeti, s ebben másoknak is példát mutat. Meditációs gyakorlata révén képes a tanultak átható megértésére és közvetlen megtapasztalására, aminek révén nyitottsággal és segítőkészséggel fordul mások felé.
Tantárgy felelőse: dr. Németh Norbert
Tantárgy oktatásába bevont oktató: Földiné Irtl Melinda Mónika, doktorandusz

Buddhista meditáció és elvonulás 3. (Zen módszertan)	Kredit: 4
A tantárgy besorolása: kötelező	
Képzési karaktere: 80% gyakorlati	
A tanóra típusa: gyakorlat óraszám: 14 x 90 p, nyelve: magyar	
A számonkérés módja: gyakorlati jegy	
A tantárgy tantervi helye: 3. félév	
Az oktatás célja	
A gyakorlati kurzus célja, hogy bevezesse a hallgatókat a zen meditáció, illetve tágabban, a zen szertartás, még tágabban, a zen elvonulások vezetésének gyakorlatába. A meditáció és a foglalkozások vezetése olyan feladatokat ró a vezetőre, amelyet a résztvevő hallgatók nem ismerhetnek, így a feladat ezek elsajátítása. Ehhez szükséges a zen szemléletének és meditációs formáinak elmélyítése, egyes buddhista fogalmak gyakorlati megértése, a zen mozdulatok beépítése a mindennapi életünkbe. A zen szertartás elemeinek követése résztvevőként ugyan csak különbözik a szertartást vezető felelősségteljes funkciójától. A félév során a hallgatók oktatói felügyelettel éles helyzetben is gyakorlatot szerezhetnek a foglalkozások vezetéséről, tapasztalataikról egyénileg naplót vezetve és azt társaikkal megosztva tevékenységüket reflexív vizsgálódás tárgyává tehetik. A zen elvonulás két napos, hétvégre szervezett, egész napos intenzív gyakorlás.	
A tárgy tartalma	
1. Mi a zen? 2. A zen négy alapelve 3. Alapfogalmak 4. A meditációs praxis technikája és jelentősége 5. Kóanok és paradoxonok 6. A zen attitűd 7. Zen a mindennapi életben 8. Zen és a természet 9. Zen és a művészet 10. Zen és a humor 11. Zen és a döntéshozatal 12. Zen és a modern kor kihívásai 13. Hogy legyen? 14. Összegzés A zen elvonulás két napos programjának felépítése követi a hagyományos szertartásrendet, így 5 meditációs ülést, leborulást, szútra recitációt, valamint a buddhista tanulmányokkal összefüggő egyéni helyzetgyakorlatokat tartalmaz.	
Alkalmazott oktatási módszerek	
Közös intenzív gyakorlás, személyes gyakorlati instrukciók, személyes beszélgetés, aktív órai jelenlét, a felvetett témákhoz kapcsolódó feladatok elvégzése és átbeszélése, reflexiója.	
Számonkérési és értékelési rendszere	
A gyakorlatokon való rendszeres megjelenés, az elvonuláson való részvétel, a megadott feladatok elvégzése és aktív órai jelenlét.	

Az értékelés kritériumai:

Jeles: aki aktívan részt vesz az összes órán, felkészült a tananyagból, elvégzi az egyes témákhoz kapcsolódó feladatokat, végig jelen van az elvonulás mindkét napján

Jó: az órák nagyobb százalékán aktívan részt vesz (80%), elvégzi az egyes témákhoz kapcsolódó feladatokat, végig jelen van az elvonulás mindkét napján.

Közepes: az órák 70% százalékán aktívan részt vesz, részben végzi el az egyes témákhoz kapcsolódó feladatok nagyobb részét, végig jelen van az elvonulás mindkét napján.

Elégséges: az órák 60% százalékán mérsékelt aktivitással részt, részben végzi el az egyes témákhoz kapcsolódó feladatok nagyobb részét, végig jelen van az elvonulás mindkét napján.

Elégtelen: átlépi a megengedett maximális hiányzások számát (TVSZ), illetve az órák 50%-ában részvétele nem aktív. Az elvonulás egyik napját teljesíti csak.

Irodalom**Kötelező irodalom:**

Seung Sahn (2025). A zen iránytűje. Budapest: A Tan Kapuja.

Sunrjú Szuzuki (2017). Nincs mindig úgy. A zen igaz szellemének gyakorlása. Budapest: Filosz.

Thich Nhat Hanh (2022). A zen és a bolygó megmentésének művészete. Budapest: Ursus libris.

Ajánlott irodalom:

Keir Davidson (2007). A Zen Life in Nature. Muso Soseki in His Gardens. Michigan: University of Michigan Press.

A Zen tükör magazin tanulmányai, esszéi. Elérhető: <https://zen.hu/zen-tukor/>

Készségek és kompetenciák

Tudása:

- A hallgató tovább mélyíti tudását a zen buddhizmus vallásgyakorlatáról
- A hallgató elméleti tudása zen buddhizmusról elmélyül a szertartás vezető perspektívájának ismeretében.

Képessége:

- A hallgató képessé válik a helyes zen meditációs testtartás hosszan tartó, intenzív kivitelezésére, az intenzív gyakorlásra,
- Képessé válik a zen szertartás követésére, alapvető szabályainak betartatására, a szertartásos étkezés megszervezésére,
- Képessé válik a meditációs praxisban végzett gyakorlatok hétköznapi életben való alkalmazására, annak felmutatására,
- Képessé válik olyan magatartásra, amely alkalmassá teszi távol-keleti tanulmányok folytatására zen kolostorokban,
- Képessé válik a tanítás sokrétűségének megismerésére,
- Az együtt cselekvés során képes mások gyakorlatát felügyelni

Attitűdje:

- Törekszik arra, hogy élethelyzeteit önállóan oldja meg
- A zen irányzat alapelveit figyelembe véve fordul korunk problémái felé
- A közösségi gyakorlás során megértéssel és együttérzéssel fordul mások felé

Autonómiaja és felelőssége:

- Önálló döntéshozatal és belső motiváció fejlesztése
- Zen meditációs gyakorlata révén képes a zen irányzattal kapcsolatos tanulmányok megértésére és közvetlen megtapasztalására, aminek révén nyitottsággal és segítőkészséggel fordul mások felé.

Tantárgy felelőse: dr. Németh Norbert
Tantárgy oktatásába bevont oktató: Dr. Győri Péter, PhD

Buddhista meditáció és elvonulás 4. (Vadzsrajána módszertan)	Kredit: 4
A tantárgy besorolása: kötelező	
Képzési karaktere: 80% gyakorlati	
A tanóra típusa: gyakorlat óraszám: 14 x 90 p, nyelve: magyar	
A számonkérés módja: gyakorlati jegy	
A tantárgy tantervi helye: 4. félév	
Az oktatás célja	
A gyakorlati kurzus célja, hogy a hallgatók bepillantást nyerjenek a vadzsrajána gyakorlatok karakterébe, a főbb gyakorlatkörök felépítésébe és rendszerébe. Az ezzel kapcsolatos tanulmányok és gyakorlati tapasztalatok elsajátításakor fontos törekvés, hogy a vadzsrajána zárt világát a hallgatók képesek legyenek a nyugati kultúrára és jelenlegi élethelyzeteikre is adaptálni.	
A tárgy tartalma	
Az elméleti tanulmányok mellett a hallgatók a kurzus során megismerkedhetnek a vadzsrajána alapattitűdjeivel, és az órákon, illetve otthoni munkaként meditációs tapasztalatokat szerezhetnek. E körben részt vehetnek vadzsrajána elvonulásokon, illetve önálló vadzsrajána gyakorláson mélyíthetik el a tapasztalataikat, amiről elméleti beszámoló és meditációs napló segítségével adnak számot. 1. A vadzsrajána metóduskör alapstruktúrája, felosztása 2. Az előkészítő gyakorlatok adaptációja: az individuális zártság problémája és feloldási lehetőségei 3. Az individuális zártság: negatív érzések és az értéktelenség hipnózisa 4. Traumatizáltság mint akadály és meditációs gyakorlatok 5. A jelenlegi helyzetünk értelmezése és a keresztnység 6. A keresztény misztika néhány jellemzői és a transzcendencia közvetlen megélése 7. Az öt Buddharend megtapasztalási lehetőségei 8. Az érzelmek transzformációja a vadzsrajána hagyományban általában 9. Az öt fő zavaró érzelm átalakítása öt buddhabölcssességgé 10. Közvetlen módszer vadzsrajána értelmezési 11. A tudat legbensője és a hirtelen megvilágosodás adaptációi 12. A kettős tudatirányultság elmélete és gyakorlata 13. Az elme elfedő működései és „ellenszerük” 14. Összegzés	
Alkalmazott oktatási módszerek	
A hallgatók a főbb vadzsrajána gyakorlatokkal és módszereikkel ismerkednek meg órai elméleti magyarázatok és gyakorlatok segítségével. Az így szerzett ismereteket adaptálása fog megtörténni a jelenlegi nyugati szemléletünkhöz és életkörülményeinkhez, amely folyamatban kiemelt szerepet kap az önreflexió. E rátekintés birtokában a kurzus során a tapasztalataik megoszthatók lesznek és a szerzett ismereteket összhangba kívánjuk hozni az eddigi meditációs élményekkel.	
Számonkérési és értékelési rendszere	
A kurzuson a hallgatók a vadzsrajána gyakorlatok egyes főbb típusaival ismerkednek meg, amely alapján meditációs gyakorlásban szereznek tapasztalatokat. A gyakorlatok elméleti megalapozásakor a hallgatók aktívan bekapcsolódhatnak a magyarázatok értelmezésébe,	

valamint megosztják a meditációk során szerzett tapasztalataikat, amely révén a benső önreflexió fejlesztésére kapnak lehetőséget. A kurzus oktató értékelése elsődlegesen az aktív órai jelenlétre épül, valamint a tapasztalatok összegzéséről szóló beszámoló elkészítésére.

Az értékelés kritériumai:

jeles: 90% feletti vizsgaeredmény,

kiváló felkészülés és órai munka,

kiváló szintű tudás, elemző- és érvelőkészség

illetve ezek együttese

jó:

- 80-89% közötti vizsgaeredmény,

- jó felkészülés és órai munka,

- jó szintű tudás, elemző- és érvelőkészség (kis bizonytalanság),

- vagy ezek együttese.

közepes:

- 70-79% közötti vizsgaeredmény,

- ingadozó felkészülés és órai munka,

- közepes szintű tudás, elemző- és érvelőkészség (sok bizonytalanság),

- vagy ezek együttese.

elégéses:

- 60-69% közötti vizsgaeredmény,

- gyenge felkészülés és órai munka,

- gyenge szintű tudás, elemző- és érvelőkészség (rengeteg bizonytalanság, minimális tudás),

- általános ismereteken alapuló, hevenyészett elemzés, szabad gondolatok rendezetlen, de még

értelmezhető formában,

- vagy ezek együttese.

elégtelen:

- 60% alatti vizsgaeredmény,

- elégtelen felkészülés és órai munka,

- elégtelen, értékelhetetlen szintű tudás

- vagy ezek együttese.

Irodalom

Kötelező irodalom:

Bertelsen, Jes 2020. A tudat legbenseje. Budapest: Dzogcsen Fórum

Kalu Rinpoche 2002. Secret Buddhism: Vajrayana Practices. San Francisco: ClearPoint Press.

Karma Chagmé 2000. Naked Awareness. Practical Instructions on the Union of Mahamudra and Dzogchen. Ithaca: Snow Lion Publications.

Ajánlott irodalom:

Rockwell, Irini 2014. Az Öt Bölcsesség Energia. Debrecen: Lunarimpex Kiadó.

Tenzin Wangyal Rinpoche 2018. A tudat természetének csodái. Budapest: Filosz Kiadó.

Készségek és kompetenciák

Tudása:

A hallgató a vadzsraja karakterű buddhista meditációkat egyénileg is képes végezni és az önreflexív beállítódás kialakításával a gyakorlatokról meditációs naplót vezetni. E gyakorlatokat hosszabb időszakon keresztül, elvonulási környezetben oly módon is tudja

kivitelezni, hogy a meditációban résztvevő csoport tagjainak alapvető meditációs instrukciókat nyújt. Jól ismeri szakterülete szókincsét, az írott és beszélt nyelvi kommunikáció sajátosságait: legfontosabb formáit, módszereit és technikáit anyanyelvén, a buddhizmus szakrális nyelvein (szanszkrit, páli, ill. tibeti) valamint angol nyelven.

Képessége:

Képes önállóan megfogalmazni a buddhista vadzsraja meditációs tapasztalatait, amelyekről felépített meditációs naplót vezet. Képes a meditációkhoz szükséges elmélyültséget és összeszedettséget hosszabb időszakon keresztül, elvonulási környezetben is megőrizni. A tanult eljárásokat a gyakorlatok eredeti szellemisége szerint végzi és ezt a meditációs csoport tagjaival képes a kapcsolódó szaknyelven megosztani. Alkalmazza az info-kommunikációs eszközöket, hálózatokat és funkciókat ahhoz, hogy a felmerülő kérdései kapcsán önállóan tájékozódjon. Képes a buddhizmus bármely szakterületén végzett kutatási eredményeiről angol nyelven tartott prezentációra, előadásra, valamint a hallgató folyamatosan fejleszti az angol nyelvű általános és szakszókincsét.

Attitűdje:

A vadzsraja gyakorlásról szerzett tapasztalatok birtokában nyitottsággal és elfogadással fordul társadalmi, erkölcsi, szellemi és történelmi jelenségekhez, a tudását érvényre juttatja a hétköznapi emberi konfliktusok megoldásaiban. Az érzelmek transzformálhatóságában szerzett tapasztalatai alapján együttérzéssel fordul mások negatív érzésmintáihoz, és az azok által befolyásolt véleményekhez.

Autonómiája és felelőssége:

A kurzussal kapcsolatos belátásai eredményeképpen felelősen vesz részt társadalmi kapcsolatokban, ahol a kommunikáció általános szabályait figyelembe véve képes érvényre juttatni a saját álláspontját és véleményét. Saját megnyilatkozásaiban gondosan ügyel arra, hogy az önérvényesítése és a másokhoz való kapcsolódása, alkalmazkodása helyes arányban maradjon.

Tantárgy felelőse: dr. Németh Norbert

Tantárgy oktatásába bevont oktató: Dr. Németh Norbert, PhD MCU

1.4.Dharma társalgás

Az ismeretkör: Dharma társalgás 1-4.

Kredittartománya: 16kr

Tantárgyai:

- Dharma társalgás 1. (Dharma beszéd)
- Dharma társalgás 2. (Elvonulás)
- Dharma társalgás 3. (Dharma vita)
- Dharma társalgás 4. (Konferencia előadás)

Dharma társalgás 1. (Dharma beszéd)	Kredit: 2
A tantárgy besorolása: kötelező	
Képzési karaktere: 80% gyakorlati	
A tanóra típusa: gyakorlat óraszám: 14 x 90 p, nyelve: magyar	
A számonkérés módja: gyakorlati jegy	
A tantárgy tantervi helye: 1. félév	
Az oktatás célja	
A kurzus során a hallgatók meditációba illesztett dharma-beszédek angol nyelven történő megtartására készülnek fel	
A tárgy tartalma	
A kurzus során a hallgatók megismerkednek a dharmakontempláció elméletével és gyakorlatával, hogy felkészülhessenek meditációba illesztett dharmabeszédek angol nyelven történő megtartására. Hangsúlyt fektetünk a szükséges szakkifejezések elsajátítására is. 1–3. Bevezetés a Kramer-féle Dharma-kontempláció elméletébe és gyakorlatába 4–6. A Dharma-kontemplációtól a dharma-beszédig 7–9. Dharma-beszédek befogadása, elemzése, összefoglalása angolul 10–13. Saját dharma-beszédek tartása és közös elemzése angolul 14. Összefoglalás, kitekintés	
Alkalmazott oktatási módszerek	
nyitottság és fogékonyság táplálása; felkészülés az ismeretlennel való találkozásra; dharma-szövegek segítségével végzett közös meditáció; ismert tanítók dharma-beszédeinek közös elemzése a hallgatók felkészítése saját dharma-beszéd tartására egymás dharma-beszédeinek közös elemzése	
Számonkérési és értékelési rendszere	
aktív órai jelenlét, az oktatóval közösen kiválasztott dharmabeszéd elemzése, saját dharma-beszéd tartása	
<u>Az értékelés kritériumai:</u> kiválóan megfelelt:	

- képes kiváló dharma-beszéd tartására;
- aktív órai jelenlét, kiváló rendszeres felkészülés;
- kiválóan ismeri és alkalmazza a dharma-beszédek angol nyelven történő megtartásához szükséges szakkifejezéseket

megfelelt:

- képes megfelelő dharma-beszéd tartására;
- órai jelenlét, megfelelő felkészülés;
- jól ismeri és alkalmazza a dharma-beszédek angol nyelven történő megtartásához szükséges szakkifejezéseket

nem megfelelt:

- nem képes megfelelő dharma-beszéd tartására;
- órai jelenlét hiánya, elégtelen felkészülés;
- nincs tisztában a dharma-beszédek angol nyelven történő megtartásához szükséges szakkifejezésekkel

Irodalom

Kötelező irodalom:

Kramer, G. 2011. Dharma Contemplation, Meditating Together with Wisdom Texts. Orcas (USA): The Metta Foundation.

Bodhi, Bhikkhu (ford.) 2000. The Connected Discourses of the Buddha. Boston (USA): Wisdom Publications.

Fórizs, L. 2019. Szemelvények a Páli Kánonból. In Keréknyomok 13, 75–100.

Ajánlott irodalom:

"Samyutta Nikaya: The Grouped Discourses", edited by Access to Insight. Access to Insight (BCBS Edition), 21 December 2013, <http://www.accesstinsight.org/tipitaka/sn/index.html>

Warren, Henry Clarke 1922. Buddhism in Translations: Passages Selected from the Buddhist Sacred Books, Harvard Oriental Series, Vol 3. 8th Issue, Harvard University Press, Cambridge, MA.

Készségek és kompetenciák

nyitottság és fogékonyság a dharma iránt;
 info-kommunikációs eszközök, releváns online források, adatbázisok (accesstinsight.org, tipitaka.org, suttacentral.net, dharmaseed.org, etc) ismerete;
 a dharmabeszédek angol nyelven történő megtartásához szükséges szakkifejezések ismerete és helyes alkalmazása;
 képes angol nyelven dharma-beszédek megtartására, illetve mások angolul tartott dharma-beszédeinek elemzésére, tartalmuk angol nyelvű összefoglalására;
 képes nagyobb mennyiségű idegen nyelvű szakirodalom feldolgozására;
 a felmerülő filozófiai, etikai problémákról önállóan képes ítéletet alkotni.

Tantárgy felelőse: Dr. Farkas Attila Márton

Tantárgy oktatásába bevont oktató: Dr. Fórizs László, PhD

Dharma társalgás 2. (Elvonulás)	Kredit: 2
A tantárgy besorolása: kötelező	
Képzési karaktere: 80% gyakorlati	
A tanóra típusa: gyakorlat óraszám: 14 x 90 p, nyelve: magyar	
A számonkérés módja: gyakorlati jegy	
A tantárgy tantervi helye: 2. félév	
Az oktatás célja	
A kurzus célja, hogy a hallgatók elmélyítsék és továbbfejlesszék a Dharma Conversation 1. (Dharma Talk) kurzus során megszerzett ismereteiket és készségeiket. A tantárgy felkészíti a résztvevőket rövidebb és hosszabb időtartamú elvonulások (retreat-ek) angol nyelvű tervezésére, előkészítésére és vezetésére. Kiemelt hangsúlyt kap a kommunikációs kompetenciák fejlesztése, a programstruktúrák kidolgozása, valamint a résztvevők buddhista szemléletű támogatása és irányítása.	
A tárgy tartalma	
A kurzus során a hallgatók átfogó, elméleti és gyakorlati ismereteket szereznek a buddhista elvonulások teljes folyamatáról – a tervezéstől és előkészítéstől egészen a vezetésig. A három nagy buddhista irányzat (théraváda, zen és vadzsrajána) egy-egy elvonulásának teoretikus bemutatása lehetőséget ad a hallgatóknak, hogy kiválasszák azt a hagyományt, amelyre építve angol nyelven elkészítik a kurzus teljesítéséhez szükséges elvonulás-tervezetet és tanbeszédet. Az elméleti ismeretek mellett a kurzus alkalmat biztosít az adott meditációs gyakorlatok kipróbálására is, ezáltal támogatva a hallgatók gyakorlati tapasztalatszerzését.	
Alkalmazott oktatási módszerek	
A kurzus interaktív szemináriumok formájában valósul meg. A hallgatók aktív részvételével kerülnek átbeszélésre a különböző buddhista elvonulások elméleti hátterei, valamint bemutatásra és kipróbálásra a hozzájuk kapcsolódó meditációs gyakorlatok.	
Számonkérési és értékelési rendszere	
A kurzus teljesítésének feltételei a következők: - Órai részvétel: legalább 75% a szemináriumokon. - Beadandó elkészítése angol nyelven, amely két részből áll: 1. Elvonulás-tervezet: 8 000–12 000 leütés, amely tartalmazza a programtervet, időbeosztást, meditációs gyakorlatokat és a szervezési szempontokat. 2. Tanbeszéd (Dharma talk): 6 000–8 000 leütés, narratív formában, előadható stílusban, amely bemutatja a választott hagyomány tanításait és gyakorlatát.	
Az értékelés kritériumai:	
Az értékelés három kritériuma: 1. Órai részvétel és aktivitás – 20% - Legalább 75% részvétel a szemináriumokon. - Aktív részvétel a beszélgetésekben, kérdések feltevése, más hallgatók támogatása. - Részvétel a meditációs gyakorlatokban és interaktív feladatokban. 2. Elvonulás-tervezet – 40% - Tartalmi teljességség: a programterv, időbeosztás, meditációs gyakorlatok és szervezési szempontok megfelelő kidolgozása.	

- Szerkezet és logika: világos, jól felépített dokumentum, könnyen követhető programmenet.
- Nyelv és stílus: megfelelő angol nyelvhasználat, szakmai terminológia, koherens írásmód.
- Buddhista szemlélet: a választott hagyomány tanításainak és értékeinek autentikus tükrözése.

3. Tanbeszéd (Dharma talk) – 40%

- Tartalom és relevancia: a beszéd jól tükrözi a választott hagyomány tanításait, kapcsolódik az elvonulás-tervezethez.
- Előadhatóság: a szöveg természetes, előadható stílusú, logikus felépítésű.
- Nyelv és stílus: világos, koherens angol nyelv, megfelelő terminológia.
- Buddhista szemlélet és attitűd: etikus, támogató, a résztvevőket figyelembe vevő megközelítés.

Irodalom

Kötelező irodalom:

A kurzushoz szakirodalomként a théraváda, zen és vadzsrajána kolostorok és meditációs központok elvonulás-tervezetei és tanbeszédei szolgálnak.

Ajánlott irodalom:

Venerable Dhammajiva Maha Thero 2015. 100 Questions and Answers. Sri Lanka: Mitirigala Nissarana Vanaya.

Készségek és kompetenciák

Tudása:

- Átfogó ismeretekkel rendelkezik a buddhista elvonulások tervezésének, előkészítésének és vezetésének elméleti alapjairól.
- Ismeri a három nagy buddhista irányzat (théraváda, zen, vadzsrajána) elvonulási gyakorlatainak főbb sajátosságait.
- Rendelkezik angol nyelvű kommunikációs mintákkal és terminológiával, amelyek szükségesek az elvonulások vezetéséhez és a tanbeszéd megtartásához.

Képessége:

- Képes rövidebb és hosszabb buddhista elvonulások tematikájának megtervezésére, előkészítésére.
- Képes angol nyelven Dharma-beszédet és programstruktúrát készíteni és előadni.
- Alkalmazni tudja a megismert meditációs gyakorlatokat, és képes azok beépítésére az elvonulási programba.

Attitűdje:

- Nyitott és befogadó a különböző buddhista hagyományok tanításai és gyakorlatai iránt.
- Elkötelezett a résztvevők támogatásában és a buddhista szemléletű, etikus vezetésben.
- Törekszik a folyamatos önfejlesztésre és reflektív gyakorlatra saját oktatói/vezetői szerepében.

Autonómiaja és felelőssége:

- Önállóan képes egy elvonulás előkészítésére és lebonyolítására a kiválasztott hagyomány keretein belül.
- Felelősséget vállal a résztvevőkért, valamint a buddhista értékek és irányelvek hiteles közvetítéséért.
- Felelősen működik együtt más oktatókkal, szervezőkkel és résztvevőkkel a program sikeres megvalósítása érdekében.

Tantárgy felelőse: Dr. Farkas Attila Márton

Tantárgy oktatásába bevont oktató: Bodó Ferenc, doktorandusz

Dharma társalgás 3. (Dharma vita)	Kredit: 2
A tantárgy besorolása: kötelező	
Képzési karaktere: 80% gyakorlati	
A tanóra típusa: gyakorlat óraszám: 14 x 90 p, nyelve: magyar	
A számonkérés módja: gyakorlati jegy	
A tantárgy tantervi helye: 3. félév	
Az oktatás célja	
A kurzus célja, hogy felkészítse a hallgatókat a dharma-vitára, hogy komparatiztikus szemlélettel képesek legyenek a különböző buddhista és nem buddhista vallási és filozófiai iskolák illetve irányzatok tanait összevetni, azokról építő jellegű vitát folytatni, álláspontjaikat megfelelő érvekkel alátámasztva kifejezni.	
A tárgy tartalma	
A kurzus során a hallgatók a dharmakontempláció elméletére és gyakorlatára támaszkodva, tradicionális és modern dharma-vitákat elemezve felkészülnek angol nyelven zajló dharma-vitákban való részvételre. Eközben hangsúlyt fektetünk a szükséges szakkifejezések elsajátítására és adekvát alkalmazására, valamint nagyobb mennyiségű angol nyelvű szakirodalom és online oktatási segédanyag feldolgozására is sor kerül	
1. A Kramer-féle Dharma-kontempláció elméle és gyakorlata	
2–3. A Dharma-kontemplációtól a dharma-beszédre át a dharma-vitáig	
4–6. Tradicionális és modern dharma-viták elemzése, ill. összefoglalás készítése angolul	
10–12. Irányított dharma-viták gyakorlása angolul	
13. Záróvita egy közösen kiválasztott témáról angolul	
14. Összefoglalás, kitekintés	
Alkalmazott oktatási módszerek	
nyitottság és fogékonyság táplálása; felkészülés az ismeretlennel való találkozásra; dharma-szövegek segítségével végzett közös meditáció; ismert tanítók dharma-vitáinak elemzése; irányított dharma-vitákban való közös részvétel egymás közötti dharma-viták elemzése	
Számonkérési és értékelési rendszere	
aktív órai jelenlét; dharma-vita az oktatóval közösen kiválasztott témában; dharma-vita előre nem egyeztetett témában	
<u>Az értékelés kritériumai:</u>	
kiválóan megfelelt:	
- kiválóan szerepel a dharma-vitákban;	
- aktív órai jelenlét, kiváló rendszeres felkészülés;	
- kiválóan ismeri és alkalmazza a dharma-vitákhoz szükséges szakkifejezéseket és érvelési technikákat	
megfelelt:	
- képes megfelelően szerepelni a dharma-vitákban;	
- órai jelenlét, megfelelő felkészülés;	

- jól ismeri és alkalmazza a dharma-vitákhoz szükséges szakkifejezéseket és érvelési technikákat

nem megfelelt:

- nem képes megfelelően részt venni a dharma-vitákban;

- órai jelenlét hiánya, elégtelen felkészülés;

- nincs tisztában az angol nyelven folyó dharma-vitákhoz szükséges szakkifejezésekkel, illetve érvelési technikákkal

Irodalom

Kötelező irodalom:

Kramer, G. 2011. Dharma Contemplation, Meditating Together with Wisdom Texts. Orcas (USA): The Metta Foundation.

Bodhi, Bhikkhu – Ñāṇamoli, Bhikkhu (ford.) 2020 (1995). The Middle Length Discourses of the Buddha. A Translation of the Majjhima Nikāya. Boston (USA): Wisdom Publications.

Paliawadana, Mahinda 1982 (1978). Is There a Theravada Idea of Grace? Journal of Ecumenical Institute for Study and Dialogue (Dialogue New Series), Vol. IX, Nos. 1–3, Jan–Dec. 1982, 91–103, Colombo, Sri Lanka. [Dave, D. G. – Carman, J. B. (szerk.) 1978. Christian Faith in a Religiously Plural World, New York: Orbis Books, 181–193.]

Ajánlott irodalom:

"Majjhima Nikaya: The Middle-length Discourses", ed. by Access to Insight. Access to Insight (BCBS Edition), 21 December 2013, <http://www.accesstoinight.org/tipitaka/mn/index.html>

Ñāṇamoli, Bhikkhu (ford.) 2010 (1975). The Path of Purification (Visuddhimagga) by Bhaddantācariya Buddhaghosa. Colombo, Sri Lanka: Buddhist Publication Society.

Készségek és kompetenciák

a dharmaviták angol nyelven történő megtartásához szükséges szakkifejezések ismerete és helyes alkalmazása; álláspontok logikus érveléssel történő alátámasztása; képesség nagyobb mennyiségű idegen nyelvű szakirodalom, illetve multimédiás oktatási segédanyag feldolgozására; nyitottság és fogékonyság a dharma befogadására; olyan autonóm személyiség kibontakoztatása, aki a felmerülő filozófiai, etikai problémákról önállóan képes ítéletet alkotni és a társadalmi, környezetvédelmi és ökológiai problémák iránti fogékonysággal és felelősséggel rendelkezik

Tantárgy felelőse: Dr. Farkas Attila Márton

Tantárgy oktatásába bevont oktató: Dr. Főrizs László, PhD

Dharma társalgás 4. (Konferencia előadás)	Kredit: 2
A tantárgy besorolása: kötelező	
Képzési karaktere: 80% gyakorlati	
A tanóra típusa: gyakorlat óraszám: 14 x 90 p, nyelve: magyar	
A számonkérés módja: gyakorlati jegy	
A tantárgy tantervi helye: 4. félév	
Az oktatás célja	
A kurzus célja, hogy felkészítsen nemzetközi téren szervezett konferenciákon való részvételre, rövid felszólalásokra, prezentációk készítésére. A félév során a hallgatók megismerkednek a különféle stílusú rövid előadások lehetőségeivel, egyéni munkában mélyítik el saját kutatási területük angol nyelvű terminológiáját, csoportos munkában segítik egymást a felkészülésben. A kurzus számonkérésének része egy angol nyelvű házi konferencia, amelyen a hallgatók egy-egy vetített előadással vesznek részt.	
A tárgy tartalma	
Az MA képzés utolsó félévére a hallgatók átfogó és alapos ismeretekre tesznek szert kutatási témájukban, és jártasságot szereznek ennek lépésről lépésre történő bemutatásában írott dolgozat formájában. Jelen kurzus során a hallgatók megvalósítják kutatási területük bemutatását személyes és élő prezentáció formájában. A vetített diákkal kísért előadás angol nyelven készül és hangzik el. Témakörök: prezentációs ismeretek és gyakorlat. Prezentáció készítése angol nyelven. Előadás tartása angol nyelven. Visszajelzések feldolgozása.	
Alkalmazott oktatási módszerek	
Egyéni hallgatói munka révén mindenki a saját MA kutatási témájában felkészül egy 15-20 perces diavetítéssel kísért angol nyelvű prezentációval. Közös órai csoportmunkán a hallgatók meghallgatják és véleményezik a többiek előadását. Végül a kurzus oktatója is elmondja véleményét. A hallgatók megtanulják a saját és mások megoldásainak kritikai szemléletét, elfogadásukat vagy elutasításukat. Megtanulnak érvelni saját megoldásaik mellett, illetve mások megoldásaival szemben. A kapott visszacsatolások alapján a hallgatók, ha szükséges, átsziszolják az előadásukat. A félév végén nyilvános házikonferencia keretében megtartják az előadásukat. Az előadások végén a hallgatóság kérdéseket tehet fel. A házikonferenciát a kurzus oktatója vezeti és moderálja.	
Számonkérési és értékelési rendszere	
Felkészülés a prezentációra, csoportmunka, félév végi prezentáció <u>Az értékelés kritériumai:</u> jeles: - 85% feletti eredmény, - kiváló felkészülés, projektmunka, prezentáció jó: - 75- 85% közötti eredmény, - jó felkészülés, projektmunka, prezentáció közepes: - 65-75% közötti eredmény,	

- közepes felkészülés, projektmunka, prezentáció

elégséges:

- 60-65% közötti eredmény,
- elégséges felkészülés, projektmunka, prezentáció

elégtelen:

- 60% alatti eredmény,
- elégtelen felkészülés, projektmunka, prezentáció

Irodalom

Kötelező irodalom:

Garr Reynolds 2017. PreZENTáció. Egyszerű ötletek prezentációk készítéséhez és előadásához. Budapest: HVG könyvek.

Mark R. Freiermuth. 2022. Academic Conference Presentations: A Step-by-Step Guide. Cham: Palgrave Macmillan

Ajánlott irodalom:

Kaszás György. 2025. A prezentáció művészete. A hatásos előadás retorikai eszköztára a felkészüléstől a hallgatóság meggyőzéséig. Budapest: HVG könyvek.

Készségek és kompetenciák

a) tudása

- Ismeri a buddhizmus-kutatás legfontosabb fejlődési irányait, kapcsolódását a rokon tudományterületekhez (egyetemes vallás- és filozófiatörténet, tudatkutatás, pszichológia).

- Ismeri szakterületének sajátos kutatási (ismeretszerzési és problémamegoldási)

módszereit,

absztrakciós technikáit, az elvi kérdések gyakorlati vonatkozásainak kidolgozási módjait.

- Jól ismeri szakterülete szókincsét, az írott és beszélt nyelvi kommunikáció sajátosságait: legfontosabb formáit, módszereit és technikáit anyanyelvén, a buddhizmus szakrális nyelvein

(szanszkrit, páli, ill. tibeti) valamint angol nyelven.

-Idegen nyelvi (angol) kompetencia fejlesztése

b) képességei

- Sokoldalú, interdiszciplináris megközelítéssel azonosít speciális szakmai problémákat, feltárja és megfogalmazza az azok megoldásához szükséges részletes elméleti és gyakorlati hátteret.

- A szakterület elméleteit és az azokkal összefüggő terminológiát a problémák megoldásakor

innovatív módon alkalmazza.

- Magas szinten használja a szakterület ismeretközvetítési technikáit, és dolgozza fel magyar

és idegen nyelvű publikációs forrásait, rendelkezik a hatékony információkutatás és -feldolgozás ismereteivel szakterülete vonatkozásában.

- Képes a buddhizmus bármely szakterületén végzett kutatási eredményeiről angol nyelven tartott prezentációra, előadásra.

-Info-kommunikációs eszközök segítségével biztosan és hatékonyan képes bemutató anyagot készíteni.

c) attitűdje

- Vállalja a szakterülete sajátos jellegét és közösségi szerepét alkotó viszonyrendszert.

- Életével és munkájával egyaránt hitelesen közvetíti szakmája eredményeit, képes fölvetni

összefoglaló és részletezett problémaköreit, és javaslatokat ajánlani azok megoldására. - Kezdeményező szerepet vállal szakmájának a közösség szolgálatába állítására. - Fejlett szakmai identitással, hivatástudattal rendelkezik, amelyet a szakmai és szélesebb társadalmi közösség felé is vállal. - Törekszik arra, hogy szakterülete legújabb eredményeit saját fejlődésének szolgálatába állítsa, és másokkal is megossza. d) autonómiája és felelőssége - Jelentős mértékű önállósággal végzi átfogó és speciális szakmai kérdések értékelését és az azokra források alapján adható válaszok kidolgozását. - Önállóan tervezi meg és végzi tevékenységeit, saját kutatási projekteket indít. - Bekapcsolódik kutatási és fejlesztési projektekbe, a projektcsoportban a cél elérése érdekében autonóm módon, a csoport többi tagjával együttműködve mozgósítja elméleti és gyakorlati tudását, képességeit.
Tantárgy felelőse: Dr. Farkas Attila Márton
Tantárgy oktatásába bevont oktató: Dr. Hidas Gergely Zoltán, PhD

1.5.Szakdolgozati kutatás

Az ismeretkör: Szakdolgozati kutatás 1-4.

Kredittartománya: 16kr

Tantárgyai:

- Szakdolgozati kutatás 1.
- Szakdolgozati kutatás 2.
- Szakdolgozati kutatás 3.
- Szakdolgozati kutatás 4.

Szakdolgozati kutatás 1.	Kredit: 4
A tantárgy besorolása: kötelező	
Képzési karaktere: 70% gyakorlati	
A tanóra típusa: szeminárium óraszám: 14 x 90 p, nyelve: magyar	
A számonkérés módja: gyakorlati jegy	
A tantárgy tantervi helye: 1. félév	
Az oktatás célja	
Az MA képzés keretében ez a tantárgy nagy hangsúlyt helyez a buddhizmus tudományos szemléletű vizsgálatára. Ez a szemléletmód nem csak a tárgyak struktúrájában jelenik meg, hanem az egyes tárgyak tananyaga is igyekszik az adott téma szakirodalmát, más tudományágakkal való kapcsolatát alaposabban feltárni. A Szakdolgozati kutatás 1-4. c. tárgy ennek a tudományos szemléletnek a gyakorlati oldalát helyezi középpontba oly módon, hogy bizonyos készségeket fejleszt. A tárgy keretében a hallgatók ugyanis végig egy célt követnek, mégpedig a tanulmányokat záró szakdolgozat megírását, viszont az ehhez szükséges készségek megszerzése érdekében a négy félév alatt megismerkednek a tudományos módszertan elemeivel, a kutatómódszertannal, a szakdolgozatírás módszertanával, a szakmai publikációk, recenziók, előadások tartásának módszereivel, és némi gyakorlatot szereznek az oktatás terén.	
A tárgy tartalma	
A tárgy kurzusai általában egyéni konzultációt jelentenek, a hallgatók a választott tutor- oktatójuk / szakdolgozati témavezetőjük vezetésével szemeszterről szemeszterre haladnak előre szakdolgozatuk megírásában. A félév során a hallgatók a választott témakörükre vonatkozó szakirodalom összegyűjtését végzik. Azaz szakirodalmi kutatómunkát végeznek, amelynek során felkutatják a releváns szakirodalmat, különös tekintettel a legfrissebb publikációkra. Ezen szakirodalmak közül terv szerint elolvassák, jegyzetelik a szakdolgozathoz szükséges könyveket, könyvrészleteket, cikkeket. A félév végén egy kutatási beszámolót írnak, amely tartalmazza az elkészített szakirodalom jegyzékét. Valamint egy rövid recenziót írnak egy friss publikációról (2000-től). Kritériumfeltétel, hogy a négy félév során a hallgató tartson legalább egy db. konferencia előadást (TDK, Közel s távol stb.), vagy készítsen egy db. szakmai publikációt (pl. a Keréknyomokban). Ez a kritériuma annak, hogy az MA szak hallgatója szakdolgozatát benyújthassa elbírálásra.	
Alkalmazott oktatási módszerek	

Egyéni konzultáció, csoportmunka, szakirodalom feldolgozás, recenzió készítés
Számonkérési és értékelési rendszere
A számonkérés módja: gyakorlati jegy Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: Publikáció, dolgozatírás, előadás tartása és tanítási gyakorlat. Írásbeli beszámoló a szorgalmi időszakban. <u>Az értékelés kritériumai:</u> jeles: - 85% feletti eredmény, - kiváló felkészülés, projektmunka, prezentáció jó: - 75- 85% közötti eredmény, - jó felkészülés, projektmunka, prezentáció közepes: - 65-75% közötti eredmény, - közepes felkészülés, projektmunka, prezentáció elégéses: - 60-65% közötti eredmény, - elégéses felkészülés, projektmunka, prezentáció elégtelen: - 60% alatti eredmény, - elégtelen felkészülés, projektmunka, prezentáció
Irodalom
Kötelező irodalom: Eco, Umberto 1991. Hogyan írjunk szakdolgozatot? Budapest: Gondolat. Dr. Majoros Pál 2011. Tanácsok, tippek, trükkök nem csak szakdolgozatíróknak avagy a kutatómódszertan alapjai. Budapest: Prospektkop Nyomda. Havasréti József 2006. Tudományos írásmű. Budapest – Pécs: HEFOP Bölcsész Konzorcium. Ajánlott irodalom:
Készségek és kompetenciák
Tudása: Ismeri a buddhizmus-kutatás legfontosabb fejlődési irányait, kapcsolódását a rokon tudományterületekhez (egyetemes vallás- és filozófiatörténet, tudatkutatás, pszichológia). Részletekbe menően ismeri a buddhista filozófia irányzatainak összefüggéseit, elméleteit és az általuk alkalmazott terminológiát. Ismeri szakterületének sajátos kutatási (ismeretszerzési és problémamegoldási) módszereit, absztrakciós technikáit, az elvi kérdések gyakorlati vonatkozásainak kidolgozási módjait. Jól ismeri szakterülete szókincsét, az írott és beszélt nyelvi kommunikáció sajátosságait: legfontosabb formáit, módszereit és technikáit anyanyelvén, a buddhizmus szakrális nyelvein (szanszkrit, páli, ill. tibeti) valamint angol nyelven. Képessége: Sokoldalú, interdiszciplináris megközelítéssel azonosít speciális filozófiai problémákat, feltárja és megfogalmazza az azok megértéséhez szükséges részletes elméleti és gyakorlati

háttérrel. A buddhista és nyugati filozófia elméleteit és az azokkal összefüggő terminológiát a problémák megoldásakor innovatív módon alkalmazza. Képes önálló filozófiai elemzésre és szövegkritikára. Magas szinten használja a szakterület ismeretközvetítési technikáit, és dolgozza fel magyar és idegen nyelvű publikációs forrásait, rendelkezik a hatékony információkutatás és feldolgozás ismereteivel szakterülete vonatkozásában. Szakterületének egyes résztemáiról önálló, szaktudományos formájú összefoglalókat, elemzéseket képes készíteni magyar és angol nyelven. Képes a buddhizmus bármely szakterületén végzett kutatási eredményeiről angol nyelven tartott prezentációra, előadásra. Képes a képzés során elsajátított kanonikus nyelveken a szentíratok olvasására, filológiai és egzgetikai elemzésére (ind és tibeti nyelvű buddhista filozófia specializáció). Képes a buddhista filozófia alapszövegeinek eredeti nyelven történő egzgetikai és angol nyelvű szakirodalmon keresztül összehasonlító elemzésére.

Attitűdje:

Életével és munkájával egyaránt hitelesen közvetíti a buddhizmus eredményeit, képes fölvetni összefoglaló és részletezett problémaköreit, és javaslatokat ajánlani azok megoldására. Kezdeményező szerepet vállal szakmájának a közösség szolgálatába állítására. Fejlett szakmai identitással, hivatástudattal rendelkezik, amelyet a szélesebb társadalmi közösség felé is vállal. Törekszik arra, hogy a buddhista filozófia legújabb eredményeit saját fejlődésének szolgálatába állítsa, és másokkal is megossza. Magáévá teszi azt az elvet, hogy a folyamatos szakmai szocializáció és a személyes tanulás a közjó szolgálatában áll. Nyitott a transzkulturális gondolkodásra. Elhivatott az etikai és filozófiai értékek iránt, szellemi előrelátás és reflexió jellemzi.

Autonómiaja és felelőssége:

Önállóan tervezi meg és végzi tevékenységeit, saját kutatási projekteket indít.

Bekapcsolódik kutatási és fejlesztési projektekre, a projektcsoportban a cél elérése érdekében autonóm módon, a csoport többi tagjával együttműködve mozgósítja elméleti és gyakorlati tudását, képességeit. Különböző bonyolultságú és különböző mértékben kiszámítható kontextusokban a módszerek és technikák széles körét alkalmazza önállóan a gyakorlatban.

Tantárgy felelőse: Dr. Schreiner Dénes

Tantárgy oktatásába bevont oktató: Dr. Kékesi Balázs, PhD

Szakdolgozati kutatás 2.	Kredit: 4
A tantárgy besorolása: kötelező	
Képzési karaktere: 70% gyakorlati	
A tanóra típusa: szeminárium óraszám: 14 x 90 p, nyelve: magyar	
A számonkérés módja: gyakorlati jegy	
A tantárgy tantervi helye: 2. félév	
Az oktatás célja	
A tantárgy fő célkitűzése, hogy a hallgatók leszűkítsék a szakdolgozatuk témáját, meghatározzák a dolgozatuk várhatóan végleges címét, elkészítsék a szakdolgozatuk tervezett tartalomjegyzékét, és rögzítsék a feldolgozott és feldolgozandó szakirodalmat.	
A tárgy tartalma	
Folytatódik a szakirodalmi kutatás, illetve nyelvi típusú dolgozat esetén a forrásszöveg feldolgozása, avagy másféle adatgyűjtés (pl. interjúk készítése stb.). A félév során kiválasztják a szakdolgozati témavezetőt (ha ez eddig nem történt meg). A félév végén a szakdolgozatuk legalább egy fejezetét elkészítik, amelyhez feldolgozzák és felhasználják a dolgozatírás módszertani szakirodalmát is.	
Alkalmazott oktatási módszerek	
Egyéni konzultáció; csoportmunka	
Számonkérési és értékelési rendszere	
A félév végén a szakdolgozatuk legalább egy fejezetét elkészítik, amelyhez feldolgozzák és felhasználják a dolgozatírás módszertani szakirodalmát is. Kritériumfeltétel, hogy a négy félév során a hallgató tartson legalább egy db. konferencia előadást (TDK, Közel s távol stb.), vagy készítsen egy db. szakmai publikációt (pl. a Keréknymokban). Ez a kritériuma annak, hogy az MA szak hallgatója szakdolgozatát benyújthassa elbírálásra. Publikáció, dolgozatírás, előadás tartása és tanítási gyakorlat, írásbeli beszámoló a szorgalmi időszakban.	
<u>Az értékelés kritériumai:</u>	
jeles:	
- 85% feletti eredmény,	
- kiváló felkészülés, projektmunka, prezentáció	
jó:	
- 75- 85% közötti eredmény,	
- jó felkészülés, projektmunka, prezentáció	
közepes:	
- 65-75% közötti eredmény,	
- közepes felkészülés, projektmunka, prezentáció	
elégséges:	
- 60-65% közötti eredmény,	
- elégséges felkészülés, projektmunka, prezentáció	
elégtelen:	
- 60% alatti eredmény,	

- elégtelen felkészülés, projektmunka, prezentáció
Irodalom
Kötelező irodalom: 1. Eco, Umberto 1991. Hogyan írjunk szakdolgozatot? Budapest: Gondolat. 2. Dr. Majoros Pál 2011. Tanácsok, tippek, trükkök nem csak szakdolgozatíróknak avagy a kutatómódszertan alapjai. Budapest: Prospektkop Nyomda. 3. Havasréti József 2006. Tudományos írásmű. Budapest – Pécs: HEFOP Bölcsész Konzorcium. Ajánlott irodalom:
Készségek és kompetenciák
Tudása a választott szakdolgozati téma alapos ismerete, a szükséges szakirodalom ismerete, a dolgozatírás módszertanának ismerete Képességei Képes a kezdő szintet meghaladó mértékben tájékozódni magyar és külföldi szakirodalomban. Magabiztosan kiismeri magát a forrásszövegek, a szakirodalom, és szükséges adatok kritikai feldolgozása során témakörében. Szakmai értelemben releváns írási és fogalmazási készségét biztosan használja. Képes rövid tanulmányt írni tartani kijelölt témából.
Tantárgy felelőse: Dr. Schreiner Dénes
Tantárgy oktatásába bevont oktató: Dr. Balikó György, PhD

Szakdolgozati kutatás 3.	Kredit: 4
A tantárgy besorolása: kötelező	
Képzési karaktere: 70% gyakorlati	
A tanóra típusa: szeminárium óraszám: 14 x 90 p, nyelve: magyar	
A számonkérés módja: gyakorlati jegy	
A tantárgy tantervi helye: 3. félév	
Az oktatás célja	
A tárgy keretében a hallgatók ugyanis végig egy célt követnek, mégpedig a tanulmányokat záró szakdolgozat megírását, viszont az ehhez szükséges készségek megszerzése érdekében a négy félév alatt megismerkednek a tudományos módszertan elemeivel, a kutatómódszertannal, a szakdolgozatírás módszertanával, a szakmai publikációk, recenziók, előadások tartásának módszereivel, és némi gyakorlatot szereznek az oktatás terén.	
A tárgy tartalma	
A tárgy kurzusai általában egyéni konzultációt jelentenek, a hallgatók a választott tutor-oktatójuk / szakdolgozati témavezetőjük vezetésével szemeszterről szemeszterre haladnak előre szakdolgozatuk megírásában. A félévben folytatódik a szakdolgozat elkészítése az előző félévek szerint. Ezen felül a hallgatóknak a főiskolai oktatásban a témavezető vagy egy másik oktató irányítása mellett egy főiskolai tanórát kell tartaniuk. Az óratartás olyan témában történhet, amely jól kapcsolódik a szakdolgozati témához. Az óratartás megszervezésébe be kell vonni a témavezetőt, aki a Tudományos Tanács véleménye és jóváhagyása mellett segíti a hallgatót.	
Alkalmazott oktatási módszerek	
Egyéni konzultáció; csoportmunka.	
Számonkérési és értékelési rendszere	
Az ismeret ellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: Publikáció, dolgozatírás, előadás tartása és tanítási gyakorlat, írásbeli beszámoló a szorgalmi időszakban.	
<u>Az értékelés kritériumai:</u> jeles: - 85% feletti eredmény, - kiváló felkészülés, projektmunka, prezentáció jó: - 75- 85% közötti eredmény, - jó felkészülés, projektmunka, prezentáció közepes: - 65-75% közötti eredmény, - közepes felkészülés, projektmunka, prezentáció elégséges: - 60-65% közötti eredmény, - elégséges felkészülés, projektmunka, prezentáció elégtelen: - 60% alatti eredmény, - elégtelen felkészülés, projektmunka, prezentáció	

Irodalom
Kötelező irodalom: 1. Eco, Umberto 1991. Hogyan írjunk szakdolgozatot? Budapest: Gondolat. 2. Dr. Majoros Pál 2011. Tanácsok, tippek, trükkök nem csak szakdolgozatíróknak avagy a kutatómódszertan alapjai. Budapest: Prospektkop Nyomda. 3. Havasréti József 2006. Tudományos írásmű. Budapest – Pécs: HEFOP Bölcsész Konzorcium. Ajánlott irodalom:
Készségek és kompetenciák
a) tudása A választott szakdolgozati téma alapos ismerete, a szükséges szakirodalom ismerete, a dolgozatírás módszertanának ismerete b) képességei ☐ Képes haladó szintet elérve tájékozódni magyar és külföldi szakirodalomban. ☐ Haladó szintet elérve ismeri ki magát a forrásszövegek, a szakirodalom, és szükséges adatok kritikai feldolgozása során témakörében. ☐ Szakmai értelemben releváns írási és fogalmazási készségét haladó szinten használja. ☐ Oktatói felügyelettel képes tanóra megtartására választott témakörben. (szakdolgozathoz kapcsolódóan)
Tantárgy felelőse: Dr. Farkas Attila Márton
Tantárgy oktatásába bevont oktató: Dr. Farkas Attila Márton, PhD

Szakdolgozati kutatás 4.	Kredit: 4
A tantárgy besorolása: kötelező	
Képzési karaktere: 70% gyakorlati	
A tanóra típusa: szeminárium óraszám: 14 x 90 p, nyelve: magyar	
A számonkérés módja: gyakorlati jegy	
A tantárgy tantervi helye: 4. félév	
Az oktatás célja	
A tárgy keretében a hallgatók ugyanis végig egy célt követnek, mégpedig a tanulmányokat záró szakdolgozat megírását, viszont az ehhez szükséges készségek megszerzése érdekében a négy félév alatt megismerkednek a tudományos módszertan elemeivel, a kutatómódszertannal, a szakdolgozatírás módszertanával, a szakmai publikációk, recenziók, előadások tartásának módszereivel, és némi gyakorlatot szereznek az oktatás terén..	
A tárgy tartalma	
A tárgy kurzusai általában egyéni konzultációt jelentenek, a hallgatók a választott tutor-oktatójuk / szakdolgozati témavezetőjük vezetésével szemeszterről szemeszterre haladnak előre szakdolgozatuk megírásában. Ez a szakdolgozat végső formába öntésének féléve. Ezen felül a hallgatók egy tézisszerű előadást tartanak szakdolgozatukról, amelyet műhelyvita követ. Ezen az előadáson (elővédés) minden MA szakon tanuló hallgatónak részt kell vennie, valamint legalább a témavezetőnek.	
Alkalmazott oktatási módszerek	
Egyéni konzultáció; csoportmunka.	
Számonkérési és értékelési rendszere	
Az ismeret ellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: Publikáció, dolgozatírás, előadás tartása és tanítási gyakorlat, írásbeli beszámoló a szorgalmi időszakban.	
<u>Az értékelés kritériumai:</u> jeles: - 85% feletti eredmény, - kiváló felkészülés, projektmunka, prezentáció jó: - 75- 85% közötti eredmény, - jó felkészülés, projektmunka, prezentáció közepes: - 65-75% közötti eredmény, - közepes felkészülés, projektmunka, prezentáció elégséges: - 60-65% közötti eredmény, - elégséges felkészülés, projektmunka, prezentáció elégtelen: - 60% alatti eredmény, - elégtelen felkészülés, projektmunka, prezentáció	
Irodalom	
Kötelező irodalom:	

1. Eco, Umberto 1991. Hogyan írjunk szakdolgozatot? Budapest: Gondolat.
2. Dr. Majoros Pál 2011. Tanácsok, tippek, trükkök nem csak szakdolgozatíróknak avagy a kutatómódszertan alapjai. Budapest: Prospektkop Nyomda.
3. Havasréti József 2006. Tudományos írásmű. Budapest – Pécs: HEFOP Bölcsész Konzorcium.

Ajánlott irodalom:

Készségek és kompetenciák

a) tudása

a választott szakdolgozati téma alapos ismerete, a szükséges szakirodalom ismerete, a dolgozatírás módszertanának ismerete

b) képességei

☐ Képes magas színvonalon tájékozódni magyar és külföldi szakirodalomban.

☐ Magas szinten ismeri ki magát a forrásszövegek, a szakirodalom, és szükséges adatok kritikai

feldolgozása során témakörében.

☐ Szakmai értelemben releváns írási és fogalmazási készségét magas szinten használja.

☐ Képes szakdolgozata téziseit előadni, próbavédésen érvelve megvédeni, arról tudományos vitát folytatni.

Tantárgy felelőse: Dr. Farkas Attila Márton

Tantárgy oktatásába bevont oktató: Dr. Hidas Gergely Zoltán, PhD

2. Összehasonlító buddhista filozófia specializáció tantárgyleírásai

2.1. Buddhista szentirat-egzegézés

Az ismeretkör: Buddhista szentirat-egzegézés 1-4.

Kredittartománya: 26kr

Tantárgyai:

- Buddhista szentirat-egzegézés 1. (Páli)
- Buddhista szentirat-egzegézés 2. (Páli)
- Buddhista szentirat-egzegézés 3. (Páli)
- Buddhista szentirat-egzegézés 4. (Páli)

Buddhista szentirat-egzegézés 1. (Páli)	Kredit: 4
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
Képzési karaktere: 60% gyakorlati	
A tanóra típusa: szeminárium óraszám: 14 x 90 p, nyelve: magyar	
A számonkérés módja: gyakorlati jegy	
A tantárgy tantervi helye: 1. félév	
Az oktatás célja	
A tárgy elsődleges célja, hogy azok a hallgatók, akik az MA tantervük keretében nem tanulnak rendszeresen keleti nyelvet, eredetiben is lássanak, olvassanak, recitáljanak buddhista tematikájú szövegeket. Erre a páli nyelv igazán alkalmas, ugyanis nyelvtana nem bonyolult, elterjedt latin betűs írásmóddal rendelkezik, és szókincsének egy része a hallgatóknak már részben ismert lehet korábbiakból.	
A tárgy tartalma	
A négy féléves tárgy minden kurzusa a páli kánonból származó szöveget, szuttát dolgoz fel. A hallgatók megtanulják az eredeti szövegekhez való hozzájutás módjait, a létező fordításokat felkutatják, megismerik és használják a szótárakat, adatbázisokat, mind nyomtatott, mind online formában. A kurzusok során a páli szövegeket teljes terjedelmükben vagy részleteikben a páli eredeti tükrében vizsgálják, értelmezik a terminológiát, és elemzik az egyes szövegblokkokat, illetve a teljes szöveg esetén a szöveg egészét, annak belső összefüggéseit. A szövegekre és a fordításokra, értelmezésekre megtanulnak kritikai szemlélettel tekinteni. Nyelvi témakörök: A páli nyelv hangtana. A tudományos és a magyaros átírás. Morfológiai jellegzetességek: a névszók, igék és névmások ragozása. Szintaktikai alapismeretek: egyeztetés, állapothatározók, szórend, mellékmondatok rövidítése. Szóösszetételek, igenevek, igeneves szerkezetek. A fontosabb hangváltozási szabályok. A páli és a szanszkrit szavak hangtani megfelelése. Témakörök, javasolt szövegek: Dhammapada / válogatott versek	
Alkalmazott oktatási módszerek	
Jelen kurzus nem tekinthető a hagyományos értelemben vett nyelvoktatásnak. A memorizálandó nyelvtani anyag minimális, de a hallgatóknak érteniük kell a páli nyelvtan alapszerkezetét (esetragozás, igeragozás, egyeztetés, stb.), és az alapvető nyelvészeti terminológiát (hangtan, szófajok, mondatrészek).	

A kurzus a hangsúlyt a szövegek megértésére helyezi. Ehhez a hallgatók szakirodalmat is használnak, létező fordításokat is megtekintenek, folyamatosan finomítják a buddhista terminológiai tudásukat azzal, hogy a szakszavakat eredeti kontextusukban ismerjék meg. Fontos módszertani elem, hogy a szövegeket, a terminusokat, a problémákat és értelmezéseket a csoport közösen vitatja meg, amelynek során tisztázódnak a vélemény- és tudásbeli azonosságok, különbségek. A kurzus folyamatos újragondolásra kívánja készíteni a hallgatókat.

A szöveganyag eredetije online forrásból elérhető, rendelkezésre állnak angol és magyar nyelvű fordítások is. Az egzegézis során a hallgatók a tanár irányítása mellett a fordításokat eredetiben követik, kiemelik a fontos szakkifejezéseket.

Számonkérési és értékelési rendszere

A féléves teljesítmény értékelése két részből áll: az órai munkából illetve a félév végi szóbeli beszámolóból az olvasott anyagok alapján. Kiemelkedő órai szereplés esetén szóbeli beszámolóra nem feltétlenül kell, hogy sor kerüljön; ezt az adott félévben a kurzus oktatója hivatott eldönteni.

Az értékelés kritériumai:

jeles:

- 85% feletti eredmény,
- kiváló órai munka és szereplés
- kiváló szóbeli beszámoló (az olvasmányok segédeszköz nélküli fordítása és elemzése)

jó:

- 75- 85% közötti eredmény,
- jó órai munka és szereplés
- jó szóbeli beszámoló (az olvasmányok segédeszköz nélküli fordítása és elemzése)

közepes:

- 65-75% közötti eredmény,
- közepes órai munka és szereplés
- közepes szóbeli beszámoló (az olvasmányok segédeszköz nélküli fordítása és elemzése)

elégséges:

- 60-65% közötti eredmény,
- elégséges órai munka és szereplés
- elégséges szóbeli beszámoló (az olvasmányok segédeszköz nélküli fordítása és elemzése)

elégtelen:

- 60% alatti vizsgaeredmény,
- elégtelen órai munka és szereplés
- elégtelen szóbeli beszámoló (az olvasmányok segédeszköz nélküli fordítása és elemzése)

Irodalom

Kötelező irodalom:

Körtvélyesi Tibor 2023. Rövid páli nyelvtan. (TKBF jegyzet)

Körtvélyesi Tibor – Ruzsa Ferenc – Kovács Gábor közreműködésével 2024. Csak azt tanítom. A Buddha felismerései és beszélgetései. Budapest: Eötvös Loránd Tudományegyetem.

Ajánlott irodalom:

Fehér Judit 2023. A páli nyelv alapjai. Budapest: A Tan Kapuja.

Vekerdi József. 1989. Buddha beszédei. Budapest: Helikon.

Készségek és kompetenciák

a) tudása

- a páli nyelv alapszerkezetének ismerete, kezelésében való jártasság (olvasás és átírás), a nyelvtani terminológia ismerete, a páli kánon szerkezetének ismerete, eredeti páli szöveg olvasása, recitálása és elemzése (egzegézise), az előforduló buddhista terminológia ismerete, az olvasott szutták értése, önálló elemzése
- Ismeri a buddhizmus-kutatás legfontosabb fejlődési irányait, kapcsolódását a rokon tudományterületekhez (egyetemes vallás- és filozófiatörténet, tudatkutatás, pszichológia).
- Ismeri szakterületének sajátos kutatási (ismeretszerzési és problémamegoldási) módszereit, absztrakciós technikáit, az elvi kérdések gyakorlati vonatkozásainak kidolgozási módjait.
- Jól ismeri szakterülete szókincsét, az írott és beszélt nyelvi kommunikáció sajátosságait: legfontosabb formáit, módszereit és technikáit anyanyelvén, a buddhizmus szakrális nyelvein (szanszkrit, páli, ill. tibeti) valamint angol nyelven.

b) képességei

- az általános nyelvi készségek erősödése, nyelvi tudatosság (a forrásnyelv és az anyanyelv viszonya; a magyar nyelvi tudatosság erősödése; idegennyelvi tudatosság fejlesztése)
- a forráskritikai készség erősödése; a forrásnyelv és a magyar nyelv terminológiája összefüggésének látása; a fordítások kritikai szemléletmódjának kialakulása
- szövegértési és szövegelemzési képesség fejlesztése
- a szaknyelv alapvető kezelésében való jártasság, a forrásszövegek hozzáférhetőségének ismerete, online forráskezelés
- angol nyelvi készségek fejlesztése: szakirodalom olvasás
- kommunikációs és együttműködési képesség fejlesztése, érvelés- és vitakultúra erősödése
- Sokoldalú, interdiszciplináris megközelítéssel azonosít speciális szakmai problémákat, feltárja és megfogalmazza az azok megoldásához szükséges részletes elméleti és gyakorlati hátteret.
- A szakterület elméleteit és az azokkal összefüggő terminológiát a problémák megoldásakor innovatív módon alkalmazza.
- Magas szinten használja a szakterület ismeretközvetítési technikáit, és dolgozza fel magyar és idegen nyelvű publikációs forrásait, rendelkezik a hatékony információkutatás és feldolgozás ismereteivel szakterülete vonatkozásában.
- Képes a képzés során elsajátított kanonikus nyelven a szentiratok olvasására, filológiai és egzisztenciális elemzésére

c) attitűdje

- Vállalja a szakterülete sajátos jellegét és közösségi szerepét alkotó viszonyrendszert.
- Életével és munkájával egyaránt hitelesen közvetíti szakmája eredményeit, képes fölvetni összefoglaló és részletezett problémaköröket, és javaslatokat ajánlani azok megoldására.
- Törekszik arra, hogy szakterülete legújabb eredményeit saját fejlődésének szolgálatába állítsa, és másokkal is megossza.

d) autonómiaja és felelőssége

- Jelentős mértékű önállósággal végzi átfogó és speciális szakmai kérdések értékelését és az azokra források alapján adható válaszok kidolgozását.
- Különböző bonyolultságú és különböző mértékben kiszámítható kontextusokban a módszerek és technikák széles körét alkalmazza önállóan a gyakorlatban.

Tantárgy felelőse: Dr. Körtvélyesi Tibor

Tantárgy oktatásába bevont oktató: Dr. Körtvélyesi Tibor, PhD

Buddhista szentírat-egzegézés 2. (Páli)	Kredit: 4
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
Képzési karaktere: 60% gyakorlati	
A tanóra típusa: szeminárium óraszám: 14 x 90 p, nyelve: magyar	
A számonkérés módja: gyakorlati jegy	
A tantárgy tantervi helye: 2. félév	
Az oktatás célja	
A tárgy elsődleges célja, hogy azok a hallgatók, akik az MA tantervük keretében nem tanulnak rendszeresen keleti nyelvet, eredetiben is lássanak, olvassanak, recitáljanak buddhista tematikájú szövegeket. Erre a páli nyelv igazán alkalmas, ugyanis nyelvtana nem bonyolult, elterjedt latin betűs írásmóddal rendelkezik, és szókincsének egy része a hallgatóknak már részben ismert lehet korábbról.	
A tárgy tartalma	
A négy féléves tárgy minden kurzusa a páli kánonból származó szöveget, szuttát dolgoz fel. A hallgatók megtanulják az eredeti szövegekhez való hozzájutás módjait, a létező fordításokat felkutatják, megismerik és használják a szótárakat, adatbázisokat, mind nyomtatott, mind online formában. A kurzusok során a páli szövegeket teljes terjedelmükben vagy részleteikben a páli eredeti tükrében vizsgálják, értelmezik a terminológiát, és elemzik az egyes szövegblokkokat, illetve a teljes szöveg esetén a szöveg egészét, annak belső összefüggéseit. A szövegekre és a fordításokra, értelmezésekre megtanulnak kritikai szemlélettel tekinteni. Témakörök, javasolt szövegek: DN 16. Mahā-parinibbāna-sutta / A teljes ellobbanás	
Alkalmazott oktatási módszerek	
Jelen kurzus nem tekinthető a hagyományos értelemben vett nyelvoktatásnak. A memorizálandó nyelvtani anyag minimális, de a hallgatóknak érteniük kell a páli nyelvtan alapszerkezetét (esetragozás, igeragozás, egyeztetés, stb.), és az alapvető nyelvészeti terminológiát (hangtan, szófajok, mondatrészek). A kurzus a hangsúlyt a szövegek megértésére helyezi. Ehhez a hallgatók szakirodalmat is használnak, létező fordításokat is megtekintenek, folyamatosan finomítják a buddhista terminológiai tudásukat azzal, hogy a szakszavakat eredeti kontextusukban ismerjék meg. Fontos módszertani elem, hogy a szövegeket, a terminusokat, a problémákat és értelmezéseket a csoport közösen vitatja meg, amelynek során tisztázódnak a vélemény- és tudásbeli azonosságok, különbségek. A kurzus folyamatos újragondolásra kívánja készíteni a hallgatókat. A szöveganyag eredetije online forrásból elérhető, rendelkezésre állnak angol és magyar nyelvű fordítások is. Az egzegézés során a hallgatók a tanár irányítása mellett a fordításokat eredetiben követik, kiemelik a fontos szakkifejezéseket.	
Számonkérési és értékelési rendszere	
A féléves teljesítmény értékelése két részből áll: az órai munkából illetve a félév végi szóbeli beszámolóból az olvasott anyagok alapján. Kiemelkedő órai szereplés esetén szóbeli beszámolóra nem feltétlenül kell, hogy sor kerüljön; ezt az adott félévben a kurzus oktatója hivatott eldönteni.	

Az értékelés kritériumai:

jeles:

- 85% feletti eredmény,
- kiváló órai munka és szereplés
- kiváló szóbeli beszámoló (az olvasmányok segédeszköz nélküli fordítása és elemzése)

jó:

- 75- 85% közötti eredmény,
- jó órai munka és szereplés
- jó szóbeli beszámoló (az olvasmányok segédeszköz nélküli fordítása és elemzése)

közepes:

- 65-75% közötti eredmény,
- közepes órai munka és szereplés
- közepes szóbeli beszámoló (az olvasmányok segédeszköz nélküli fordítása és elemzése)

elégséges:

- 60-65% közötti eredmény,
- elégséges órai munka és szereplés
- elégséges szóbeli beszámoló (az olvasmányok segédeszköz nélküli fordítása és elemzése)

elégtelen:

- 60% alatti vizsgaeredmény,
- elégtelen órai munka és szereplés
- elégtelen szóbeli beszámoló (az olvasmányok segédeszköz nélküli fordítása és elemzése)

Irodalom**Kötelező irodalom:**

Körtvélyesi Tibor 2023. Rövid páli nyelvtan. (jegyzet)

Körtvélyesi Tibor – Ruzsa Ferenc – Kovács Gábor közreműködésével 2024. Csak azt tanítom. A Buddha felismerései és beszélgetései. Budapest: Eötvös Loránd Tudományegyetem.

Ajánlott irodalom:

Fehér Judit 2023. A páli nyelv alapjai. Budapest: A Tan Kapuja.

Vekerdi József. 1989. Buddha beszédei. Budapest: Helikon.

Készségek és kompetenciák

a) tudása

- a páli nyelv alapszerkezetének ismerete, kezelésében való jártasság (olvasás és átírás), a nyelvtani terminológia ismerete, a páli kánon szerkezetének ismerete, eredeti páli szöveg olvasása, recitálása és elemzése (egzegézise), az előforduló buddhista terminológia ismerete, az olvasott szutták értése, önálló elemzése

- Ismeri a buddhizmus-kutatás legfontosabb fejlődési irányait, kapcsolódását a rokon tudományterületekhez (egyetemes vallás- és filozófiatörténet, tudatkutatás, pszichológia).

- Ismeri szakterületének sajátos kutatási (ismeretszerzési és problémamegoldási) módszereit, absztrakciós technikáit, az elvi kérdések gyakorlati vonatkozásainak kidolgozási módjait.

- Jól ismeri szakterülete szókincsét, az írott és beszélt nyelvi kommunikáció sajátosságait: legfontosabb formáit, módszereit és technikáit anyanyelvén, a buddhizmus szakrális nyelvein (szanszkrit, páli, ill. tibeti) valamint angol nyelven.

b) képességei

- az általános nyelvi készségek erősödése, nyelvi tudatosság (a forrásnyelv és az anyanyelv viszonya; a magyar nyelvi tudatosság erősödése; idegennyelvi tudatosság fejlesztése)
 - a forráskritikai készség erősödése; a forrásnyelv és a magyar nyelv terminológiája összefüggésének látása; a fordítások kritikai szemléletmódjának kialakulása
 - szövegértési és szövegelemzési képesség fejlesztése
 - a szaknyelv alapvető kezelésében való jártasság, a forrásszövegek hozzáférhetőségének ismerete, online forráskezelés
 - angol nyelvi készségek fejlesztése: szakirodalom olvasás
 - kommunikációs és együttműködési képesség fejlesztése, érvelés- és vitakultúra erősödése
 - Sokoldalú, interdiszciplináris megközelítéssel azonosít speciális szakmai problémákat, feltárja és megfogalmazza az azok megoldásához szükséges részletes elméleti és gyakorlati hátteret.
 - A szakterület elméleteit és az azokkal összefüggő terminológiát a problémák megoldásakor innovatív módon alkalmazza.
 - Magas szinten használja a szakterület ismeretközvetítési technikáit, és dolgozza fel magyar és idegen nyelvű publikációs forrásait, rendelkezik a hatékony információkutatás és feldolgozás ismereteivel szakterülete vonatkozásában.
 - Képes a képzés során elsajátított kanonikus nyelven a szentiratok olvasására, filológiai és egzegetikai elemzésére
- c) attitűdje
- Vállalja a szakterülete sajátos jellegét és közösségi szerepét alkotó viszonyrendszert.
 - Életével és munkájával egyaránt hitelesen közvetíti szakmája eredményeit, képes fölvetni összefoglaló és részletezett problémaköreit, és javaslatokat ajánlani azok megoldására.
 - Törekszik arra, hogy szakterülete legújabb eredményeit saját fejlődésének szolgálatába állítsa, és másokkal is megossza.
- d) autonómiája és felelőssége
- Jelentős mértékű önállósággal végzi átfogó és speciális szakmai kérdések értékelését és az azokra források alapján adható válaszok kidolgozását.
 - Különböző bonyolultságú és különböző mértékben kiszámítható kontextusokban a módszerek és technikák széles körét alkalmazza önállóan a gyakorlatban.

Tantárgy felelőse: Dr. Körtvélyesi Tibor

Tantárgy oktatásába bevont oktató: Dr. Körtvélyesi Tibor, PhD

Buddhista szentírat-egzegézés 3. (Páli)	Kredit: 4
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
Képzési karaktere: 60% gyakorlati	
A tanóra típusa: szeminárium óraszám: 14 x 90 p, nyelve: magyar	
A számonkérés módja: gyakorlati jegy	
A tantárgy tantervi helye: 3. félév	
Az oktatás célja	
A tárgy elsődleges célja, hogy azok a hallgatók, akik az MA tantervük keretében nem tanulnak rendszeresen keleti nyelvet, eredetiben is lássanak, olvassanak, recitáljanak buddhista tematikájú szövegeket. Erre a páli nyelv igazán alkalmas, ugyanis nyelvtana nem bonyolult, elterjedt latin betűs írásmóddal rendelkezik, és szókincsének egy része a hallgatóknak már részben ismert lehet korábbról.	
A tárgy tartalma	
A négy féléves tárgy minden kurzusa a páli kánonból származó szöveget, szuttát dolgoz fel. A hallgatók megtanulják az eredeti szövegekhez való hozzájutás módjait, a létező fordításokat felkutatják, megismerik és használják a szótárakat, adatbázisokat, mind nyomtatott, mind online formában. A kurzusok során a páli szövegeket teljes terjedelmükben vagy részleteikben a páli eredeti tükrében vizsgálják, értelmezik a terminológiát, és elemzik az egyes szövegblokkokat, illetve a teljes szöveg esetén a szöveg egészét, annak belső összefüggéseit. A szövegekre és a fordításokra, értelmezésekre megtanulnak kritikai szemlélettel tekinteni. Témakörök, javasolt szövegek: MN 58 Abhaya-rājakumāra-sutta / Abhaja, a király fia MN 36 Mahā-Saccaka-sutta / Szaccsaka – A megvilágosodás története MN 22. Alagaddūpama-sutta / A kobra-hasonlat MN 38. Mahā-taṇhā-saṅkhaya-suttaṃ / A szomjúhozás kioltása MN 63. Cūḷa-Mālukya-sutta / Málukja MN 13. Mahā-dukkha-kkhandha-sutta / A boldogtalanság tengere MN 72. Aggi-Vaccha-sutta / Vacsha és a tűz MN 21. Kakacūpama-sutta / A fűrész-hasonlat	
Alkalmazott oktatási módszerek	
Jelen kurzus nem tekinthető a hagyományos értelemben vett nyelvoktatásnak. A memorizálandó nyelvtani anyag minimális, de a hallgatóknak érteniük kell a páli nyelvtan alapszerkezetét (esetragozás, igeragozás, egyeztetés, stb.), és az alapvető nyelvészeti terminológiát (hangtan, szófajok, mondatrészek). A kurzus a hangsúlyt a szövegek megértésére helyezi. Ehhez a hallgatók szakirodalmat is használnak, létező fordításokat is megtekintenek, folyamatosan finomítják a buddhista terminológiai tudásukat azzal, hogy a szakszavakat eredeti kontextusukban ismerjék meg. Fontos módszertani elem, hogy a szövegeket, a terminusokat, a problémákat és értelmezéseket a csoport közösen vitatja meg, amelynek során tisztázódnak a vélemény- és tudásbeli azonosságok, különbségek. A kurzus folyamatos újragondolásra kívánja készíteni a hallgatókat. A szöveganyag eredetije online forrásból elérhető, rendelkezésre állnak angol és magyar nyelvű fordítások is. Az egzegézés során a hallgatók a tanár irányítása mellett a fordításokat eredetiben követik, kiemelik a fontos szakkifejezéseket.	

Számonkérési és értékelési rendszere

A féléves teljesítmény értékelése két részből áll: az órai munkából illetve a félév végi szóbeli beszámolóból az olvasott anyagok alapján. Kiemelkedő órai szereplés esetén szóbeli beszámolóra nem feltétlenül kell, hogy sor kerüljön; ezt az adott félévben a kurzus oktatója hivatott eldönteni.

Az értékelés kritériumai:

jeles:

- 85% feletti eredmény,
- kiváló órai munka és szereplés
- kiváló szóbeli beszámoló (az olvasmányok segédeszköz nélküli fordítása és elemzése)

jó:

- 75- 85% közötti eredmény,
- jó órai munka és szereplés
- jó szóbeli beszámoló (az olvasmányok segédeszköz nélküli fordítása és elemzése)

közepes:

- 65-75% közötti eredmény,
- közepes órai munka és szereplés
- közepes szóbeli beszámoló (az olvasmányok segédeszköz nélküli fordítása és elemzése)

elégséges:

- 60-65% közötti eredmény,
- elégséges órai munka és szereplés
- elégséges szóbeli beszámoló (az olvasmányok segédeszköz nélküli fordítása és elemzése)

elégtelen:

- 60% alatti vizsgaeredmény,
- elégtelen órai munka és szereplés
- elégtelen szóbeli beszámoló (az olvasmányok segédeszköz nélküli fordítása és elemzése)

Irodalom

Kötelező irodalom:

Körtvélyesi Tibor 2023. Rövid páli nyelvtan. (jegyzet)

Körtvélyesi Tibor – Ruzsa Ferenc – Kovács Gábor közreműködésével 2024. Csak azt tanítom. A Buddha felismerései és beszélgetései. Budapest: Eötvös Loránd Tudományegyetem.

Ajánlott irodalom:

Fehér Judit 2023. A páli nyelv alapjai. Budapest: A Tan Kapuja.

Vekerdi József. 1989. Buddha beszédei. Budapest: Helikon.

Készségek és kompetenciák

a) tudása

- a páli nyelv alapszerkezetének ismerete, kezelésében való jártasság (olvasás és átírás), a nyelvtani terminológia ismerete, a páli kánon szerkezetének ismerete, eredeti páli szöveg olvasása, recitálása és elemzése (egzegézise), az előforduló buddhista terminológia ismerete, az olvasott szutták értése, önálló elemzése
- Ismeri a buddhizmus-kutatás legfontosabb fejlődési irányait, kapcsolódását a rokon tudományterületekhez (egyetemes vallás- és filozófiatörténet, tudatkutatás, pszichológia).

- Ismeri szakterületének sajátos kutatási (ismeretszerzési és problémamegoldási) módszereit, absztrakciós technikáit, az elvi kérdések gyakorlati vonatkozásainak kidolgozási módjait.
- Jól ismeri szakterülete szókincsét, az írott és beszélt nyelvi kommunikáció sajátosságait: legfontosabb formáit, módszereit és technikáit anyanyelvén, a buddhizmus szakrális nyelvein (szanszkrit, páli, ill. tibeti) valamint angol nyelven.
- b) képességei
 - az általános nyelvi készségek erősödése, nyelvi tudatosság (a forrásnyelv és az anyanyelv viszonya; a magyar nyelvi tudatosság erősödése; idegennyelvi tudatosság fejlesztése)
 - a forráskritikai készség erősödése; a forrásnyelv és a magyar nyelv terminológiája összefüggésének látása; a fordítások kritikai szemléletmódjának kialakulása
 - szövegértési és szövegelemzési képesség fejlesztése
 - a szaknyelv alapvető kezelésében való jártasság, a forrásszövegek hozzáférhetőségének ismerete, online forráskezelés
 - angol nyelvi készségek fejlesztése: szakirodalom olvasás
 - kommunikációs és együttműködési képesség fejlesztése, érvelés- és vitakultúra erősödése
 - Sokoldalú, interdiszciplináris megközelítéssel azonosít speciális szakmai problémákat, feltárja és megfogalmazza az azok megoldásához szükséges részletes elméleti és gyakorlati hátteret.
 - A szakterület elméleteit és az azokkal összefüggő terminológiát a problémák megoldásakor innovatív módon alkalmazza.
 - Magas szinten használja a szakterület ismeretközvetítési technikáit, és dolgozza fel magyar és idegen nyelvű publikációs forrásait, rendelkezik a hatékony információkutatás és feldolgozás ismereteivel szakterülete vonatkozásában.
 - Képes a képzés során elsajátított kanonikus nyelven a szentíratok olvasására, filológiai és egzegetikai elemzésére
- c) attitűdje
 - Vállalja a szakterülete sajátos jellegét és közösségi szerepét alkotó viszonyrendszert.
 - Életével és munkájával egyaránt hitelesen közvetíti szakmája eredményeit, képes fölvetni összefoglaló és részletezett problémaköreit, és javaslatokat ajánlani azok megoldására.
 - Törekszik arra, hogy szakterülete legújabb eredményeit saját fejlődésének szolgálatába állítsa, és másokkal is megossza.
- d) autonómiája és felelőssége
 - Jelentős mértékű önállósággal végzi átfogó és speciális szakmai kérdések értékelését és az azokra források alapján adható válaszok kidolgozását.
 - Különböző bonyolultságú és különböző mértékben kiszámítható kontextusokban a módszerek és technikák széles körét alkalmazza önállóan a gyakorlatban.

Tantárgy felelőse: Dr. Körtvélyesi Tibor

Tantárgy oktatásába bevont oktató: Dr. Körtvélyesi Tibor, PhD

Buddhista szentírat-egzegézis 4. (Páli)	Kredit: 4
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
Képzési karaktere: 60% gyakorlati	
A tanóra típusa: szeminárium óraszám: 14 x 90 p, nyelve: magyar	
A számonkérés módja: gyakorlati jegy	
A tantárgy tantervi helye: 4. félév	
Az oktatás célja	
A tárgy elsődleges célja, hogy azok a hallgatók, akik az MA tantervük keretében nem tanulnak rendszeresen keleti nyelvet, eredetiben is lássanak, olvassanak, recitáljanak buddhista tematikájú szövegeket. Erre a páli nyelv igazán alkalmas, ugyanis nyelvtana nem bonyolult, elterjedt latin betűs írásmóddal rendelkezik, és szókincsének egy része a hallgatóknak már részben ismert lehet korábbról.	
A tárgy tartalma	
A négy féléves tárgy minden kurzusa a páli kánonból származó szöveget, szuttát dolgoz fel. A hallgatók megtanulják az eredeti szövegekhez való hozzájutás módjait, a létező fordításokat felkutatják, megismerik és használják a szótárakat, adatbázisokat, mind nyomtatott, mind online formában. A kurzusok során a páli szövegeket teljes terjedelmükben vagy részleteikben a páli eredeti tükrében vizsgálják, értelmezik a terminológiát, és elemzik az egyes szövegblokkokat, illetve a teljes szöveg esetén a szöveg egészét, annak belső összefüggéseit. A szövegekre és a fordításokra, értelmezésekre megtanulnak kritikai szemlélettel tekinteni. Tematika, javasolt szövegek: MN 87. Piya-jātika-sutta / Ha valaki kedves nekünk MN 14. Cūḷa-dukkha-kkhandha-sutta / A boldogtalanság tengere MN 35. Cūḷa-Saccaka-sutta / Szaccsaka – Vita az éntelenségről MN 93. Assalāyana-sutta / Asszalājana – A bráhmínok kiváltságai MN 140. Dhātu-vibhaṅga-sutta / Az elemek elemzése MN 86. Aṅgulimāla-sutta / Angulimála, az Ujjfűzés MN 56. Upāli-sutta / Upáli – A gazdag dzsaina áttérése Vin. Mahā-vagga 1–12 /A megvilágosodás után; az első követők	
Alkalmazott oktatási módszerek	
Jelen kurzus nem tekinthető a hagyományos értelemben vett nyelvoktatásnak. A memorizálandó nyelvtani anyag minimális, de a hallgatóknak érteniük kell a páli nyelvtan alapszerkezetét (esetragozás, igeragozás, egyeztetés, stb.), és az alapvető nyelvészeti terminológiát (hangtan, szófajok, mondatrészek). A kurzus a hangsúlyt a szövegek megértésére helyezi. Ehhez a hallgatók szakirodalmat is használnak, létező fordításokat is megtekintenek, folyamatosan finomítják a buddhista terminológiai tudásukat azzal, hogy a szakszavakat eredeti kontextusukban ismerjék meg. Fontos módszertani elem, hogy a szövegeket, a terminusokat, a problémákat és értelmezéseket a csoport közösen vitatja meg, amelynek során tisztázódnak a vélemény- és tudásbeli azonosságok, különbségek. A kurzus folyamatos újragondolásra kívánja készíteni a hallgatókat. A szöveganyag eredetije online forrásból elérhető, rendelkezésre állnak angol és magyar nyelvű fordítások is. Az egzegézis során a hallgatók a tanár irányítása mellett a fordításokat eredetiben követik, kiemelik a fontos szakkifejezéseket.	

Számonkérési és értékelési rendszere

A féléves teljesítmény értékelése két részből áll: az órai munkából illetve a félév végi szóbeli beszámolóból az olvasott anyagok alapján. Kiemelkedő órai szereplés esetén szóbeli beszámolóra nem feltétlenül kell, hogy sor kerüljön; ezt az adott félévben a kurzus oktatója hivatott eldönteni.

Az értékelés kritériumai:

jeles:

- 85% feletti eredmény,
- kiváló órai munka és szereplés
- kiváló szóbeli beszámoló (az olvasmányok segédeszköz nélküli fordítása és elemzése)

jó:

- 75- 85% közötti eredmény,
- jó órai munka és szereplés
- jó szóbeli beszámoló (az olvasmányok segédeszköz nélküli fordítása és elemzése)

közepes:

- 65-75% közötti eredmény,
- közepes órai munka és szereplés
- közepes szóbeli beszámoló (az olvasmányok segédeszköz nélküli fordítása és elemzése)

elégséges:

- 60-65% közötti eredmény,
- elégséges órai munka és szereplés
- elégséges szóbeli beszámoló (az olvasmányok segédeszköz nélküli fordítása és elemzése)

elégtelen:

- 60% alatti vizsgaeredmény,
- elégtelen órai munka és szereplés
- elégtelen szóbeli beszámoló (az olvasmányok segédeszköz nélküli fordítása és elemzése)

Irodalom

Kötelező irodalom:

Körtvélyesi Tibor 2023. Rövid páli nyelvtan. (jegyzet)

Körtvélyesi Tibor – Ruzsa Ferenc – Kovács Gábor közreműködésével 2024. Csak azt tanítom. A Buddha felismerései és beszélgetései. Budapest: Eötvös Loránd Tudományegyetem.

Ajánlott irodalom:

Fehér Judit 2023. A páli nyelv alapjai. Budapest: A Tan Kapuja.

Vekerdi József. 1989. Buddha beszédei. Budapest: Helikon.

Készségek és kompetenciák

a) tudása

- a páli nyelv alapszerkezetének ismerete, kezelésében való jártasság (olvasás és átírás), a nyelvtani terminológia ismerete, a páli kánon szerkezetének ismerete, eredeti páli szöveg olvasása, recitálása és elemzése (egzegézise), az előforduló buddhista terminológia ismerete, az olvasott szutták értése, önálló elemzése
- Ismeri a buddhizmus-kutatás legfontosabb fejlődési irányait, kapcsolódását a rokon tudományterületekhez (egyetemes vallás- és filozófiatörténet, tudatkutatás, pszichológia).

- Ismeri szakterületének sajátos kutatási (ismeretszerzési és problémamegoldási) módszereit, absztrakciós technikáit, az elvi kérdések gyakorlati vonatkozásainak kidolgozási módjait.
- Jól ismeri szakterülete szókincsét, az írott és beszélt nyelvi kommunikáció sajátosságait: legfontosabb formáit, módszereit és technikáit anyanyelvén, a buddhizmus szakrális nyelvein (szanszkrit, páli, ill. tibeti) valamint angol nyelven.
- b) képességei
 - az általános nyelvi készségek erősödése, nyelvi tudatosság (a forrásnyelv és az anyanyelv viszonya; a magyar nyelvi tudatosság erősödése; idegennyelvi tudatosság fejlesztése)
 - a forráskritikai készség erősödése; a forrásnyelv és a magyar nyelv terminológiája összefüggésének látása; a fordítások kritikai szemléletmódjának kialakulása
 - szövegértési és szövegelemzési képesség fejlesztése
 - a szaknyelv alapvető kezelésében való jártasság, a forrásszövegek hozzáférhetőségének ismerete, online forráskezelés
 - angol nyelvi készségek fejlesztése: szakirodalom olvasás
 - kommunikációs és együttműködési képesség fejlesztése, érvelés- és vitakultúra erősödése
 - Sokoldalú, interdiszciplináris megközelítéssel azonosít speciális szakmai problémákat, feltárja és megfogalmazza az azok megoldásához szükséges részletes elméleti és gyakorlati hátteret.
 - A szakterület elméleteit és az azokkal összefüggő terminológiát a problémák megoldásakor innovatív módon alkalmazza.
 - Magas szinten használja a szakterület ismeretközvetítési technikáit, és dolgozza fel magyar és idegen nyelvű publikációs forrásait, rendelkezik a hatékony információkutatás és feldolgozás ismereteivel szakterülete vonatkozásában.
 - Képes a képzés során elsajátított kanonikus nyelven a szentíratok olvasására, filológiai és egzegetikai elemzésére
- c) attitűdje
 - Vállalja a szakterülete sajátos jellegét és közösségi szerepét alkotó viszonyrendszert.
 - Életével és munkájával egyaránt hitelesen közvetíti szakmája eredményeit, képes fölvetni összefoglaló és részletezett problémaköreit, és javaslatokat ajánlani azok megoldására.
 - Törekszik arra, hogy szakterülete legújabb eredményeit saját fejlődésének szolgálatába állítsa, és másokkal is megossza.
- d) autonómiája és felelőssége
 - Jelentős mértékű önállósággal végzi átfogó és speciális szakmai kérdések értékelését és az azokra források alapján adható válaszok kidolgozását.
 - Különböző bonyolultságú és különböző mértékben kiszámítható kontextusokban a módszerek és technikák széles körét alkalmazza önállóan a gyakorlatban.

Tantárgy felelőse: Dr. Körtvélyesi Tibor

Tantárgy oktatásába bevont oktató: Dr. Körtvélyesi Tibor, PhD

2.2. Angol nyelvű szakszövegolvasás

Az ismeretkör: Angol nyelvű szakszövegolvasás 1-4.

Kredittartománya: 26kr

Tantárgyai:

- Angol nyelvű szakszövegolvasás 1. (Tudatfilozófia)
- Angol nyelvű szakszövegolvasás 2. (Metafizika)
- Angol nyelvű szakszövegolvasás 3. (Jógácsára)
- Angol nyelvű szakszövegolvasás 4. (Ismeretelmélet)

Angol nyelvű szakszövegolvasás 1. (Tudatfilozófia)		Kredit: 4
A tantárgy besorolása: kötelezően választható		
Képzési karaktere: 70% gyakorlati		
A tanóra típusa: szeminárium óraszám: 14 x 90 p, nyelve: magyar		
A számonkérés módja: gyakorlati jegy		
A tantárgy tantervi helye: 1. félév		
Az oktatás célja		
A szövegolvasási órák az Összehasonlító filozófia 1. (Tudatfilozófia) szeminárium kiegészítéseként, az ott tanultak elmélyítéseként szolgálnak. Ennek megfelelően a diákok az ott megtárgyalt legfontosabb szerzőktől, illetve szövegekből olvasnak eredeti, angol nyelvű szemelvényeket. A szövegolvasás otthoni fordítói munkával egészül ki.		
A tárgy tartalma		
A buddhizmusra és az elme kutatás alapkérdéseire vonatkozó szemelvények olvasása Susan Blackmore: Consciousness – An Introduction. c. jegyzetéből, illetve részletek David Chalmers, a tudatfilozófia alapproblémáit bemutató könyvéből. Az emberi gondolkodás alapelemeinek (okság, tér, idő, ego, stb.) magyarázatai az embodied kognitív tudomány nézőpontjából: szemelvények Lakoff – Johnson: Philosophy in the Flesh. The Embodied Mind and its Challenge to Western Thought c. művéből. A buddhizmus, mint a neurofenomenológia egyik fő inspirálója. Szemelvények Francisco J. Varela, Eleanor Rosch, Evan Thompson: The Embodied Mind. Cognitive Science and Human Experience c. klasszikusnak számító művéből. A kognitív tudomány Én fogalmának magyarázata a buddhizmus tudatfilozófiája felől. Evan Thompson Waking, Being, Dreaming: Self and Consciousness in Neuroscience, Meditation, and Philosophy című könyvének Knowing: Is the Self an Illusion? című fejezetének olvasása.		
Alkalmazott oktatási módszerek		
A filozófia szakmai-tanítási módszerei: - szóbeli előadás, - fordítási feladat, - tantermi vita, - emelt szintű forrásszöveg olvasása/feldolgozása, A filozófia tanulási módszerei: - forrásszöveg olvasása, - internetes kutatás, - jegyzetkészítés, - lényeg összefoglalása/kiemelése,		

- a forrásszöveg közös, párbeszédes megértése, elemzése
- az órai olvasmányok fordításának folyamatos fordítási korrekciója, az összetett, nehezen fordítható fogalmak közös megértése

Számonkérési és értékelési rendszere

A számonkérés formái:

Otthoni, fordítási feladat, mely egy kortárs elmefilozófiai teória feldolgozását jelenti (Susan Blackmore könyv, első két fejezet) A fordításról a diák az órán kiselőadást tart.

5 oldalas dolgozat, mely a felhasznált szakirodalomban felsorolt könyvek valamely fejezetét dolgozza fel.

Az értékelés kritériumai:

jeles:

- kiváló dolgozat
- kiváló felkészülés és órai munka,
- kiváló szintű tudás, elemző- és érvelőkészség,
- komolyabb szakirodalmon / forráson vagy remek egyéni meglátásokon alapuló elemzés,
- komolyabb szakirodalmon / forráson vagy remek egyéni meglátásokon alapuló, összeszedett, egyéni kiselőadás
- vagy ezek együttese.

jó:

- jó dolgozat
- jó felkészülés és órai munka,
- jó szintű tudás, elemző- és érvelőkészség (kis bizonytalanság),
- kevesebb szakirodalmon / forráson alapuló vagy inspiratív, de ötletjellegű elemzés, saját esettanulmány vagy más esettanulmány bemutatása kevesebb forrással,
- kevesebb szakirodalmon / forráson alapuló vagy inspiratív, de ötletjellegű egyéni kiselőadás
- vagy ezek együttese.

közepes:

- közepes dolgozat
- ingadozó felkészülés és órai munka,
- közepes szintű tudás, elemző- és érvelőkészség (sok bizonytalanság),
- gyenge szakirodalmon / forráson vagy nem kidolgozott egyéni meglátásokon alapuló elemzés, szabad gondolatok formába rendezett tálalása források nélkül,
- gyenge szakirodalmon / forráson vagy nem kidolgozott egyéni meglátásokon alapuló egyéni kiselőadás
- vagy ezek együttese.

elégséges:

- elégséges dolgozat,
- gyenge felkészülés és órai munka,
- gyenge szintű tudás, elemző- és érvelőkészség (rengeteg bizonytalanság, minimális tudás),
- általános ismereteken alapuló, hevenyészett elemzés, szabad gondolatok rendezetlen, de még értelmezhető formában,
- általános ismereteken alapuló, hevenyészett egyéni kiselőadás
- vagy ezek együttese.

elégtelen:

- elégtelen dolgozat,
- elégtelen felkészülés és órai munka,

- elégtelen, értékelhetetlen szintű tudás
- összefüggéstelen elemzés / egyéni kiselőadás
vagy ezek együttese.

Irodalom

Kötelező irodalom:

Blackmore, Susan 2003. Consciousness – An Introduction. London: Hodder & Stoughton.
Francisco J. Varela, Eleanor Rosch, Evan Thompson 1990. The Embodied Mind. Cognitive Science and Human Experience. Cambridge, Massachusetts, London, England: The MIT Press
Lakoff, G. – Johnson, M. 1999. Philosophy in the Flesh. The Embodied Mind and its Challenge to Western Thought. New York, Basic Books.

Ajánlott irodalom:

Chalmers, David 1996. The Conscious Mind. In Search of a Theory of Conscious Experience. Oxford University Press.
Thompson, Evan 2015. Waking, Being, Dreaming. Self and Consciousness in Neuroscience, Meditation, and Philosophy. Columbia University Press, New York.

Készségek és kompetenciák

Tudása:

Közvetlen betekintés a buddhizmus által inspirált kognitív tudomány legújabb fejleményeibe. A buddhizmus tudományának értelmezési kerete bővül. A buddhizmus-kutatás kortárs irányzataiban szerez tájékozottságot. Szókinestára bővül. Kultúrák és azok gondolkodásmódjai közötti összehasonlító vizsgálat tudományos terepét ismeri meg. Megismeri a kereszt-kulturális filozófiát. Megismeri a tudat kortárs teóriáit.

Képessége:

A fordítási készsége fejlődik. Fogalmi elemző képessége fejlődik. Az elmefilozófia terminológiájának mélyebb megismerésére tesz szert. A összehasonlító, vagy kereszt-kulturális filozofálásban módszereit fejleszti. Kritikai szemlélete újabb aspektusokat kap az összehasonlítás keretein belül. Az emelt szintű szakirodalom önálló feldolgozásában előrelép. A tudattal, elmével, nyelvvel kapcsolatos fogalmi keretei tágulnak.

Attitűdje:

Nyit a buddhista gondolkodás kortárs adaptációinak hiteles közvetítése felé. Az óra témája a tanításban való elmélyedésre ösztönzi. A számonkérés módja az önálló problémamegoldást segíti.

Autonómiája és felelőssége:

Felelős módon mélyül el a tudatosság problémájának kortárs teóriáiban. Felvállalja a tanultak átfogó megértésének feladatát. Hitelesen tudja a buddhizmus kortárs interpretációját közvetíteni.

Tantárgy felelőse: Dr. Balikó György

Tantárgy oktatásába bevont oktató: Dr. Kékesi Balázs, PhD

Angol nyelvű szakszövegolvasás 2. (Metafizika)	Kredit: 4
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
Képzési karaktere: 70% gyakorlati	
A tanóra típusa: szeminárium óraszám: 14 x 90 p, nyelve: magyar	
A számonkérés módja: gyakorlati jegy	
A tantárgy tantervi helye: 2. félév	
Az oktatás célja	
A hallgató ismerje meg a buddhista filozófia speciális problémaköreihez kapcsolódó angol nyelvű szakirodalmat, valamint a kortárs metafizika releváns elméleteit. Lássa át a különböző megközelítések közötti hasonlóságokat és különbségeket, és a szövegekben felmerülő kérdésekről tudjon önállóan ítéletet alkotni.	
A tárgy tartalma	
A félév során a metafizika tárgykörébe tartozó angol nyelvű szakszövegeket – tanulmányokat, könyvrészleteket – olvasunk. A választott szövegek részben az Arisztotelészre támaszkodó nyugati metafizika alapfogalmaival kapcsolatosak, részben pedig a buddhista filozófiai megközelítések mélyebb megismerését célozzák. A kurzus során kitérünk azokra a metafizikai alapkérdésekre, amelyek a modern fizika szempontjából is relevánsak. 1–3. Bevezetés. Arisztotelész kategorikus sémája. Szubsztanciák 4–6. A korai buddhista metafizika és Whitehead kategorikus sémája Dhammák és aktuális történések 7–10. Nāgārjuna śūnyatā és pratītyasamutpāda 11–13. Metafizikai alapkérdések a kísérletes természetfilozófiában Paradigmaváltások a fizikában 14. Összefoglalás, kitekintés	
Alkalmazott oktatási módszerek	
forrásszöveg olvasása és közös feldolgozása; probléma-elemzés írásban és előszóban; filozófiai érvelés gyakorlása; buddhista és nem buddhista filozófiai terminológia összehasonlító elemzése; szóbeli előadás tartása; tantermi viták szervezése	
Számonkérési és értékelési rendszere	
i) szóbeli előadás/prezentáció tartása ii) felkészülés és aktív részvétel egy előre megadott témájú tantermi filozófiai vitán iii) írásbeli beadandó készítése A beadandóval kapcsolatos elvárások: minimum 1500, maximum 5000 szavas lábjegyzetekkel, formailag megfelelő hivatkozásokkal illetve irodalomjegyzékkel ellátott, megfelelően formázott formázott és helyesírási ellenőrzött dokumentum készítése és .docx valamint .pdf kiterjesztésű fájlként történő leadása.	
<u>Az értékelés kritériumai:</u> jeles:	

- kiváló felkészülés és órai munka,
 - kiváló szintű tudás, elemző- és érvelőkészség,
 - komolyabb szakirodalmon / forráson vagy remek egyéni meglátásokon alapuló elemzés, megalapozott (adatolt) saját esettanulmány vagy más esettanulmány bemutatása több forrással,
 - komolyabb szakirodalmon / forráson vagy remek egyéni meglátásokon alapuló, összeszedett, egyéni kiselőadás / csoportos projektmunka (kiválóan prezentálva, az egyéni hozzájárulások világos elkülönítésével),
- jó:
- jó felkészülés és órai munka,
 - jó szintű tudás, elemző- és érvelőkészség (kis bizonytalanság),
 - kevesebb szakirodalmon / forráson alapuló vagy inspiratív, de ötletjellegű elemzés, saját esettanulmány vagy más esettanulmány bemutatása kevesebb forrással,
 - kevesebb szakirodalmon / forráson alapuló vagy inspiratív, de ötletjellegű egyéni kiselőadás / csoportos projektmunka (kis bizonytalanság az előadásban, az egyéni hozzájárulások nem teljesen világosak),
- közepes:
- ingadozó felkészülés és órai munka,
 - közepes szintű tudás, elemző- és érvelőkészség (sok bizonytalanság),
 - gyenge szakirodalmon / forráson vagy nem kidolgozott egyéni meglátásokon alapuló elemzés, szabad gondolatok formába rendezett tálalása források nélkül,
 - gyenge szakirodalmon / forráson vagy nem kidolgozott egyéni meglátásokon alapuló egyéni kiselőadás / csoportos projektmunka (sok bizonytalanság az előadásban, az egyéni hozzájárulások összemosódnak),
- elégséges:
- gyenge felkészülés és órai munka,
 - gyenge szintű tudás, elemző- és érvelőkészség (rengeteg bizonytalanság, minimális tudás),
 - általános ismereteken alapuló, hevenyészett elemzés, szabad gondolatok rendezetlen, de még értelmezhető formában,
 - általános ismereteken alapuló, hevenyészett egyéni kiselőadás / csoportos projektmunka (nehézkés előadás, az egyéni hozzájárulások kibogozhatatlanok),
 - vagy ezek együttese.
- elégtelen:
- elégtelen felkészülés és órai munka,
 - elégtelen, értékelhetetlen szintű tudás
 - összefüggéstelen elemzés / egyéni kiselőadás / csoportos projektmunka,
 - vagy ezek együttese.

Irodalom

Kötelező irodalom:

Reale, Giovanni (tr. John R. Catan) 1981. The Concept of First Philosophy and the Unity of the Metaphysics of Aristotle. Albany: State University of New York Press.

Ronkin, Noa 2010 (2005). Early Buddhist Metaphysics. The Making of a Philosophical Tradition. Oxon – New York: Routledge.

Siderits, Mark and Katsura, Shōryū 2013. Nāgārjuna's Middle way: Mūlamadhyamakakārikā. Boston: Wisdom Publications.

Ajánlott irodalom:

Whitehead, Alfred North 1978 (1929). Process and Reality. An Essay in Cosmology. (Corrected edition, [eds. David Ray Griffin and Donald W. Sherburne]). New York: The Free Press (Macmillan). (Magyarul: Folyamat és valóság. Budapest: Typotex, 2012.)

Rovelli, Carlo 2021. Helgoland: The Strange and Beautiful Story of Quantum Physics. New York: Riverhead Books. (Magyarul: Helgoland - Hogyan változtatta meg világképünket a kvantumelmélet. Budapest: Park könyvkiadó, 2022.)

Készségek és kompetenciák

A hallgató ismeri a különböző metafizikai rendszereket és képes azok komparatiztikus megközelítésére;

képes saját gondolatainak és a szakterülethez kapcsolódó témáknak szóban és írásban történő árnyalt kifejtésére, birtokolja a szakmai vitához szükséges beszéd- és íráskészséget;

kellőképpen jártas a kutatómódszertanban és ebbéli tudását jól alkalmazza;

ismeri az info-kommunikációs eszközöket, online forrásokat, adatbázisokat és biztosan alkalmazza illetve használja is azokat a szakterületén folyó tanuláshoz;

képes nagyobb mennyiségű idegen nyelvű szakirodalom feldolgozására, miközben gyakorlatra tesz szert az angol nyelvű szakszövegek fordításában;

A felmerült filozófiai, etikai problémákról önállóan képes ítéletet alkotni.

Tantárgy felelőse: Dr. Balikó György

Tantárgy oktatásába bevont oktató: Dr. Fórizs László, PhD

Angol nyelvű szakszövegolvasás 3. (Jógácsára)	Kredit: 4
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
Képzési karaktere: 70% gyakorlati	
A tanóra típusa: szeminárium óraszám: 14 x 90 p, nyelve: magyar	
A számonkérés módja: gyakorlati jegy	
A tantárgy tantervi helye: 3. félév	
Az oktatás célja	
A szövegolvasási órák a Buddhista filozófia 5. (Jógácsára) szeminárium kiegészítéseként, az ott tanultak elmélyítéseként szolgálnak. A fő cél a buddhista szövegek angol nyelvű fordításainak és terminológiájának mélyebb megismerése, tapasztalatszerzés a tudományos szakfordításban, valamint az angol nyelvű bölcséleti gondolkodás fejlesztése.	
A tárgy tartalma	
A félév során három olyan szöveg angol szakfordításaiból olvasunk szemelvényeket, amelyek egyfelől három tradicionális buddhista műfajt, illetve szövegtípust reprezentálnak: a szútrát, az abhidharmát és az értekezést, másfelől átfogó képet adnak a jógácsára, és részben ennek révén általában a buddhista filozófiai gondolkodás természetéről. A félév során megvizsgáljuk az angol terminológia változatosságát, esetleges következetlenségeit és azok magyar nyelvre történő fordítási lehetőségeit, és az ebből adódó értelmezési problémákat, különös tekintettel az eredeti szanszkrit, vagy egyéb keleti nyelvű terminológiára. Az órák tartalmának meghatározása 14 alkalomra lebontva: 1-2. Jógácsára Abhidharma és az angol terminológia. Asanga Abhidharmasamuccaya c. munkájának tanulmányozása. 3-4. Szemelvények a legfontosabb jógácsára szentiratból, a Laṅkāvatāra Sūtra-ból. 5-7. A klasszikus (korai) jógácsára összefoglalása: Szemelvények Asanga Mahāyānasamgraha c. munkájából. 8-9. A klasszikus jógácsára speciális kérdései. Szemelvények Hszüan Cang Ch'eng Wei-Shih Lun c. értekezéséből. 10-12. A kései jógácsára kezdete. Más tudatok létének kérdése. Dharmakīrti Samtanantara-Siddhi c. értekezése. 13-14. A buddhista szolipszizmus kezdete: Szemelvények Ratnakīrti Samtanantara-dusana c. értekezéséből.	
Alkalmazott oktatási módszerek	
Közös olvasás és értelmezés az órákon, otthoni fordítási feladatokkal kiegészítve. A tananyagot a bibliográfiában szereplő irodalmak alkotják, de szükség esetén ezt a tanár kiegészítheti az adott kérdésre, speciális területre, illetve felmerülő problémára tekintettel..	
Számonkérési és értékelési rendszere	
A kurzus értékelése gyakorlati jegy formájában történik. Ennek feltétele a szemináriumon rendszeres megjelenés és az aktív részvétel.	
Az értékelés kritériumai:	
- Jelest (5) az a hallgató kap, aki vagy minden alkalommal jelen van és aktívan részt vesz a szemináriumon, vagy az esetleges minimális hiányzását külön feladat elvégzésével pótolja.	

- Jó (4) osztályzatot az a hallgató kap, aki minimális mértékben (hétvégi képzésen egy, nappali képzésen max. két alkalommal) hiányzik, a több alkalommal aktívan jelen van és jól teljesít, de plusz munkát nem végez.
- Közepest (3) az a hallgató kap, aki túllépi a minimális hiányzás korlátját, vagy kevésbé jól teljesít az órákon, de ezt plusz feladat elvégzésével pótolja.
- Elégségest (2) az a hallgató kap, aki az órák legalább felén jelen van, hiányzásait igazolja, de plusz feladatot nem teljesít.
- Elégtelent (1) az a hallgató kap, aki az órák felén sincs jelen, hiányzását nem igazolja.

Irodalom

Kötelező irodalom:

Keenan, John P. 1991. The Summary of the Great Vehicle by Bodhisattva Asanga translated from Chinese of Paramārtha. Berkley, Numata Center for Buddhist Translation and Research.
 Rahula, Walpola 2001. Abhidharmasamuccaya. The Compendium of the Higher Teaching (Philosophy) by Asanga. Freemont, California, Asian Humanities Press.
 Suzuki, Daisetz Teitaro 1999. The Lañkāvatāra Sūtra. A Mahāyāna Text. Delhi, Motilal. (first published Routledge Kegan Paul, 1932.)

Ajánlott irodalom:

Cook, Francis (1999). Three Texts on Consciousness Only. Berkeley, Numata Center for Buddhist Translation and Research
 Wood, Thomas E. 1994: Mind Only. A Philosophical and Doctrinal Analysis of Vijñānavāda. Delhi, Motilal

Készségek és kompetenciák

a) tudása

- Részletekbe menően ismeri a buddhista filozófia irányzatainak összefüggéseit, elméleteit és az általuk alkalmazott terminológiát.
- Ismeri szakterületének sajátos kutatási (ismeretszerzési és problémamegoldási) módszereit, absztrakciós technikáit, az elvi kérdések gyakorlati vonatkozásainak kidolgozási módjait.

b) képességei

- A szakterület elméleteit és az azokkal összefüggő terminológiát a problémák megoldásakor innovatív módon alkalmazza.
- Magas szinten használja a szakterület ismeretközvetítési technikáit, és dolgozza fel magyar és idegen nyelvű publikációs forrásait, rendelkezik a hatékony információkutatás és feldolgozás ismereteivel szakterülete vonatkozásában.
- Szakterületének egyes résztémáiról önálló, szaktudományos formájú összefoglalókat, elemzéseket képes készíteni magyar és angol nyelven.
- Képes a buddhizmus bármely szakterületén végzett kutatási eredményeiről angol nyelven tartott prezentációra, előadásra.

c) attitűdje

- Törekszik arra, hogy szakterülete legújabb eredményeit saját fejlődésének szolgálatába állítsa, és másokkal is megossza.

d) autonómiaja és felelőssége

- Jelentős mértékű önállósággal végzi átfogó és speciális szakmai kérdések értékelését és az azokra források alapján adható válaszok kidolgozását.
- Önállóan tervezi meg és végzi tevékenységeit, saját kutatási projekteket indít.

Tantárgy felelőse: Dr. Balikó György
Tantárgy oktatásába bevont oktató: Dr. Farkas Attila Márton, PhD

Angol nyelvű szakszövegolvasás 4. (Ismeretelmélet)	Kredit: 4
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
Képzési karaktere: 70% gyakorlati	
A tanóra típusa: szeminárium óraszám: 14 x 90 p, nyelve: magyar	
A számonkérés módja: gyakorlati jegy	
A tantárgy tantervi helye: 4. félév	
Az oktatás célja	
A szövegolvasási órák a Buddhista filozófia 6. szem. (Ismeretelmélet és logika) szeminárium kiegészítéseként, az ott tanultak elmélyítéseként szolgálnak. A fő cél a buddhista filozófiai szövegek angol nyelvű fordításainak és terminológiájának mélyebb megismerése, tapasztalatszerzés a tudományos szakfordításban, valamint az angol nyelvű bölcséleti gondolkodás fejlesztése.	
A tárgy tartalma	
A félév során több olyan szöveg angol szakfordításaiból olvasunk szemelvényeket, melyek áttekintése átfogó képet ad a buddhista logika és ismeretelmélet kialakulásáról, fejlődéséről, gondolkodásmódjáról, terminológiájáról, s részben ennek révén általában a buddhista filozófiai gondolkodás természetéről. A félév során megvizsgáljuk az angol terminológia változatosságát, esetleges következetlenségeit és azok magyar nyelvre történő fordítási lehetőségeit, és az ebből adódó értelmezési problémákat, különös tekintettel az eredeti szanszkrit, vagy egyéb keleti nyelvű terminológiára. Az órák tartalmának meghatározása 14 alkalomra lebontva: 1-2. A buddhista ismeretelmélet és logika csirái, illetve előzményei a Tipitakában és az Abhidharmában. Szemelvények a Kathávattthuból és Vaszubandhu Abhidharmakósa c. művéből. 3-4. Madhjamaka és logika. Nágárdzsuna Vighavajjartani c. vitairata. 5-7. A klasszikus buddhista ismeretelmélet. Dignaga Pramāṇasamuccaya c. munkája. 8-9. A buddhista ismeretelmélet speciális kérdései. Szemelvények Kamalaśīla és Śāntarakṣita Tattvasaṅgraha c. összefoglaló értekezéséből. 10-14. A buddhista ismeretelmélet fénykora. Dharmakīrti Pramāṇavārttika c. értekezésének olvasása és megtárgyalása.	
Alkalmazott oktatási módszerek	
Közös olvasás és értelmezés az órákon, otthoni fordítási feladatokkal kiegészítve. A tananyagot a bibliográfiában szereplő irodalmak alkotják, de szükség esetén ezt a tanár kiegészítheti az adott kérdésre, speciális területre, illetve felmerülő problémára tekintettel.	
Számonkérési és értékelési rendszere	
A kurzus értékelése gyakorlati jegy formájában történik. Ennek feltétele a szemináriumon rendszeres megjelenés és az aktív részvétel.	
<u>Az értékelés kritériumai:</u>	
- Jelest (5) az a hallgató kap, aki vagy minden alkalommal jelen van és aktívan részt vesz a szemináriumon, vagy az esetleges minimális hiányzását külön feladat elvégzésével pótolja. - Jó (4) osztályzatot az a hallgató kap, aki minimális mértékben (hétvégi képzésen egy, nappali képzésen max. két alkalommal) hiányzik, a több alkalommal aktívan jelen van és jól teljesít, de plusz munkát nem végez.	

- Közepest (3) az a hallgató kap, aki túllépi a minimális hiányzás korlátját, vagy kevésbé jól teljesít az órákon, de ezt plusz feladat elvégzésével pótolja.
- Elégségest (2) az a hallgató kap, aki az órák legalább felén jelen van, hiányzásait igazolja, de plusz feladatot nem teljesít.
- Elégtelent (1) az a hallgató kap, aki az órák felén sincs jelen, hiányzását nem igazolja.

Irodalom

Kötelező irodalom:

K Garfield, Jay L. (tr.) 1995. The Fundamental Wisdom of the Middle Way. Oxford: Oxford University Press;
 Hattori, Masaaki 1968. Dignāga, On Perception, being the Pratyakṣapariccheda of Dignāga's Pramāṇasamuccaya from the Sanskrit fragments and the Tibetan versions, Cambridge, Massachusetts: Harvard University Press;
 Tillemans, Tom J. F. 2000. Dharmakīrti's Pramāṇavārttika. An annotated translation of the fourth chapter (parārthanumāna). Wien: Austrian Academy of Sciences Press;

Ajánlott irodalom:

Duckworth, Douglas – Eckel, Malcolm David – Garfield, Jay L. – Powers, John – Yeshe Thabkhas – Thakchoe, Sonam 2016. Dignāga's Investigation of the Percept: A Philosophical Legacy in India and Tibet, Oxford: Oxford University Press;
 Lusthaus, Dan: A Pre-Dharmakīrti Indian Discussion of Dignāga Preserved in Chinese Translation: The Buddhahūmy-upadeśa. Journal of the Centre for Buddhist Studies 6: 1–65;

Készségek és kompetenciák

a) tudása

- Részletekbe menően ismeri a buddhista filozófia irányzatainak összefüggéseit, elméleteit és az általuk alkalmazott terminológiát.
- Ismeri szakterületének sajátos kutatási (ismeretszerzési és problémamegoldási) módszereit, absztrakciós technikáit, az elvi kérdések gyakorlati vonatkozásainak kidolgozási módjait.

b) képességei

- A szakterület elméleteit és az azokkal összefüggő terminológiát a problémák megoldásakor innovatív módon alkalmazza.
- Magas szinten használja a szakterület ismeretközvetítési technikáit, és dolgozza fel magyar és idegen nyelvű publikációs forrásait, rendelkezik a hatékony információkutatás és feldolgozás ismereteivel szakterülete vonatkozásában.
- Szakterületének egyes résztémáiról önálló, szaktudományos formájú összefoglalókat, elemzéseket képes készíteni magyar és angol nyelven.
- Képes a buddhizmus bármely szakterületén végzett kutatási eredményeiről angol nyelven tartott prezentációra, előadásra.

c) attitűdje

- Törekszik arra, hogy szakterülete legújabb eredményeit saját fejlődésének szolgálatába állítsa, és másokkal is megossza.

d) autonómiaja és felelőssége

- Jelentős mértékű önállósággal végzi átfogó és speciális szakmai kérdések értékelését és az azokra források alapján adható válaszok kidolgozását.
- Önállóan tervezi meg és végzi tevékenységeit, saját kutatási projekteket indít.

Tantárgy felelőse: Dr. Balikó György
Tantárgy oktatásába bevont oktató: Dr. Farkas Attila Márton, PhD

3. Ind nyelvi (Páli és szanszkrit) specializáció tantárgyleírásai

3.1. Buddhista szaknyelv (Páli–szanszkrit)

Az ismeretkör: Buddhista szaknyelv (Páli–szanszkrit) 1-4.

Kredittartománya: 26kr

Tantárgyai:

- Buddhista szaknyelv 1. (Páli–szanszkrit)
- Buddhista szaknyelv 2. (Páli–szanszkrit)
- Buddhista szaknyelv 3. (Páli–szanszkrit)
- Buddhista szaknyelv 4. (Páli–szanszkrit)

Buddhista szaknyelv 1. (Páli–szanszkrit)	Kredit: 4
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
Képzési karaktere: 60% elméleti	
A tanóra típusa: előadás óraszám: 14 x 90 p, nyelve: magyar	
A számonkérés módja: kollokvium	
A tantárgy tantervi helye: 1. félév	
Az oktatás célja	
A Tan Kapuja Buddhista Főiskola MA képzésében az Ind nyelvi buddhista specializáció célja a közép-haladó szintű páli nyelvi ismeretekkel rendelkező hallgatók magasabb szintű nyelvi képzése. Ennek tartalma egyfelől a páli nyelvben való további elmélyülés, másfelől szanszkrit nyelvi ismeretek megszerzése. Jelen kurzus célja a bevezetés a szanszkrit nyelvbe szanszkrit oktatási anyagok tanulmányozása és párhuzamos szanszkrit-páli szövegek összehasonlító olvasása révén.	
A tárgy tartalma	
A buddhista témájú szövegekre való korlátozódás fontos kritérium, ugyanis a rendelkezésre álló idő és kreditmennyiség nem teszi lehetővé, hogy a klasszikus szanszkrit nyelv minden aspektusa részletes tárgyalásra kerüljön, viszont azok a szövegek, amelyeknek a páli és szanszkrit verziója is rendelkezésünkre áll, kiválóan alkalmasak arra, hogy a szanszkrit nyelvű buddhista irodalom jellegzetes nyelvi és tartalmi elemeit a páli hagyományéhoz hasonló alapossággal tanulmányozni lehessen. Az oktató által előkészített, a szükséges mértékben preparált párhuzamos szöveg, például: A Benáreszi beszéd magszövege (Dhamma-cakka-ppavattana-sutta / Dharma-cakra-pravartana-szútra) Az oktatás során a szanszkrit nyelvi jelenségeket (ragozások, mondat szerkezetek) a páli nyelvvel összehasonlításban mutatjuk be, de a szanszkrit nyelvbe történő bevezetéshez rendelkezésre áll magyar nyelvű jegyzet, nyelvtankönyv, valamint számos angol nyelvű oktatási anyag (nyelvkönyvek, nyelvtanok, szótárak) is. A hallgatók egyéni igényeinek megfelelően szabjuk meg a szanszkrit nyelvi oktatási anyagok, illetve a páli nyelvű szövegek párhuzamos olvasásának arányát. A szanszkrit nyelv alapjainak elsajátításához memoriterek megtanulása is szükséges. A legfontosabb megismerendő nyelvi elemek és jelenségek: A páli és szanszkrit hangtani összvetése, hangtani transzformációk a két nyelv között. Szanszkrit nyelvtani alapok. Esetragozás. a-tövek, magánhangzós tövek.	

Mássalhangzós tövek.
 Imperfektum igerendszer; 1. és 2. konjugáció.
 Jelenidő, múltidő, felszólító mód, feltételes mód.
 Műveltető igék.
 Névmasok.
 Befejezett melléknévi igenév. Állapothatározók.
 Határozói igenév. Főnévi igenév.
 Kellést jelentő melléknévi igenév.
 Folyamatos melléknévi igenév.
 Memoriterek (a-tövek, névmások, jelenidő, múltidő).

Alkalmazott oktatási módszerek

Az oktatás módszertana arra épül, hogy a hallgatók meglévő páli nyelvi ismereteit kiterjessze a szanszkrit nyelv irányába. Azaz a két nyelv közötti szoros hangtani, morfológiai és szintaktikai hasonlóságok bemutatása és megértetése révén egyfajta összehasonlító tematika keretében egyszerre foglalkozik a két nyelvvel és az ezeken íródott buddhista szövegekkel. A hallgató igényeinek megfelelő mértékben szanszkrit nyelvi oktatási anyagok is használhatók.

A kurzus jelentős mértékben a hallgatók önálló tanulására alapoz. A meghatározott tananyagrészt a hallgatók otthoni munkával elsajátítják, az órákon a házi feladatok megbeszélése és az új anyag áttekintése zajlik.

Számonkérési és értékelési rendszere

Szóbeli vizsga: a félév során áttekintett nyelvtani anyag (alaktan, szintaktika) az olvasott szövegekre vonatkozólag; memoriterek.

Az értékelés kritériumai:

jeles:

- 85% feletti vizsgaeredmény,
- kiváló felkészülés és órai munka (rendszeres házi feladat készítés)
- kiváló szintű szóbeli vizsga (az olvasmányok segédeszköz nélküli fordítása, nyelvtani és szintaktikai elemzése)
- kiváló szintű memoriter (a paradigmák elmondása, random alakok felismerése)
- ezek kombinációja

jó:

- 75- 85% közötti vizsgaeredmény,
- jó felkészülés és órai munka (rendszeres házi feladat készítés)
- jó szintű szóbeli vizsga (az olvasmányok segédeszköz nélküli fordítása, nyelvtani és szintaktikai elemzése)
- jó szintű memoriter (a paradigmák elmondása, random alakok felismerése)
- ezek kombinációja

közepes:

- 65-75% közötti vizsgaeredmény,
- közepes felkészülés és órai munka (rendszeres házi feladat készítés)
- közepes szintű szóbeli vizsga (az olvasmányok segédeszköz nélküli fordítása, nyelvtani és szintaktikai elemzése – némi tanári segítséggel)
- közepes szintű memoriter (a paradigmák elmondása, random alakok felismerése – némi tanári segítséggel)
- ezek kombinációja

elégséges:

- 60-65% közötti vizsgaeredmény,
- elégséges felkészülés és órai munka (hiányos házi feladat készítés)
- elégséges szintű szóbeli vizsga (az olvasmányok segédeszköz nélküli fordítása, nyelvtani és szintaktikai elemzése – több tanári segítséggel)
- elégséges szintű memoriter (a paradigmák elmondása, random alakok felismerése – több tanári segítséggel)
- ezek kombinációja

elégtelen:

- 60% alatti vizsgaeredmény,
- elégtelen felkészülés és órai munka (hiányos házi feladat készítés)
- elégtelen szintű szóbeli vizsga (az olvasmányok segédeszköz nélküli fordítása, nyelvtani és szintaktikai elemzése elégtelen)
- elégtelen szintű memoriter (a paradigmák elmondása, random alakok felismerése elégtelen)
- ezek kombinációja

Irodalom

Kötelező irodalom:

Körtvélyesi Tibor 2016. Bevezetés a szanszkrit nyelvbe. (jegyzet)

Körtvélyesi Tibor 1998. Szanszkrit nyelvtan. Budapest: A Tan Kapuja Buddhista Főiskola.

Whitney, W.D. 1885. The Roots Verb-forms and Primary Derivates of the Sanskrit Language. (reprinted 1988). Delhi: Motilal Banarsidass.

Ajánlott irodalom:

Macdonell, A. A. 1927. A Sanskrit Grammar for Student. 3rd edition, reprint 1988. Delhi: Motilal Banarsidass.

Maurer, Walter Harding 1995. The Sanskrit Language. Richmond Surrey: Curzon Press.

Készségek és kompetenciák

Tudása:

- Átfogóan ismeri a páli és szanszkrit nyelv tanuláshoz szükséges nyelvtani fogalmakat.
- Rendelkezik az adott nyelvi szinthez tartozó páli és szanszkrit nyelvi ismeretekkel.
- Elsajátítja a szanszkrit nyelv tanuláshoz szükséges módszereket.
- Rendelkezik azokkal a nyelvi ismeretekkel (az adott nyelvi szinten), amelyek révén képes páli és szanszkrit nyelvű buddhista szövegek közvetítette vallási-kulturális jelenségek megértésére.

A tantárgy teljesítése alapján elvárt tudásszint:

- a páli nyelvben haladó szintű nyelvismeret (adott)
- a szanszkrit nyelvben való kezdő szintű jártasság
- a szanszkrit nyelv legfontosabb nyelvtani és mondattani sajátosságainak ismerete.
- az olvasott szövegek segédeszközök nélküli, elemző fordítása, memoriterek tudása
- a nyelvtani terminológia kézség szintű ismerete
- a szanszkrit nyelv hangváltozásainak (szandhi) alapszintű ismerete
- a jellegzetes mondatszerkezetek ismerete

Képessége:

- Megérti és használja a szanszkrit nyelv tanuláshoz szükséges nyelvtani fogalmakat, nyelvi ismereteket, módszereket.
- Az adott nyelvi szinten képes a buddhista szentíratok eredeti nyelven (szanszkrit) való tanulmányozására.

- Rendelkezik a hatékony információkeresés és -feldolgozás ismereteivel a páli és szanszkrit nyelv vonatkozásában.
 - Az adott szintű nyelvismeret birtokában hozzáfér a páli és szanszkrit nyelvű szövegek közvetítette vallási-kulturális jelenségek megértésének olyan dimenziójához, amelyek csak az eredeti szövegek tanulmányozásával tárulnak fel.
 - Képes az egész életen át tartó tanulásra, megtervezi és megszervezi saját önálló képzését, ahhoz a folyamatosan változó, hozzáférhető források legszélesebb körét használja
- Attitűdje:
- Nyitott a kritikai szemléletmódra, maga is törekszik eszerint szemlélni az anyagot, amellyel dolgozik.
 - Nyitott a buddhizmus átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására, a szakterületén zajló szakmai, technológiai fejlesztés és innováció megismerésére, elfogadására, hiteles közvetítésére.
 - Törekszik arra, hogy a problémákat önállóan vagy ha erre képességei és ismeretei nem elégségesek, másokkal együttműködésben oldja meg.
- Autonómiája és felelőssége:
- A buddhizmus interpretációjában, a tanok átadásában felelősen jár el, különös tekintettel arra, hogy (az adott nyelvi szinten) hozzáfér a szövegek eredeti olvasatához.

Tantárgy felelőse: Dr. Hidas Gergely Zoltán

Tantárgy oktatásába bevont oktató: Dr. Körtvélyesi Tibor, PhD

Buddhista szaknyelv 2. (Páli–szanszkrit)	Kredit: 4
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
Képzési karaktere: 60% elméleti	
A tanóra típusa: előadás óraszám: 14 x 90 p, nyelve: magyar	
A számonkérés módja: kollokvium	
A tantárgy tantervi helye: 2. félév	
Az oktatás célja	
A Tan Kapuja Buddhista Főiskola MA képzésében az Ind nyelvi buddhista specializáció célja a közép-haladó szintű páli nyelvi ismeretekkel rendelkező hallgatók magasabb szintű nyelvi képzése. Ennek tartalma egyfelől a páli nyelvben való további elmélyülés, másfelől szanszkrit nyelvi ismeretek megszerzése. Jelen kurzus célja a bevezetés a szanszkrit nyelvbe szanszkrit oktatási anyagok tanulmányozása és párhuzamos szanszkrit-páli szövegek összehasonlító olvasása révén.	
A tárgy tartalma	
A kurzus a Buddhista szaknyelv 1. ea. (Páli–szanszkrit) MA folytatása. A buddhista témájú szövegekre való korlátozódás fontos kritérium, ugyanis a rendelkezésre álló idő és kreditmennyiség nem teszi lehetővé, hogy a klasszikus szanszkrit nyelv minden aspektusa részletes tárgyalásra kerüljön, viszont azok a szövegek, amelyeknek a páli és szanszkrit verziója is rendelkezésünkre áll, kiválóan alkalmasak arra, hogy a szanszkrit nyelvű buddhista irodalom jellegzetes nyelvi és tartalmi elemeit a páli hagyományéhoz hasonló alaposággal tanulmányozni lehessen. Az oktató által előkészített, a szükséges mértékben praparált párhuzamos szöveg, például: részletek a Szanghabhédvasztu és a Mahávasztu c. szanszkrit nyelvű buddhista művekből (Dzsátakák, a Buddha-életrajz egyes fejezetei). Az oktatás során a szanszkrit nyelvi jelenségeket (ragozások, mondat szerkezetek) a páli nyelvvel összehasonlításban mutatjuk be, de a szanszkrit nyelvbe történő bevezetéshez rendelkezésre áll magyar nyelvű jegyzet, nyelvtankönyv, valamint számos angol nyelvű oktatási anyag (nyelvkönyvek, nyelvtanok, szótárak) is. A hallgatók egyéni igényeinek megfelelően szabjuk meg a szanszkrit nyelvi oktatási anyagok, illetve a páli nyelvű szövegek párhuzamos olvasásának arányát. A szanszkrit nyelv alapjainak elsajátításához memoriterek megtanulása is szükséges. A legfontosabb megismerendő nyelvi elemek és jelenségek: A páli és szanszkrit hangtani összvetése, hangtani transzformációk a két nyelv között. Szanszkrit nyelvtani alapok. Esetragozás. a-tövek, magánhangzós tövek. Mássalhangzós tövek. Imperfektum igerendszer; 1. és 2. konjugáció. Jelenidő, múltidő, felszólító mód, feltételes mód. Műveltető igék. Névmások. Befejezett melléknévi igenév. Állapothatározók. Határozói igenév. Főnévi igenév. Kellést jelentő melléknévi igenév. Folyamatos melléknévi igenév. Memoriterek (a-tövek, névmások, jelenidő, múltidő).	

Alkalmazott oktatási módszerek

Az oktatás módszertana arra épül, hogy a hallgatók meglévő páli nyelvi ismereteit kiterjessze a szanszkrit nyelv irányába. Azaz a két nyelv közötti szoros hangtani, morfológiai és szintaktikai hasonlóságok bemutatása és megértetése révén egyfajta összehasonlító tematika keretében egyszerre foglalkozik a két nyelvvel és az ezeken íródott buddhista szövegekkel. A hallgató igényeinek megfelelő mértékben szanszkrit nyelvi oktatási anyagok is használhatók.

A kurzus jelentős mértékben a hallgatók önálló tanulására alapoz. A meghatározott tananyagrészt a hallgatók otthoni munkával elsajátítják, az órákon a házi feladatok megbeszélése és az új anyag áttekintése zajlik.

Számonkérési és értékelési rendszere

Szóbeli vizsga: a félév során áttekintett nyelvtani anyag (alaktan, szintaktika) az olvasott szövegekre vonatkozólag; memoriterek.

Az értékelés kritériumai:

jeles:

- 85% feletti vizsgaeredmény,
- kiváló felkészülés és órai munka (rendszeres házifeladat készítés)
- kiváló szintű szóbeli vizsga (az olvasmányok segédeszköz nélküli fordítása, nyelvtani és szintaktikai elemzése)
- kiváló szintű összehasonlító fordítás
- ezek kombinációja

jó:

- 75- 85% közötti vizsgaeredmény,
- jó felkészülés és órai munka (rendszeres házifeladat készítés)
- jó szintű szóbeli vizsga (az olvasmányok segédeszköz nélküli fordítása, nyelvtani és szintaktikai elemzése)
- jó szintű összehasonlító fordítás
- ezek kombinációja

közepes:

- 65-75% közötti vizsgaeredmény,
- közepes felkészülés és órai munka (rendszeres házifeladat készítés)
- közepes szintű szóbeli vizsga (az olvasmányok segédeszköz nélküli fordítása, nyelvtani és szintaktikai elemzése – némi tanári segítséggel)
- közepes szintű összehasonlító fordítás
- ezek kombinációja

elégséges:

- 60-65% közötti vizsgaeredmény,
- elégséges felkészülés és órai munka (hiányos házifeladat készítés)
- elégséges szintű szóbeli vizsga (az olvasmányok segédeszköz nélküli fordítása, nyelvtani és szintaktikai elemzése – több tanári segítséggel)
- elégséges szintű összehasonlító fordítás
- ezek kombinációja

elégtelen:

- 60% alatti vizsgaeredmény,
- elégtelen felkészülés és órai munka (hiányos házifeladat készítés)
- elégtelen szintű szóbeli vizsga (az olvasmányok segédeszköz nélküli fordítása, nyelvtani és szintaktikai elemzése elégtelen)

- elégtelen szintű összehasonlító fordítás
- ezek kombinációja

Irodalom

Kötelező irodalom:

Körtvélyesi Tibor 1998. Szanszkrit nyelvtan. Budapest: A Tan Kapuja Buddhista Főiskola.
 Bucknell, Roderick S. 1994. Sanskrit Manual. Delhi: Motilal Banarsidass.
 Sanghabhedavastu [online] Wisdom Library.
<https://www.wisdomlib.org/buddhism/book/sanghabhedavastu-sanskrit>

Ajánlott irodalom:

Edgerton, Franklin 1953. Buddhist Hybrid Sanskrit Grammar and Dictionary. Vol. I-II. Reprinted 1993. Delhi: Motilal Banarsidass.
 Marciniak, Katarzyna (ed.) 2019. The Mahāvastu. Vol. III. Tokyo: The International Research Institute for Advanced Buddhology Soka University.

Készségek és kompetenciák

Tudása:

- Átfogóan ismeri a páli és szanszkrit nyelv tanuláshoz szükséges nyelvtani fogalmakat.
- Rendelkezik az adott nyelvi szinthez tartozó páli és szanszkrit nyelvi ismeretekkel.
- Elsajátítja a szanszkrit nyelv tanuláshoz szükséges módszereket.
- Rendelkezik azokkal a nyelvi ismeretekkel (az adott nyelvi szinten), amelyek révén képes páli és szanszkrit nyelvű buddhista szövegek közvetítette vallási-kulturális jelenségek megértésére.

A tantárgy teljesítése alapján elvárt tudásszint:

- a páli nyelvben haladó szintű nyelvismeret (adott)
- a szanszkrit nyelvben való kezdő (II) szintű jártasság
- a szanszkrit nyelv legfontosabb nyelvtani és mondattani sajátosságainak ismerete.
- az olvasott szövegek segédeszközök nélküli, elemző fordítása, memoriterek tudása
- a nyelvtani terminológia kézségszintű ismerete
- a szanszkrit nyelv hangváltozásainak (szandhi) alapszintű ismerete
- a jellegzetes mondat szerkezetek ismerete

Képessége:

- Megérti és használja a szanszkrit nyelv tanuláshoz szükséges nyelvtani fogalmakat, nyelvi ismereteket, módszereket.
- Az adott nyelvi szinten képes a buddhista szentiratok eredeti nyelven (szanszkrit) való tanulmányozására.
- Rendelkezik a hatékony információkeresés és -feldolgozás ismereteivel a páli és szanszkrit nyelv vonatkozásában.
- Az adott szintű nyelvismeret birtokában hozzáfér a páli és szanszkrit nyelvű szövegek közvetítette vallási-kulturális jelenségek megértésének olyan dimenziójához, amelyek csak az eredeti szövegek tanulmányozásával tárulnak fel.
- Képes az egész életen át tartó tanulásra, megtervezi és megszervezi saját önálló képzsét, ahhoz a folyamatosan változó, hozzáférhető források legszélesebb körét használja

Attitűdje:

- Nyitott a kritikai szemléletmódra, maga is törekszik eszerint szemlélni az anyagot, amellyel dolgozik.
- Nyitott a buddhizmus átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető

jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására, a szakterületén zajló szakmai, technológiai fejlesztés és innováció megismerésére, elfogadására, hiteles közvetítésére.

- Törekszik arra, hogy a problémákat önállóan vagy ha erre képességei és ismeretei nem elégségesek, másokkal együttműködésben oldja meg.

Autonómiája és felelőssége:

- A buddhizmus interpretációjában, a tanok átadásában felelősen jár el, különös tekintettel arra, hogy (az adott nyelvi szinten) hozzáfér a szövegek eredeti olvasatához.

Tantárgy felelőse: Dr. Hidas Gergely Zoltán

Tantárgy oktatásába bevont oktató: Dr. Körtvélyesi Tibor, PhD

Buddhista szaknyelv 3. (Páli–szanszkrit)	Kredit: 4
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
Képzési karaktere: 60% elméleti	
A tanóra típusa: előadás óraszám: 14 x 90 p, nyelve: magyar	
A számonkérés módja: kollokvium	
A tantárgy tantervi helye: 3. félév	
Az oktatás célja	
A Tan Kapuja Buddhista Főiskola MA képzésében az Ind nyelvi buddhista specializáció célja a közép-haladó szintű páli nyelvi ismeretekkel rendelkező hallgatók magasabb szintű nyelvi képzése. Ennek tartalma egyfelől a páli nyelvben való további elmélyülés, másfelől szanszkrit nyelvi ismeretek megszerzése. Jelen kurzus célja a bevezetés a szanszkrit nyelvbe szanszkrit oktatási anyagok tanulmányozása és párhuzamos szanszkrit-páli szövegek összehasonlító olvasása révén.	
A tárgy tartalma	
A kurzus a Buddhista szaknyelv 2. ea. (Páli–szanszkrit) MA folytatása. A buddhista témájú szövegekre való korlátozódás fontos kritérium, ugyanis a rendelkezésre álló idő és kreditmennyiség nem teszi lehetővé, hogy a klasszikus szanszkrit nyelv minden aspektusa részletes tárgyalásra kerüljön, viszont azok a szövegek, amelyeknek a páli és szanszkrit verziója is rendelkezésünkre áll, kiválóan alkalmasak arra, hogy a szanszkrit nyelvű buddhista irodalom jellegzetes nyelvi és tartalmi elemeit a páli hagyományéhoz hasonló alaposággal tanulmányozni lehessen. Az oktató által előkészített, a szükséges mértékben praparált párhuzamos szöveg, például: részletek a Szanghabhédavasztu és a Mahávasztu c. szanszkrit nyelvű buddhista művekből (dzsátakák; a Buddha-életrajz egyes fejezetei). A kurzus lehetőséget biztosít, hogy a hallgatók érdeklődésük vagy a szakdolgozati témájuknak megfelelő páli és/vagy szanszkrit szöveget, szövegrészletet válasszanak, lehetőség szerint olyat, amelynek van kétnyelvű változata, vagy tartalmi/terminológiai szempontból mutat hasonlóságot. A hallgatók elsajátítják a suttaCentral.net adatbázisának használatát: a páli és szanszkrit párhuzamos szövegek iránti kutatás.	
Alkalmazott oktatási módszerek	
Az oktatás módszertana arra épül, hogy a hallgatók meglévő páli nyelvi ismereteit kiterjessze a szanszkrit nyelv irányába. Azaz a két nyelv közötti szoros hangtani, morfológiai és szintaktikai hasonlóságok bemutatása és megértetése révén egyfajta összehasonlító tematika keretében egyszerre foglalkozik a két nyelvvel és az ezeken íródott buddhista szövegekkel. A hallgató igényeinek megfelelő mértékben szanszkrit nyelvi oktatási anyagok is használhatók. A kurzus jelentős mértékben a hallgatók önálló tanulására alapoz. A meghatározott tananyagrészt a hallgatók otthoni munkával elsajátítják, az órákon a házi feladatok megbeszélése és az új anyag áttekintése zajlik.	
Számonkérési és értékelési rendszere	

Érdemjegy a félévi munka alapján: az egyéni fordítási feladatok otthoni elkészítése, részvétel az órákon, a szakdolgozathoz szükséges nyelvi anyag feldolgozása (szövegkezelés, fordítás, jegyzetelés).

Az értékelés kritériumai:

jeles:

- 85% feletti eredmény,
- kiváló felkészülés és órai munka (rendszeres és alapos házifeladat készítés)

jó:

- 75- 85% közötti eredmény,
- jó felkészülés és órai munka (rendszeres házifeladat készítés)

közepes:

- 65-75% közötti eredmény,
- közepes felkészülés és órai munka (rendszeres házifeladat készítés)

elégséges:

- 60-65% közötti eredmény,
- elégséges felkészülés és órai munka (hiányos házifeladat készítés)

elégtelen:

- 60% alatti eredmény
- elégtelen felkészülés és órai munka (hiányos házifeladat készítés)

Irodalom

Kötelező irodalom:

Gnoli, Raniero 1977/1978. The Gilgit Manuscript of the Sanghabhedavastu. Vol.: I-II. Roma: Instituto Italiano Per Il Medio Ed Estremo Oriente.

Eltschinger, Vincent 2017. Why did the Buddhists adopt Sanskrit? Open Linguistics 2017/3: 308-326.

suttaCentral.net (internetes adatbázis)

Ajánlott irodalom:

Marciniak, Katarzyna (ed.) 2020. The Mahāvastu. Vol. II. Tokyo: The International Research Institute for Advanced Buddhology Soka University.

Jones, J.J. 1949/1952/1956. The Mahāvastu. Vol. I-III. London: Luzac and Company, LTD.

Készségek és kompetenciák

Tudása:

- Átfogóan ismeri a páli és szanszkrit nyelv tanulásához szükséges nyelvtani fogalmakat.
- Rendelkezik az adott nyelvi szinthez tartozó páli és szanszkrit nyelvi ismeretekkel.
- Elsajátítja a szanszkrit nyelv tanulásához szükséges módszereket.
- Rendelkezik azokkal a nyelvi ismeretekkel (az adott nyelvi szinten), amelyek révén képes páli és szanszkrit nyelvű buddhista szövegek közvetítése vallási-kulturális jelenségek megértésére.

A tantárgy teljesítése alapján elvárt tudásszint:

- a páli nyelvben haladó szintű nyelvismeret (adott)
- a buddhista tematikájú szanszkrit nyelvben haladó szintű jártasság
- a szanszkrit nyelv legfontosabb nyelvtani és mondattani sajátosságainak ismerete.
- az olvasott szövegek segédeszközök nélküli, elemző fordítása, memoriterek tudása

- a nyelvtani terminológia kézség szintű ismerete
- a szanszkrit nyelv hangváltozásainak (szandhi) alapszintű ismerete
- a jellegzetes mondatszerkezetek ismerete

Képessége:

- Megérti és használja a szanszkrit nyelv tanulásához szükséges nyelvtani fogalmakat, nyelvi ismereteket, módszereket.
- Az adott nyelvi szinten képes a buddhista szentíratok eredeti nyelven (szanszkrit) való tanulmányozására.
- Rendelkezik a hatékony információkeresés és -feldolgozás ismereteivel a páli és szanszkrit nyelv vonatkozásában.
- Az adott szintű nyelvismeret birtokában hozzáfér a páli és szanszkrit nyelvű szövegek közvetítette vallási-kulturális jelenségek megértésének olyan dimenziójához, amelyek csak az eredeti szövegek tanulmányozásával tárulnak fel.
- Képes az egész életén át tartó tanulásra, megtervezi és megszervezi saját önálló képzését, ahhoz a folyamatosan változó, hozzáférhető források legszélesebb körét használja

Attitűdje:

- Nyitott a kritikai szemléletmódra, maga is törekszik eszerint szemlélni az anyagot, amellyel dolgozik.
- Nyitott a buddhizmus átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására, a szakterületén zajló szakmai, technológiai fejlesztés és innováció megismerésére, elfogadására, hiteles közvetítésére.
- Törekszik arra, hogy a problémákat önállóan vagy ha erre képességei és ismeretei nem elégségesek, másokkal együttműködésben oldja meg.

Autonómia és felelőssége:

- A buddhizmus interpretációjában, a tanok átadásában felelősen jár el, különös tekintettel arra, hogy (az adott nyelvi szinten) hozzáfér a szövegek eredeti olvasatához.

Tantárgy felelőse: Dr. Hidas Gergely Zoltán

Tantárgy oktatásába bevont oktató: Dr. Körtvélyesi Tibor, PhD

Buddhista szaknyelv 4. (Páli–szanszkrit)	Kredit: 4
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
Képzési karaktere: 60% elméleti	
A tanóra típusa: előadás óraszám: 14 x 90 p, nyelve: magyar	
A számonkérés módja: kollokvium	
A tantárgy tantervi helye: 4. félév	
Az oktatás célja	
A Tan Kapuja Buddhista Főiskola MA képzésében az Ind nyelvi buddhista specializáció célja a közép-haladó szintű páli nyelvi ismeretekkel rendelkező hallgatók magasabb szintű nyelvi képzése. Ennek tartalma egyfelől a páli nyelvben való további elmélyülés, másfelől szanszkrit nyelvi ismeretek megszerzése. Jelen kurzus célja a bevezetés a szanszkrit nyelvbe szanszkrit oktatási anyagok tanulmányozása és párhuzamos szanszkrit-páli szövegek összehasonlító olvasása révén.	
A tárgy tartalma	
A kurzus a Buddhista szaknyelv 3. ea. (Páli–szanszkrit) MA folytatása. A buddhista témájú szövegekre való korlátozódás fontos kritérium, ugyanis a rendelkezésre álló idő és kreditmennyiség nem teszi lehetővé, hogy a klasszikus szanszkrit nyelv minden aspektusa részletes tárgyalásra kerüljön, viszont azok a szövegek, amelyeknek a páli és szanszkrit verziója is rendelkezésünkre áll, kiválóan alkalmasak arra, hogy a szanszkrit nyelvű buddhista irodalom jellegzetes nyelvi és tartalmi elemeit a páli hagyományához hasonló alapossággal tanulmányozni lehessen. Az oktató által előkészített, a szükséges mértékben praparált párhuzamos szöveg, például: részletek a Szanghabhédavasztu és a Mahávasztu c. szanszkrit nyelvű buddhista művekből (dzsátakák; a Buddha-életrajz egyes fejezetei). A kurzus lehetőséget biztosít, hogy a hallgatók érdeklődésük vagy a szakdolgozati témájuknak megfelelő páli és/vagy szanszkrit szöveget, szövegrészletet válasszanak, lehetőség szerint olyat, amelynek van kétnyelvű változata, vagy tartalmi/terminológiai szempontból mutat hasonlóságot. A hallgatók elsajátítják a suttaCentral.net adatbázisának használatát: a páli és szanszkrit párhuzamos szövegek iránti kutatás.	
Alkalmazott oktatási módszerek	
Az oktatás módszertana arra épül, hogy a hallgatók meglévő páli nyelvi ismereteit kiterjessze a szanszkrit nyelv irányába. Azaz a két nyelv közötti szoros hangtani, morfológiai és szintaktikai hasonlóságok bemutatása és megértetése révén egyfajta összehasonlító tematika keretében egyszerre foglalkozik a két nyelvvel és az ezeken íródott buddhista szövegekkel. A hallgató igényeinek megfelelő mértékben szanszkrit nyelvi oktatási anyagok is használhatók. A kurzus jelentős mértékben a hallgatók önálló tanulására alapoz. A meghatározott tananyagrészt a hallgatók otthoni munkával elsajátítják, az órákon a házi feladatok megbeszélése és az új anyag áttekintése zajlik.	
Számonkérési és értékelési rendszere	
Érdemjegy a félévi munka alapján: az egyéni fordítási feladatok otthoni elkészítése, részvétel az órákon, a szakdolgozathoz szükséges nyelvi anyag feldolgozása (szövegkezelés, fordítás, jegyzetelés).	

Az értékelés kritériumai:

jeles:

- 85% feletti eredmény,
- kiváló felkészülés és órai munka (rendszeres és alapos házfeladat készítés)

jó:

- 75- 85% közötti eredmény,
- jó felkészülés és órai munka (rendszeres házfeladat készítés)

közepes:

- 65-75% közötti eredmény,
- közepes felkészülés és órai munka (rendszeres házfeladat készítés)

elégletes:

- 60-65% közötti eredmény,
- elégletes felkészülés és órai munka (hiányos házfeladat készítés)

elégtelen:

- 60% alatti eredmény
- elégtelen felkészülés és órai munka (hiányos házfeladat készítés)

Irodalom**Kötelező irodalom:**

Nariman, J.K. 1992. Literary History of Sanskrit Buddhism. Delhi: Motilal Banarsidass.
suttaCentral.net (internetes adatbázis)

Brough, John 1954. The Language of the Buddhist Sanskrit Texts. Bulletin of the School of Oriental and African Studies, University of London. Vol. 16, No. 2 (1954), pp. 351-375.

Ajánlott irodalom:

Bronkhorst, Johannes 1999. Buddhist Hybrid Sanskrit The Original Language. In: Aspects of Buddhist Sanskrit. Proceedings of the International Symposium on the Language of Sanskrit Buddhist Texts, Oct. 1-5, 1991. Sarnath, Varanasi: Central Institute of Higher Tibetan Studies. (Samyag-vāk Series, VI.) 1993. pp. 396-423.

Bronkhorst, Johannes 2011. Buddhism in the Shadow of Brahmanism. (Handbook of Oriental Studies). Leiden: Brill.

Készségek és kompetenciák

Tudása:

- Átfogóan ismeri a páli és szanszkrit nyelv tanulásához szükséges nyelvtani fogalmakat.
- Rendelkezik az adott nyelvi szinthez tartozó páli és szanszkrit nyelvi ismeretekkel.
- Elsajátítja a szanszkrit nyelv tanulásához szükséges módszereket.
- Rendelkezik azokkal a nyelvi ismeretekkel (az adott nyelvi szinten), amelyek révén képes páli és szanszkrit nyelvű buddhista szövegek közvetítette vallási-kulturális jelenségek megértésére.

A tantárgy teljesítése alapján elvárt tudásszint:

- a páli nyelvben haladó szintű nyelvismeret (adott)
- a buddhista tematikájú szanszkrit nyelvben haladó szintű jártasság
- a szanszkrit nyelv legfontosabb nyelvtani és mondattani sajátosságainak ismerete.
- az olvasott szövegek segédeszközök nélküli, elemző fordítása, memoriterek tudása
- a nyelvtani terminológia kézség szintű ismerete
- a szanszkrit nyelv hangváltozásainak (szandhi) alapszintű ismerete
- a jellegzetes mondat szerkezetek ismerete

Képessége:

- Megérti és használja a szanszkrit nyelv tanulásához szükséges nyelvtani fogalmakat, nyelvi ismereteket, módszereket.
- Az adott nyelvi szinten képes a buddhista szentíratok eredeti nyelven (szanszkrit) való tanulmányozására.
- Rendelkezik a hatékony információkeresés és -feldolgozás ismereteivel a páli és szanszkrit nyelv vonatkozásában.
- Az adott szintű nyelvismeret birtokában hozzáfér a páli és szanszkrit nyelvű szövegek közvetítette vallási-kulturális jelenségek megértésének olyan dimenziójához, amelyek csak az eredeti szövegek tanulmányozásával tárulnak fel.
- Képes az egész életen át tartó tanulásra, megtervezi és megszervezi saját önálló képzését, ahhoz a folyamatosan változó, hozzáférhető források legszélesebb körét használja

Attitűdje:

- Nyitott a kritikai szemléletmódra, maga is törekszik eszerint szemlélni az anyagot, amellyel dolgozik.
- Nyitott a buddhizmus átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására, a szakterületén zajló szakmai, technológiai fejlesztés és innováció megismerésére, elfogadására, hiteles közvetítésére.
- Törekszik arra, hogy a problémákat önállóan vagy ha erre képességei és ismeretei nem elégségesek, másokkal együttműködésben oldja meg.

Autonómiája és felelőssége:

- A buddhizmus interpretációjában, a tanok átadásában felelősen jár el, különös tekintettel arra, hogy (az adott nyelvi szinten) hozzáfér a szövegek eredeti olvasatához.

Tantárgy felelőse: Dr. Hidas Gergely Zoltán

Tantárgy oktatásába bevont oktató: Dr. Körtvélyesi Tibor, PhD

3.2. Buddhista szakszövegolvasás (Páli–szanszkrit)

Az ismeretkör: Buddhista szakszövegolvasás (Páli–szanszkrit) 1-4.

Kredittartománya: 26kr

Tantárgyai:

- Buddhista szakszövegolvasás 1. (Páli–szanszkrit)
- Buddhista szakszövegolvasás 2. (Páli–szanszkrit)
- Buddhista szakszövegolvasás 3. (Páli–szanszkrit)
- Buddhista szakszövegolvasás 4. (Páli–szanszkrit)

Buddhista szakszövegolvasás 1. (Páli–szanszkrit)	Kredit: 4
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
Képzési karaktere: 60% gyakorlati	
A tanóra típusa: szeminárium óraszám: 14 x 90 p, nyelve: magyar	
A számonkérés módja: gyakorlati jegy	
A tantárgy tantervi helye: 1. félév	
Az oktatás célja	
A Tan Kapuja Buddhista Főiskola MA képzésében az Ind nyelvi buddhista specializáció célja a közép-haladó szintű páli nyelvi ismeretekkel rendelkező hallgatók magasabb szintű nyelvi képzése. Ennek tartalma egyfelől a páli nyelvben való további elmélyülés, másfelől szanszkrit nyelvi ismeretek megszerzése. Jelen kurzus célja a bevezetés a szanszkrit nyelvbe, szanszkrit oktatási anyagok tanulmányozása és párhuzamos szanszkrit-páli szövegek összehasonlító olvasása révén.	
A tárgy tartalma	
A buddhista témájú szövegekre való korlátozódás fontos kritérium, ugyanis a rendelkezésre álló idő és kreditmennyiség nem teszi lehetővé, hogy a klasszikus szanszkrit nyelv minden aspektusa részletes tárgyalásra kerüljön, viszont azok a szövegek, amelyeknek a páli és szanszkrit verziója is rendelkezésünkre áll, kiválóan alkalmasak arra, hogy a szanszkrit nyelvű buddhista irodalom jellegzetes nyelvi és tartalmi elemeit a páli hagyományéhoz hasonló alapossággal tanulmányozni lehessen. Az oktatás során a szanszkrit nyelvi jelenségeket (ragozások, mondatszerkezetek) a páli nyelvvel összehasonlításban mutatjuk be, de a szanszkrit nyelvbe történő bevezetéshez rendelkezésre áll magyar nyelvű jegyzet, nyelvtankönyv, valamint számos angol nyelvű oktatási anyag (nyelvkönyvek, nyelvtanok, szótárak) is. A hallgatók egyéni igényeinek megfelelően szabjuk meg a szanszkrit nyelvi oktatási anyagok, illetve a páli nyelvű szövegek párhuzamos olvasásának arányát. Témakörök: A páli és szanszkrit hangtan összevetése. Szanszkrit nyelvtani alapok. Névszórógázás. Igeragozás. Igeidők. Műveltetés. Névmasok. Igenevek.	
Alkalmazott oktatási módszerek	
Az oktatás módszertana arra épül, hogy a hallgatók meglévő páli nyelvi ismereteit kiterjessze a szanszkrit nyelv irányába. Azaz a két nyelv közötti hasonlóságok bemutatása és megértetése révén egyfajta összehasonlító tematika keretében egyszerre foglalkozik a két nyelvvel és az ezeken íródott buddhista szövegekkel. A hallgató igényeinek megfelelő mértékben szanszkrit nyelvi oktatási anyagok is használhatók. Az olvasott szövegek elsősorban a hallgatók MA kutatási területéhez igazíthatók. E tárgyhoz tartozik a Buddhista szaknyelv 1. ea. (Páli-szanszkrit) című kurzus, attól el nem választható, azzal párhuzamosan	

felveendő és végzendő. A két kurzus együttes végzése elégíti ki a specializáció szakmai követelményeit.

Számonkérési és értékelési rendszere

Felkészülés az órákra, órai munka, félév végi szóbeli beszámoló. Kiemelkedő órai szereplés esetén szóbeli beszámolóra nem feltétlenül kell, hogy sor kerüljön; ezt az adott félévben a kurzus oktatója hivatott eldönteni.

Az értékelés kritériumai:

jeles:

- 85% feletti eredmény,
- kiváló felkészülés és órai munka (rendszeres házi feladat készítés)
- kiváló szintű szóbeli beszámoló (az olvasmányok segédeszköz nélküli fordítása, elemzése)

jó:

- 75- 85% közötti vizsgaeredmény,
- jó felkészülés és órai munka (rendszeres házi feladat készítés)
- jó szóbeli beszámoló (az olvasmányok segédeszköz nélküli fordítása, elemzése)

közepes:

- 65-75% közötti vizsgaeredmény,
- közepes felkészülés és órai munka (rendszeres házi feladat készítés)
- közepes szóbeli beszámoló (az olvasmányok segédeszköz nélküli fordítása, elemzése)

elégséges:

- 60-65% közötti vizsgaeredmény,
- elégséges felkészülés és órai munka (rendszeres házi feladat készítés)
- elégséges szóbeli beszámoló (az olvasmányok segédeszköz nélküli fordítása, elemzése)

elégtelen:

- 60% alatti vizsgaeredmény,
- elégtelen felkészülés és órai munka (rendszeres házi feladat készítés)
- elégtelen szóbeli beszámoló (az olvasmányok segédeszköz nélküli fordítása, elemzése)

Irodalom

Kötelező irodalom:

Körtvélyesi Tibor. 1998. Szanszkrit nyelvtan. Budapest: A Tan Kapuja Buddhista Főiskola.
Monier-Williams, M. 1899. Sanskrit-English Dictionary. Oxford: University Press.

Ajánlott irodalom:

Edgerton, F. 1953. Buddhist Hybrid Sanskrit Reader. New Haven: Yale University Press
Edgerton, F. 1953. Buddhist Hybrid Sanskrit Grammar and Dictionary. New Haven: Yale University Press

Készségek és kompetenciák

Tudása:

- Jól ismeri szakterülete szókincsét és az írott nyelvi kommunikáció sajátosságait a buddhizmus e két szakrális nyelvére vonatkozóan.
- Hozzájár az angol nyelvű szakirodalomhoz, és a szakterület műveléséhez szükséges egyéb eszközökhöz (adatbázisok, elemzési technikák, filológiai apparátus).

- Rendelkezik azokkal a nyelvi ismeretekkel (az adott nyelvi szinten), amelyek révén képes páli és szanszkrit nyelvű buddhista szövegek közvetítette vallási-kulturális jelenségek megértésére.

- Átfogóan ismeri a páli és szanszkrit nyelv tanulásához szükséges nyelvtani fogalmakat.

- Rendelkezik az adott nyelvi szinthez tartozó páli és szanszkrit nyelvi ismeretekkel.

- Elsajátítja a szanszkrit nyelv tanulásához szükséges módszereket.

A tantárgy teljesítése alapján elvárt tudásszint:

- a páli nyelvben haladó szintű nyelvismeret (adott)

- a szanszkrit nyelvben való kezdő szintű jártasság

- a szanszkrit nyelv legfontosabb nyelvtani és mondattani sajátosságainak ismerete.

- az olvasott szövegek segédeszközök nélküli, elemző fordítása, memoriterek tudása

- a nyelvtani terminológia kézségszintű ismerete

- a szanszkrit nyelv hangváltozásainak (szandhi) alapszintű ismerete

- a jellegzetes mondat szerkezetek ismerete

- idegen nyelvi (angol) tudása növekszik

Képessége:

Képes a különféle (pl. nyelvi) forrásokból származó adatok és összefüggések integrálására (eltérő terminológiák összekapcsolása, eltérő filológiai megközelítések harmonizálása.)

- Képes felkutatni és feldolgozni a magyar és idegen nyelvű publikációs forrásokat.

- Képes a képzés során elsajátított kanonikus nyelveken (páli és szanszkrit) a szentiratok olvasására, filológiai és egzisztenciális elemzésére.

- Képes a buddhizmus alapszövegeinek eredeti nyelven (szanszkrit és páli) történő egzisztenciális és angol nyelvű szakirodalmon keresztüli összehasonlító elemzésére

- Megérti és használja a szanszkrit nyelv tanulásához szükséges nyelvtani fogalmakat, módszereket.

- Az adott nyelvi szinten képes a buddhista szentiratok eredeti nyelven (szanszkrit és páli) való tanulmányozására.

- Az adott szintű nyelvismeret birtokában hozzájárul a páli és szanszkrit nyelvű szövegek közvetítette vallási- kulturális jelenségek megértésének olyan dimenziójához, amelyek csak az eredeti szövegek tanulmányozásával tárulnak fel.

Attitűdje:

- Nyitott a kritikai szemléletmódra. Kifejezetten törekszik a kritikai gondolkodásra (a szakirodalom és az eredeti források tekintetében is).

- Törekszik arra, hogy megszerezze a szakterület műveléséhez szükséges tudást és képességet, figyelemmel kíséri a szakmai (szakirodalmi stb.) fejleményeket, mindezt elsősorban annak érdekében, hogy egyre magasabb szinten értse és kezelje a forrásszövegeket, másfelől azért, hogy tudását megoszthassa (pl. tanulmányok, fordítások készítése formájában) másokkal (szakmai közönség, érdeklődők).

Autonómiaja és felelőssége:

- Képzésében nagy hangsúly fektet az önálló tanulásra, valamint azon készségek elsajátítására, amelyek révén integrálni tudja a másoktól megszerzett (a képzés során átadott) tudást saját kutatási tevékenységébe.

- A páli és szanszkrit nyelv együttes ismerete révén szélesebb körben tájékozódhat, többféle kutatási projekthez kapcsolódhat.

Tantárgy felelőse: Dr. Hidas Gergely Zoltán

Tantárgy oktatásába bevont oktató: Dr. Hidas Gergely Zoltán, PhD

Buddhista szakszövegolvasás 2. (Páli–szanszkrit)	Kredit: 4
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
Képzési karaktere: 60% gyakorlati	
A tanóra típusa: szeminárium óraszám: 14 x 90 p, nyelve: magyar	
A számonkérés módja: gyakorlati jegy	
A tantárgy tantervi helye: 2. félév	
Az oktatás célja	
A Tan Kapuja Buddhista Főiskola MA képzésében az Ind nyelvi buddhista specializáció célja a közép-haladó szintű páli nyelvi ismeretekkel rendelkező hallgatók magasabb szintű nyelvi képzése. Ennek tartalma egyfelől a páli nyelvben való további elmélyülés, másfelől szanszkrit nyelvi ismeretek megszerzése. Jelen kurzus folytatja a bevezetést a szanszkrit nyelvbe, szanszkrit oktatási anyagok tanulmányozása és párhuzamos szanszkrit-páli szövegek összehasonlító olvasása révén.	
A tárgy tartalma	
A kurzus a Buddhista szakszövegolvasás 1. szem. (Páli–szanszkrit) MA folytatása. Az oktatás során a szanszkrit nyelvi jelenségeket a páli nyelvvel összehasonlításban mutatjuk be, de a szanszkrit nyelvbe történő bevezetéshez rendelkezésre áll magyar nyelvű jegyzet, nyelvtankönyv, valamint számos angol nyelvű oktatási anyag is. A hallgatók egyéni igényeinek megfelelően szabjuk meg a szanszkrit nyelvi oktatási anyagok, illetve a páli nyelvű szövegek párhuzamos olvasásának arányát. Témakörök: Imperfektum igerendszer; 1. és 2. konjugáció. Jelenidő, múltidő, felszólító mód, feltételes mód. Névmások. Befejezett melléknévi igenév. Állapothatározók. Határozói igenév. Főnévi igenév. Kellést jelentő melléknévi igenév. Folyamatos melléknévi igenév.	
Alkalmazott oktatási módszerek	
Az oktatás módszertana arra épül, hogy a hallgatók meglévő páli nyelvi ismereteit kiterjessze a szanszkrit nyelv irányába. Azaz a két nyelv közötti hasonlóságok bemutatása és megértése révén egyfajta összehasonlító tematika keretében egyszerre foglalkozik a két nyelvvel és az ezeken íródott buddhista szövegekkel. A hallgató igényeinek megfelelő mértékben szanszkrit nyelvi oktatási anyagok is használhatók. Az olvasott szövegek elsősorban a hallgatók MA kutatási területéhez igazíthatók. E tárgyhoz tartozik a Buddhista szaknyelv 2. ea. (Páli-szanszkrit) című kurzus, attól el nem választható, azzal párhuzamosan felveendő és végzendő. A két kurzus együttes végzése elégíti ki a specializáció szakmai követelményeit.	
Számonkérési és értékelési rendszere	
Felkészülés az órákra, órai munka, félév végi szóbeli beszámoló. Kiemelkedő órai szereplés esetén szóbeli beszámolóra nem feltétlenül kell, hogy sor kerüljön; ezt az adott félévben a kurzus oktatója hivatott eldönteni.	
<u>Az értékelés kritériumai:</u>	
jeles: - 85% feletti eredmény, - kiváló felkészülés és órai munka (rendszeres házi feladat készítés) - kiváló szintű szóbeli beszámoló (az olvasmányok segédeszköz nélküli fordítása, elemzése)	

jó:

- 75- 85% közötti vizsgaeredmény,
- jó felkészülés és órai munka (rendszeres házifeladat készítés)
- jó szóbeli beszámoló (az olvasmányok segédeszköz nélküli fordítása, elemzése)

közepes:

- 65-75% közötti vizsgaeredmény,
- közepes felkészülés és órai munka (rendszeres házifeladat készítés)
- közepes szóbeli beszámoló (az olvasmányok segédeszköz nélküli fordítása, elemzése)

elégséges:

- 60-65% közötti vizsgaeredmény,
- elégséges felkészülés és órai munka (rendszeres házifeladat készítés)
- elégséges szóbeli beszámoló (az olvasmányok segédeszköz nélküli fordítása, elemzése)

elégtelen:

- 60% alatti vizsgaeredmény,
- elégtelen felkészülés és órai munka (rendszeres házifeladat készítés)
- elégtelen szóbeli beszámoló (az olvasmányok segédeszköz nélküli fordítása, elemzése)

Irodalom

Kötelező irodalom:

Körtvélyesi Tibor. 1998. Szanszkrit nyelvtan. Budapest: A Tan Kapuja Buddhista Főiskola.
Monier-Williams, M. 1899. Sanskrit-English Dictionary. Oxford: University Press.

Ajánlott irodalom:

Edgerton, F. 1953. Buddhist Hybrid Sanskrit Reader. New Haven: Yale University Press
Edgerton, F. 1953. Buddhist Hybrid Sanskrit Grammar and Dictionary. New Haven: Yale University Press

Készségek és kompetenciák

Tudása:

- Jól ismeri szakterülete szókincsét és az írott nyelvi kommunikáció sajátosságait a buddhizmus e két szakrális nyelvére vonatkozóan.
- Hozzáfér az angol nyelvű szakirodalomhoz, és a szakterület műveléséhez szükséges egyéb eszközökhöz (adatbázisok, elemzési technikák, filológiai apparátus).
- Rendelkezik azokkal a nyelvi ismeretekkel (az adott nyelvi szinten), amelyek révén képes páli és szanszkrit nyelvű buddhista szövegek közvetítette vallási-kulturális jelenségek megértésére.
- Átfogóan ismeri a páli és szanszkrit nyelv tanuláshoz szükséges nyelvtani fogalmakat.
- Rendelkezik az adott nyelvi szinthez tartozó páli és szanszkrit nyelvi ismeretekkel.
- Elsajátítja a szanszkrit nyelv tanuláshoz szükséges módszereket.

A tantárgy teljesítése alapján elvárt tudásszint:

- a páli nyelvben haladó szintű nyelvismeret (adott)
- a szanszkrit nyelvben való kezdő szintű jártasság
- a szanszkrit nyelv legfontosabb nyelvtani és mondattani sajátosságainak ismerete.
- az olvasott szövegek segédeszközök nélküli, elemző fordítása, memoriterek tudása
- a nyelvtani terminológia kézségszintű ismerete
- a szanszkrit nyelv hangváltozásainak (szandhi) alapszintű ismerete
- a jellegzetes mondatszerkezetek ismerete
- idegen nyelvi (angol) tudása növekszik

Képessége:

Képes a különféle (pl. nyelvi) forrásokból származó adatok és összefüggések integrálására (eltérő terminológiák összekapcsolása, eltérő filológiai megközelítések harmonizálása.)

- Képes felkutatni és feldolgozni a magyar és idegen nyelvű publikációs forrásokat.

- Képes a képzés során elsajátított kanonikus nyelveken (páli és szanszkrit) a szentiratok olvasására, filológiai és egzegetikai elemzésére.

- Képes a buddhizmus alapszövegeinek eredeti nyelven (szanszkrit és páli) történő egzegetikai és angol nyelvű szakirodalmon keresztüli összehasonlító elemzésére

- Megérti és használja a szanszkrit nyelv tanulásához szükséges nyelvtani fogalmakat, módszereket.

- Az adott nyelvi szinten képes a buddhista szentiratok eredeti nyelven (szanszkrit és páli) való tanulmányozására.

- Az adott szintű nyelvismeret birtokában hozzáfér a páli és szanszkrit nyelvű szövegek közvetítette vallási- kulturális jelenségek megértésének olyan dimenziójához, amelyek csak az eredeti szövegek tanulmányozásával tárulnak fel.

Attitűdje:

- Nyitott a kritikai szemléletmódra. Kifejezetten törekszik a kritikai gondolkodásra (a szakirodalom és az eredeti források tekintetében is).

- Törekszik arra, hogy megszerezze a szakterület műveléséhez szükséges tudást és képességet, figyelemmel kísérje a szakmai (szakirodalmi stb.) fejleményeket, mindezt elsősorban annak érdekében, hogy egyre magasabb szinten értse és kezelje a forrásszövegeket, másfelől azért, hogy tudását megoszthassa (pl. tanulmányok, fordítások készítése formájában) másokkal (szakmai közönség, érdeklődők).

Autonómiája és felelőssége:

- Képzésében nagy hangsúly fektet az önálló tanulásra, valamint azon készségek elsajátítására, amelyek révén integrálni tudja a másoktól megszerzett (a képzés során átadott) tudást saját kutatási tevékenységébe.

- A páli és szanszkrit nyelv együttes ismerete révén szélesebb körben tájékozódhat, többféle kutatási projekthez kapcsolódhat.

Tantárgy felelőse: Dr. Hidas Gergely Zoltán

Tantárgy oktatásába bevont oktató: Dr. Hidas Gergely Zoltán, PhD

Buddhista szakszövegolvasás 3. (Páli–szanszkrit)	Kredit: 4
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
Képzési karaktere: 60% gyakorlati	
A tanóra típusa: szeminárium óraszám: 14 x 90 p, nyelve: magyar	
A számonkérés módja: gyakorlati jegy	
A tantárgy tantervi helye: 3. félév	
Az oktatás célja	
A Tan Kapuja Buddhista Főiskola MA képzésében az Ind nyelvi buddhista specializáció célja a közép-haladó szintű páli nyelvi ismeretekkel rendelkező hallgatók magasabb szintű nyelvi képzése. Ennek tartalma egyfelől a páli nyelvben való további elmélyülés, másfelől szanszkrit nyelvi ismeretek megszerzése. Jelen kurzus folytatja a szanszkrit elsajátítását párhuzamos szanszkrit-páli szövegek összehasonlító olvasása révén.	
A tárgy tartalma	
A kurzus a Buddhista szaknyelv 2. szem. (Páli–szanszkrit) MA folytatása. Az oktatás során a szanszkrit nyelvi jelenségeket a páli nyelvvel összehasonlításban mutatjuk be, de a szanszkrit nyelvbe történő bevezetéshez rendelkezésre áll magyar nyelvű jegyzet, nyelvtankönyv, valamint számos angol nyelvű oktatási anyag is. A hallgatók egyéni igényeinek megfelelően szabjuk meg a szanszkrit nyelvi oktatási anyagok, illetve a páli nyelvű szövegek párhuzamos olvasásának arányát. Témakörök: Az oktató által előkészített, a hallgató kutatási témájához kapcsolódó szöveg. Szótárhasználati ismeretek. Adatbázis elérési ismeretek.	
Alkalmazott oktatási módszerek	
Az oktatás módszertana arra épül, hogy a hallgatók meglévő páli nyelvi ismereteit kiterjessze a szanszkrit nyelv irányába. Azaz a két nyelv közötti hasonlóságok bemutatása és megértése révén egyfajta összehasonlító tematika keretében egyszerre foglalkozik a két nyelvvel és az ezeken íródott buddhista szövegekkel. A hallgató igényeinek megfelelő mértékben szanszkrit nyelvi oktatási anyagok is használhatók. Az olvasott szövegek elsősorban a hallgatók MA kutatási területéhez igazíthatók. E tárgyhoz tartozik a Buddhista szaknyelv 3. ea. (Páli-szanszkrit) című kurzus, attól el nem választható, azzal párhuzamosan felveendő és végzendő. A két kurzus együttes végzése elégíti ki a specializáció szakmai követelményeit.	
Számonkérési és értékelési rendszere	
Felkészülés az órákra, órai munka, félév végi szóbeli beszámoló. Kiemelkedő órai szereplés esetén szóbeli beszámolóra nem feltétlenül kell, hogy sor kerüljön; ezt az adott félévben a kurzus oktatója hivatott eldönteni.	
<u>Az értékelés kritériumai:</u>	
jeles: - 85% feletti eredmény, - kiváló felkészülés és órai munka (rendszeres házfeladat készítés) - kiváló szintű szóbeli beszámoló (az olvasmányok segédeszköz nélküli fordítása, elemzése)	
jó: - 75- 85% közötti vizsgaeredmény,	

- jó felkészülés és órai munka (rendszeres házfeladat készítés)
 - jó szóbeli beszámoló (az olvasmányok segédeszköz nélküli fordítása, elemzése)
- közepes:
- 65-75% közötti vizsgaeredmény,
 - közepes felkészülés és órai munka (rendszeres házfeladat készítés)
 - közepes szóbeli beszámoló (az olvasmányok segédeszköz nélküli fordítása, elemzése)

elégletes:

- 60-65% közötti vizsgaeredmény,
- elégletes felkészülés és órai munka (rendszeres házfeladat készítés)
- elégletes szóbeli beszámoló (az olvasmányok segédeszköz nélküli fordítása, elemzése)

elégletesen:

- 60% alatti vizsgaeredmény,
- elégletesen felkészülés és órai munka (rendszeres házfeladat készítés)
- elégletesen szóbeli beszámoló (az olvasmányok segédeszköz nélküli fordítása, elemzése)

Irodalom

Kötelező irodalom:

Körtvélyesi Tibor. 1998. Szanszkrit nyelvtan. Budapest: A Tan Kapuja Buddhista Főiskola.
Monier-Williams, M. 1899. Sanskrit-English Dictionary. Oxford: University Press.

Ajánlott irodalom:

Edgerton, F. 1953. Buddhist Hybrid Sanskrit Reader. New Haven: Yale University Press
Edgerton, F. 1953. Buddhist Hybrid Sanskrit Grammar and Dictionary. New Haven: Yale University Press

Készségek és kompetenciák

Tudása:

- Jól ismeri szakterülete szókinését és az írott nyelvi kommunikáció sajátosságait a buddhizmus e két szakrális nyelvére vonatkozóan.
- Hozzáfér az angol nyelvű szakirodalomhoz, és a szakterület műveléséhez szükséges egyéb eszközökhöz (adatbázisok, elemzési technikák, filológiai apparátus).
- Rendelkezik azokkal a nyelvi ismeretekkel (az adott nyelvi szinten), amelyek révén képes páli és szanszkrit nyelvű buddhista szövegek közvetítette vallási-kulturális jelenségek megértésére.
- Átfogóan ismeri a páli és szanszkrit nyelv tanulásához szükséges nyelvtani fogalmakat.
- Rendelkezik az adott nyelvi szinthez tartozó páli és szanszkrit nyelvi ismeretekkel.
- Elsajátítja a szanszkrit nyelv tanulásához szükséges módszereket.

A tantárgy teljesítése alapján elvárt tudásszint:

- a páli nyelvben haladó szintű nyelvismeret (adott)
- a szanszkrit nyelvben való kezdő szintű jártasság
- a szanszkrit nyelv legfontosabb nyelvtani és mondattani sajátosságainak ismerete.
- az olvasott szövegek segédeszközök nélküli, elemző fordítása, memoriterek tudása
- a nyelvtani terminológia kézségszintű ismerete
- a szanszkrit nyelv hangváltozásainak (szandhi) alapszintű ismerete
- a jellegzetes mondatszerkezetek ismerete
- idegen nyelvi (angol) készségekben való előrehaladás

Képessége:

Képes a különféle (pl. nyelvi) forrásokból származó adatok és összefüggések integrálására (eltérő terminológiák összekapcsolása, eltérő filológiai megközelítések harmonizálása.)

- Képes felkutatni és feldolgozni a magyar és idegen nyelvű publikációs forrásokat.
 - Képes a képzés során elsajátított kanonikus nyelveken (páli és szanszkrit) a szentiratok olvasására, filológiai és egzisztenciális elemzésére.
 - Képes a buddhizmus alapszövegeinek eredeti nyelven (szanszkrit és páli) történő egzisztenciális és angol nyelvű szakirodalmon keresztüli összehasonlító elemzésére
 - Megérti és használja a szanszkrit nyelv tanulásához szükséges nyelvtani fogalmakat, módszereket.
 - Az adott nyelvi szinten képes a buddhista szentiratok eredeti nyelven (szanszkrit és páli) való tanulmányozására.
 - Az adott szintű nyelvismeret birtokában hozzáfér a páli és szanszkrit nyelvű szövegek közvetítette vallási- kulturális jelenségek megértésének olyan dimenziójához, amelyek csak az eredeti szövegek tanulmányozásával tárulnak fel.
- Attitűdje:
- Nyitott a kritikai szemléletmódra. Kifejezetten törekszik a kritikai gondolkodásra (a szakirodalom és az eredeti források tekintetében is).
 - Törekszik arra, hogy megszerezze a szakterület műveléséhez szükséges tudást és képességet, figyelemmel kísérje a szakmai (szakirodalmi stb.) fejleményeket, mindezt elsősorban annak érdekében, hogy egyre magasabb szinten értse és kezelje a forrásszövegeket, másfelől azért, hogy tudását megoszthassa (pl. tanulmányok, fordítások készítése formájában) másokkal (szakmai közönség, érdeklődők).
- Autonómiaja és felelőssége:
- Képzésében nagy hangsúly fektet az önálló tanulásra, valamint azon készségek elsajátítására, amelyek révén integrálni tudja a másoktól megszerzett (a képzés során átadott) tudást saját kutatási tevékenységébe.
 - A páli és szanszkrit nyelv együttes ismerete révén szélesebb körben tájékozódhat, többféle kutatási projekthez kapcsolódhat.

Tantárgy felelőse: Dr. Hidas Gergely Zoltán

Tantárgy oktatásába bevont oktató: Dr. Hidas Gergely Zoltán, PhD

Buddhista szakszövegolvasás 4. (Páli–szanszkrit)	Kredit: 4
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
Képzési karaktere: 60% gyakorlati	
A tanóra típusa: szeminárium óraszám: 14 x 90 p, nyelve: magyar	
A számonkérés módja: gyakorlati jegy	
A tantárgy tantervi helye: 4. félév	
Az oktatás célja	
A Tan Kapuja Buddhista Főiskola MA képzésében az Ind nyelvi buddhista specializáció célja a közép-haladó szintű páli nyelvi ismeretekkel rendelkező hallgatók magasabb szintű nyelvi képzése. Ennek tartalma egyfelől a páli nyelvben való további elmélyülés, másfelől szanszkrit nyelvi ismeretek megszerzése. Jelen kurzus folytatja a szanszkrit elsajátítását párhuzamos szanszkrit-páli szövegek összehasonlító olvasása révén.	
A tárgy tartalma	
A kurzus a Buddhista szakszövegolvasás 3. szem. (Páli–szanszkrit) MA folytatása. Az oktatás során a szanszkrit nyelvi jelenségeket (ragozások, mondatszerkezetek) a páli nyelvvel összehasonlításban mutatjuk be, de a szanszkrit nyelvbe történő bevezetéshez rendelkezésre áll magyar nyelvű jegyzet, nyelvtankönyv, valamint számos angol nyelvű oktatási anyag (nyelvkönyvek, nyelvtanok, szótárak) is. A hallgatók egyéni igényeinek megfelelően szabjuk meg a szanszkrit nyelvi oktatási anyagok, illetve a páli nyelvű szövegek párhuzamos olvasásának arányát. Témakörök: Az oktató által előkészített, a hallgató kutatási témájához kapcsolódó szövegek feldolgozása. Haladó szótárhasználati ismeretek. Adatbázis elérési ismeretek.	
Alkalmazott oktatási módszerek	
Az oktatás módszertana arra épül, hogy a hallgatók meglévő páli nyelvi ismereteit kiterjessze a szanszkrit nyelv irányába. Azaz a két nyelv közötti hasonlóságok bemutatása és megértetése révén egyfajta összehasonlító tematika keretében egyszerre foglalkozik a két nyelvvel és az ezeken íródott buddhista szövegekkel. A hallgató igényeinek megfelelő mértékben szanszkrit nyelvi oktatási anyagok is használhatók. Az olvasott szövegek elsősorban a hallgatók MA kutatási területéhez igazíthatók. E tárgyhoz tartozik a Buddhista szaknyelv 4. ea. (Páli-szanszkrit) című kurzus, attól el nem választható, azzal párhuzamosan felveendő és végzendő. A két kurzus együttes végzése elégíti ki a specializáció szakmai követelményeit.	
Számonkérési és értékelési rendszere	
Felkészülés az órákra, órai munka, félév végi szóbeli beszámoló. Kiemelkedő órai szereplés esetén szóbeli beszámolóra nem feltétlenül kell, hogy sor kerüljön; ezt az adott félévben a kurzus oktatója hivatott eldönteni.	
<u>Az értékelés kritériumai:</u> jeles: - 85% feletti eredmény, - kiváló felkészülés és órai munka (rendszeres házfeladat készítés) - kiváló szintű szóbeli beszámoló (az olvasmányok segédeszköz nélküli fordítása, elemzése) jó:	

- 75- 85% közötti vizsgaeredmény,
 - jó felkészülés és órai munka (rendszeres házfeladat készítés)
 - jó szóbeli beszámoló (az olvasmányok segédeszköz nélküli fordítása, elemzése)
- közepes:
- 65-75% közötti vizsgaeredmény,
 - közepes felkészülés és órai munka (rendszeres házfeladat készítés)
 - közepes szóbeli beszámoló (az olvasmányok segédeszköz nélküli fordítása, elemzése)
- elégséges:
- 60-65% közötti vizsgaeredmény,
 - elégséges felkészülés és órai munka (rendszeres házfeladat készítés)
 - elégséges szóbeli beszámoló (az olvasmányok segédeszköz nélküli fordítása, elemzése)
- elégtelen:
- 60% alatti vizsgaeredmény,
 - elégtelen felkészülés és órai munka (rendszeres házfeladat készítés)
 - elégtelen szóbeli beszámoló (az olvasmányok segédeszköz nélküli fordítása, elemzése)

Irodalom

Kötelező irodalom:

Körtvélyesi Tibor. 1998. Szanszkrit nyelvtan. Budapest: A Tan Kapuja Buddhista Főiskola.
Monier-Williams, M. 1899. Sanskrit-English Dictionary. Oxford: University Press.

Ajánlott irodalom:

Edgerton, F. 1953. Buddhist Hybrid Sanskrit Reader. New Haven: Yale University Press
Edgerton, F. 1953. Buddhist Hybrid Sanskrit Grammar and Dictionary. New Haven: Yale University Press.

Készségek és kompetenciák

Tudása:

- Jól ismeri szakterülete szókincsét és az írott nyelvi kommunikáció sajátosságait a buddhizmus e két szakrális nyelvére vonatkozóan.
- Hozzáfér az angol nyelvű szakirodalomhoz, és a szakterület műveléséhez szükséges egyéb eszközökhöz (adatbázisok, elemzési technikák, filológiai apparátus).
- Rendelkezik azokkal a nyelvi ismeretekkel (az adott nyelvi szinten), amelyek révén képes páli és szanszkrit nyelvű buddhista szövegek közvetítette vallási-kulturális jelenségek megértésére.
- Átfogóan ismeri a páli és szanszkrit nyelv tanuláshoz szükséges nyelvtani fogalmakat.
- Rendelkezik az adott nyelvi szinthez tartozó páli és szanszkrit nyelvi ismeretekkel.
- Elsajátítja a szanszkrit nyelv tanuláshoz szükséges módszereket.

A tantárgy teljesítése alapján elvárt tudásszint:

- a páli nyelvben haladó szintű nyelvismeret (adott)
- a szanszkrit nyelvben való kezdő szintű jártasság
- a szanszkrit nyelv legfontosabb nyelvtani és mondattani sajátosságainak ismerete.
- az olvasott szövegek segédeszközök nélküli, elemző fordítása, memoriterek tudása
- a nyelvtani terminológia kézségszintű ismerete
- a szanszkrit nyelv hangváltozásainak (szandhi) alapszintű ismerete
- a jellegzetes mondatszerkezetek ismerete
- idegen nyelvi (angol) készségei fejlődnek

Képessége:

Képes a különféle (pl. nyelvi) forrásokból származó adatok és összefüggések integrálására (eltérő terminológiák összekapcsolása, eltérő filológiai megközelítések harmonizálása.)

- Képes felkutatni és feldolgozni a magyar és idegen nyelvű publikációs forrásokat.

- Képes a képzés során elsajátított kanonikus nyelveken (páli és szanszkrit) a szentiratok olvasására, filológiai és egzegetikai elemzésére.

- Képes a buddhizmus alapszövegeinek eredeti nyelven (szanszkrit és páli) történő egzegetikai és angol nyelvű szakirodalmon keresztüli összehasonlító elemzésére

- Megérti és használja a szanszkrit nyelv tanulásához szükséges nyelvtani fogalmakat, módszereket.

- Az adott nyelvi szinten képes a buddhista szentiratok eredeti nyelven (szanszkrit és páli) való tanulmányozására.

- Az adott szintű nyelvismeret birtokában hozzáfér a páli és szanszkrit nyelvű szövegek közvetítette vallási- kulturális jelenségek megértésének olyan dimenziójához, amelyek csak az eredeti szövegek tanulmányozásával tárulnak fel.

Attitűdje:

- Nyitott a kritikai szemléletmódra. Kifejezetten törekszik a kritikai gondolkodásra (a szakirodalom és az eredeti források tekintetében is).

- Törekszik arra, hogy megszerezze a szakterület műveléséhez szükséges tudást és képességet, figyelemmel kísérje a szakmai (szakirodalmi stb.) fejleményeket, mindezt elsősorban annak érdekében, hogy egyre magasabb szinten értse és kezelje a forrásszövegeket, másfelől azért, hogy tudását megoszthassa (pl. tanulmányok, fordítások készítése formájában) másokkal (szakmai közönség, érdeklődők).

Autonómiája és felelőssége:

- Képzésében nagy hangsúly fektet az önálló tanulásra, valamint azon készségek elsajátítására, amelyek révén integrálni tudja a másoktól megszerzett (a képzés során átadott) tudást saját kutatási tevékenységébe.

- A páli és szanszkrit nyelv együttes ismerete révén szélesebb körben tájékozódhat, többféle kutatási projekthez kapcsolódhat.

Tantárgy felelőse: Dr. Hidas Gergely Zoltán

Tantárgy oktatásába bevont oktató: Dr. Hidas Gergely Zoltán, PhD

4. Tibeti nyelvi specializáció tantárgyleírásai

3.3. Buddhista szaknyelv (Tibeti haladó)

Az ismeretkör: Buddhista szaknyelv (Tibeti haladó) 1-4.

Kredittartománya: 26kr

Tantárgyai:

- Buddhista szaknyelv 1. (Tibeti haladó)
- Buddhista szaknyelv 2. (Tibeti haladó)
- Buddhista szaknyelv 3. (Tibeti haladó)
- Buddhista szaknyelv 4. (Tibeti haladó)

Buddhista szaknyelv 1. (Tibeti haladó)	Kredit: 4
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
Képzési karaktere: 60% elméleti	
A tanóra típusa: előadás óraszám: 14 x 90 p, nyelve: magyar	
A számonkérés módja: kollokvium	
A tantárgy tantervi helye: 1. félév	
Az oktatás célja	
A klasszikus tibeti nyelv haladó szintjén megismerkedjenek a különböző műfajokkal. Ebben a kurzusban a verses szövegek fordításával.	
A tárgy tartalma	
Elméletibb jellegű, nehezebb filozófiai és egyéb tanításokat tartalmazó különböző műfajú prózai és verses szövegek feldolgozása áll a figyelem középpontjában. A tanulmányozott szövegek a tibeti nyelv és irodalom különböző korszakait képviselik. A tibeti nyelv kifejezésformáinak az ismeretében a hallgatók sokkal önállóbb megközelítéssel, mélyebb megértéssel képesek átlátni a hagyományt. A bonyolultabb szerkezetű elsődleges források feldolgozása során a hallgatóknak maguknak kell eldönteniük a szavak mely jelentését kell használniuk. Meg kell tanulniuk és tapasztalatot kell szerezniük abban, hogy a nyelvtanilag pontos "nyersfordítás" stílusos és közérthető magyar nyelvre ültetése érdekében hogyan és milyen mértékben élhetnek a fordítói szabadsággal. A BA szinten megszerzett ismereteket készség szinten kell alkalmazniuk. A kiválasztott hosszabb szöveg (mely igazodik a diákok érdeklődéséhez) fordítása az első órán együtt, hogy ráérezzenek a szöveg jellegére, a műfaj sajátosságaira. Majd 2-3 oldalakat otthoni munkában, az órákon pedig egyeztetjük a fordítási megoldásokat. A műfajra jellemző nyelvtan részletes magyarázatával.	
Alkalmazott oktatási módszerek	
- forrásszöveg olvasása/feldolgozása, - szövegértési és szövegelemzési képesség fejlesztése, - terminológia bemutatása, - eredeti szövegek olvasása és elemzése (egzegézise) nyelvi alapon, - szótárhasználat, - a szövegek szerkezetének bemutatása, - a szövegek fordítási módszereinek bemutatása.	
Számonkérési és értékelési rendszere	

Szóbeli és írásbeli vizsga. - Írásban a kurzus során fordított szövegből egy részlet önálló (szótárhasználat megengedett) fordítása. Szóban: A szövegben előforduló nyelvtani elemek szóbeli magyarázata.

Az értékelés kritériumai:

jeles:

- 90% feletti vizsgaeredmény,
- kiváló felkészülés és órai munka,

jó:

- 80-89% közötti vizsgaeredmény,
- jó felkészülés és órai munka,

közepes:

- 70-79% közötti vizsgaeredmény,
- ingadozó felkészülés és órai munka,

elégséges:

- 60-69% közötti vizsgaeredmény,
- gyenge felkészülés és órai munka,

elégtelen:

- 60% alatti vizsgaeredmény,
- elégtelen felkészülés és órai munka,

Irodalom

Kötelező irodalom:

Kuzder Rita 2024. Klasszikus tibeti nyelvtan. Budapest: A Tan Kapuja Kiadó.

Paul G. Hackett 2019. Learning Classical Tibetan. Boulder: Snow Lion.

Sakya Pandit 1974. (reprint) legs bshad 'dod dgu 'byung ba'i gter mdzod ces bya ba bzhugs so. Kalimpong: Tibet Mirror Press.

Ajánlott irodalom:

Online szótár vagy applikáció: <https://dictionary.christian-steinert.de/#home> (49 szótár és glosszárrium)

Szövegtípushoz illő, az online szótárban nem szereplő tematikus szótárak.

Tetszőleges tibeti szöveg, a hallgató igényeihez igazodva. (pl. BUDA, 84000.co oldaláról)

Készségek és kompetenciák

Tudása: Képes hosszabb, összetett szövegek kezelésére, kritikai elemzésére. A szótárhasználat már nem szókeresést jelent, hanem a szótári cikkek elemzését is jelenti. Nagyobb mennyiségű adat egyszerre való kezelésével is meg kell birkóznuk. A már megszerzett buddhista filozófiai ismereteket folyamatosan használni kell, valamint a szöveghez tartozó kultúrtörténeti adatok felkutatásában is jártasságot kell szerezni. Átfogóan ismeri a buddhista filozófia és vallástörténet tárgykörét, a buddhizmus tudományágának legfontosabb elméleteit, értelmezési kereteit. Rendelkezik a buddhizmus szakkifejezéseinek ismeretével a hagyományos buddhista kanonikus nyelveken (páli, tibeti). Rendelkezik azokkal az ismeretekkel, melyek révén képes a távol-keleti buddhista kultúrák, valamint az európai (ezen belül kifejezetten a magyar) kultúra, illetve az ezen kultúrákat meghatározó világvallások, szellemi és filozófiai irányzatok összehasonlító vizsgálatára és megértésére.

Képessége: Készség szinten rendelkezni kell a tibeti nyelvtan ismeretével, a már feldolgozott szövegek alapján megszerzett rutinnal. Ismerniük kell a szótári adatbázisokat,

a szövegforrásokat, és a kapcsolódó másodlagos irodalmat. Képes haladó szinten idegen nyelvű szakszövegek olvasására. Tudatosan használják az ismert buddhista terminológiát, és kritikai szemlélettel viszonyulnak a szöveghez tartozó elsődleges és másodlagos forrásokhoz, fordításokhoz, szövegváltozatokhoz. Megérti és használja szakterületének online és nyomtatott szakirodalmát magyar és idegen (elsősorban angol) nyelven. Képes a buddhizmus nemzetközi nyelvén, angolul történő levelezésre, hétköznapi szituációkban való kommunikációra. Alkalmas arra, hogy a buddhizmus sajátos fogalomrendszerét az európai vallások, tudományágak kontextusában is értelmezze. Képes az egész életen át tartó tanulásra, megtervezi és megszervezi saját önálló képzését, ahhoz a folyamatosan változó, hozzáférhető források legszélesebb körét használja.

Attitűdje: Nyitott tibeti nyelvű szövegeken át a buddhizmus átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására, a szakterületén zajló szakmai, technológiai fejlesztés és innováció megismerésére, elfogadására, hiteles közvetítésére. A Buddha-Dharma (Tan) három attitűdjével (bölcsség, erény, elmélyedés) fordul kora társadalmához, erkölcsi, szellemi és történelmi jelenségeihez, problémáihoz, kihívásaihoz, valamint a hétköznapi emberi konfliktusok megoldásához. Folyamatos személyes tanulását a közjó szolgálatában értelmezi.

Autonómiaja és felelőssége: A buddhizmus interpretációjában, a tanok átadásában felelősen jár el. Életét a buddhizmus etikája és szellemi attitűdjei szerint vezeti, s ebben másoknak is példát mutat.

Tantárgy felelőse: Dr. Majer Zsuzsa

Tantárgy oktatásába bevont oktató: Dr. Kuzder Rita, PhD

Buddhista szaknyelv 2. (Tibeti haladó)	Kredit: 4
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
Képzési karaktere: 60% elméleti	
A tanóra típusa: előadás óraszám: 14 x 90 p, nyelve: magyar	
A számonkérés módja: kollokvium	
A tantárgy tantervi helye: 2. félév	
Az oktatás célja	
A klasszikus tibeti nyelv haladó szintjén megismerkedjenek a különböző műfajokkal. Ebben a kurzusban történeti szövegek fordításával ismerkednek meg a hallgatók.	
A tárgy tartalma	
Elméletibb jellegű, nehezebb filozófiai és egyéb tanításokat tartalmazó különböző műfajú prózai és verses szövegek feldolgozása áll a figyelem középpontjában. A tanulmányozott szövegek a tibeti nyelv és irodalom különböző korszakait képviselik. A tibeti nyelv kifejezésformáinak az ismeretében a hallgatók sokkal önállóbb megközelítéssel, mélyebb megértéssel képesek átlátni a hagyományt. A bonyolultabb szerkezetű elsődleges források feldolgozása során a hallgatóknak maguknak kell eldönteniük a szavak mely jelentését kell használniuk. Meg kell tanulniuk és tapasztalatot kell szerezniük abban, hogy a nyelvtanilag pontos "nyersfordítás" stílusos és közérthető magyar nyelvre ültetése érdekében hogyan és milyen mértékben élhetnek a fordítói szabadsággal. A BA szinten megszerzett ismereteket készség szinten kell alkalmazniuk. A kiválasztott hosszabb szöveg (mely igazodik a diákok érdeklődéséhez) fordítása az első órán együtt, hogy ráérezzenek a szöveg jellegére, a műfaj sajátosságaira. Majd 2-3 oldalakat otthoni munkában, az órákon pedig egyeztetjük a fordítási megoldásokat. A műfajra jellemző nyelvtan részletes magyarázatával.	
Alkalmazott oktatási módszerek	
- forrásszöveg olvasása/feldolgozása, - szövegértési és szövegelemzési képesség fejlesztése, - terminológia bemutatása, - eredeti szövegek olvasása és elemzése (egzegézise) nyelvi alapon, - szótárhasználat, - a szövegek szerkezetének bemutatása, - a szövegek fordítási módszereinek bemutatása.	
Számonkérési és értékelési rendszere	
Szóbeli és írásbeli vizsga. - Írásban a kurzus során fordított szövegből egy részlet önálló (szótárhasználat megengedett) fordítása. Szóban: A szövegben előforduló nyelvtani elemek szóbeli magyarázata. <u>Az értékelés kritériumai:</u> jeles: - 90% feletti vizsgaeredmény, - kiváló felkészülés és órai munka, jó: - 80-89% közötti vizsgaeredmény, - jó felkészülés és órai munka,	

közepes:
 - 70-79% közötti vizsgaeredmény,
 - ingadozó felkészülés és órai munka,
 elégséges:
 - 60-69% közötti vizsgaeredmény,
 - gyenge felkészülés és órai munka,
 elégtelen:
 - 60% alatti vizsgaeredmény,
 - elégtelen felkészülés és órai munka,

Irodalom

Kötelező irodalom:

Kuzder Rita 2024. Klasszikus tibeti nyelvtan. Budapest: A Tan Kapuja Kiadó.
 Paul G. Hackett 2019. Learning Classical Tibetan. Boulder: Snow Lion.
 Rheingans, Jim (ed.) 2015. Tibetan Literary Genres, Texts, and Text Types from Genre Classification to Transformation. Leiden: Brill.

Ajánlott irodalom:

Online szótár vagy applikáció: <https://dictionary.christian-steinert.de/#home> (49 szótár és glosszárrium)
 Szövegtípushoz illő, az online szótárban nem szereplő tematikus szótárak.
 Tetszőleges tibeti szöveg, a hallgató igényeihez igazodva. (pl. BUDA, 84000.co oldaláról)
 Cabezón, J. I. - Jackson, R. R. (ed.) 1996. Tibetan Literature. Studies in Genre. Ithaca, New York: Snow Lion.

Készségek és kompetenciák

Tudása: Képes hosszabb, összetett szövegek kezelésére, kritikai elemzésére. A szótárhasználat már nem szókeresést jelent, hanem a szótári cikkek elemzését is jelenti. Nagyobb mennyiségű adat egyszerre való kezelésével is meg kell bírkoznuk. A már megszerzett buddhista filozófiai ismereteket folyamatosan használni kell, valamint a szöveghez tartozó kultúrtörténeti adatok felkutatásában is jártasságot kell szerezni. Átfogóan ismeri a buddhista filozófia és vallástörténet tárgykörét, a buddhizmus tudományágának legfontosabb elméleteit, értelmezési kereteit. Rendelkezik a buddhizmus szakkifejezéseinek ismeretével a hagyományos buddhista kanonikus nyelveken (páli, tibeti). Rendelkezik azokkal az ismeretekkel, melyek révén képes a távol-keleti buddhista kultúrák, valamint az európai (ezen belül kifejezetten a magyar) kultúra, illetve az ezen kultúrákat meghatározó világvallások, szellemi és filozófiai irányzatok összehasonlító vizsgálatára és megértésére.

Képessége: Készség szinten rendelkezni kell a tibeti nyelvtan ismeretével, a már feldolgozott szövegek alapján megszerzett rutinnal. Ismerniük kell a szótári adatbázisokat, a szövegforrásokat, és a kapcsolódó másodlagos irodalmat. Képes haladó szinten idegen nyelvű szakszövegek olvasására. Tudatosan használják az ismert buddhista terminológiát, és kritikai szemlélettel viszonyulnak a szöveghez tartozó elsődleges és másodlagos forrásokhoz, fordításokhoz, szövegváltozatokhoz. Megérti és használja szakterületének online és nyomtatott szakirodalmát magyar és idegen (elsősorban angol) nyelven. Képes a buddhizmus nemzetközi nyelvén, angolul történő levelezésre, hétköznapi szituációkban való kommunikációra. Alkalmas arra, hogy a buddhizmus sajátos fogalomrendszerét az európai vallások, tudományágak kontextusában is értelmezze. Képes az egész életen át tartó

tanulásra, megtervezi és megszervezi saját önálló képzését, ahhoz a folyamatosan változó, hozzáférhető források legszélesebb körét használja.

Attitűdje: Nyitott tibeti nyelvű szövegeken át a buddhizmus átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására, a szakterületén zajló szakmai, technológiai fejlesztés és innováció megismerésére, elfogadására, hiteles közvetítésére. A Buddha-Dharma (Tan) három attitűdjével (bölcsség, erény, elmélyedés) fordul kora társadalmához, erkölcsi, szellemi és történelmi jelenségeihez, problémáihoz, kihívásaihoz, valamint a hétköznapi emberi konfliktusok megoldásához. Folyamatos személyes tanulását a közjó szolgálatában értelmezi.

Autonómiája és felelőssége: A buddhizmus interpretációjában, a tanok átadásában felelősen jár el. Életét a buddhizmus etikája és szellemi attitűdjei szerint vezeti, s ebben másoknak is példát mutat.

Tantárgy felelőse: Dr. Majer Zsuzsa

Tantárgy oktatásába bevont oktató: Dr. Kuzder Rita, PhD

Buddhista szaknyelv 3. (Tibeti haladó)	Kredit: 4
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
Képzési karaktere: 60% elméleti	
A tanóra típusa: előadás óraszám: 14 x 90 p, nyelve: magyar	
A számonkérés módja: kollokvium	
A tantárgy tantervi helye: 3. félév	
Az oktatás célja	
A klasszikus tibeti nyelv haladó szintjén megismerkedjenek a különböző műfajokkal. Ebben a kurzusban filozófiai (Abhidharma) szövegek nyelvtani, műfaji jellemzőivel és fordításával ismerkednek meg a hallgatók.	
A tárgy tartalma	
Elméletibb jellegű, nehezebb filozófiai és egyéb tanításokat tartalmazó különböző műfajú prózai és verses szövegek feldolgozása áll a figyelem középpontjában. A tanulmányozott szövegek a tibeti nyelv és irodalom különböző korszakait képviselik. A tibeti nyelv kifejezésformáinak az ismeretében a hallgatók sokkal önállóbb megközelítéssel, mélyebb megértéssel képesek átlátni a hagyományt. A bonyolultabb szerkezetű elsődleges források feldolgozása során a hallgatóknak maguknak kell eldönteniük a szavak mely jelentését kell használniuk. Meg kell tanulniuk és tapasztalatot kell szerezniük abban, hogy a nyelvtanilag pontos "nyersfordítás" stílusos és közérthető magyar nyelvre ültetése érdekében hogyan és milyen mértékben élhetnek a fordítói szabadsággal. A BA szinten megszerzett ismereteket készség szinten kell alkalmazniuk. A kiválasztott hosszabb szöveg (mely igazodik a diákok érdeklődéséhez) fordítása az első órán együtt, hogy ráérezzenek a szöveg jellegére, a műfaj sajátosságaira. Majd 2-3 oldalakat otthoni munkában, az órákon pedig egyeztetjük a fordítási megoldásokat. A műfajra jellemző nyelvtan részletes magyarázatával.	
Alkalmazott oktatási módszerek	
- forrásszöveg olvasása/feldolgozása, - szövegértési és szövegelemzési képesség fejlesztése, - terminológia bemutatása, - eredeti szövegek olvasása és elemzése (egzegézise) nyelvi alapon, - szótárhasználat, - a szövegek szerkezetének bemutatása, - a szövegek fordítási módszereinek bemutatása.	
Számonkérési és értékelési rendszere	
Szóbeli és írásbeli vizsga. - Írásban a kurzus során fordított szövegből egy részlet önálló (szótárhasználat megengedett) fordítása. Szóban: A szövegben előforduló nyelvtani elemek szóbeli magyarázata. <u>Az értékelés kritériumai:</u> jeles: - 90% feletti vizsgaeredmény, - kiváló felkészülés és órai munka, jó: - 80-89% közötti vizsgaeredmény,	

- jó felkészülés és órai munka,
közepes:
- 70-79% közötti vizsgaeredmény,
- ingadozó felkészülés és órai munka,
elégletes:
- 60-69% közötti vizsgaeredmény,
- gyenge felkészülés és órai munka,
elégtelen:
- 60% alatti vizsgaeredmény,
- elégtelen felkészülés és órai munka,

Irodalom

Kötelező irodalom:

Kuzder Rita 2024. Klasszikus tibeti nyelvtan. Budapest: A Tan Kapuja Kiadó.

Paul G. Hackett 2019. Learning Classical Tibetan. Boulder: Snow Lion.

Rheingans, Jim (ed.) 2015. Tibetan Literary Genres, Texts, and Text Types from Genre Classification to Transformation. Leiden: Brill.

Ajánlott irodalom:

Online szótár vagy applikáció: <https://dictionary.christian-steinert.de/#home> (49 szótár és glosszárrium)

Szövegtípushoz illő, az online szótárban nem szereplő tematikus szótárak.

Tetszőleges tibeti szöveg, a hallgató igényeihez igazodva. (pl. BUDA, 84000.co oldaláról)
Cabezón, J. I. - Jackson, R. R. (ed.) 1996. Tibetan Literature. Studies in Genre. Ithaca, New York: Snow Lion.

Készségek és kompetenciák

Tudása: Képes hosszabb, összetett szövegek kezelésére, kritikai elemzésére. A szótárhasználat már nem szókeresést jelent, hanem a szótári cikkek elemzését is jelenti. Nagyobb mennyiségű adat egyszerre való kezelésével is meg kell birkózniuk. A már megszerzett buddhista filozófiai ismereteket folyamatosan használni kell, valamint a szöveghez tartozó kultúrtörténeti adatok felkutatásában is jártasságot kell szerezni. Átfogóan ismeri a buddhista filozófia és vallástörténet tárgykörét, a buddhizmus tudományágának legfontosabb elméleteit, értelmezési kereteit. Rendelkezik a buddhizmus szakkifejezéseinek ismeretével a hagyományos buddhista kanonikus nyelveken (páli, tibeti). Rendelkezik azokkal az ismeretekkel, melyek révén képes a távol-keleti buddhista kultúrák, valamint az európai (ezen belül kifejezetten a magyar) kultúra, illetve az ezen kultúrákat meghatározó világvallások, szellemi és filozófiai irányzatok összehasonlító vizsgálatára és megértésére.

Képessége: Készség szinten rendelkezni kell a tibeti nyelvtan ismeretével, a már feldolgozott szövegek alapján megszerzett rutinnal. Ismerniük kell a szótári adatbázisokat, a szövegforrásokat, és a kapcsolódó másodlagos irodalmat. Képes haladó szinten idegen nyelvű szakszövegek olvasására. Tudatosan használják az ismert buddhista terminológiát, és kritikai szemlélettel viszonyulnak a szöveghez tartozó elsődleges és másodlagos forrásokhoz, fordításokhoz, szövegváltozatokhoz. Megérti és használja szakterületének online és nyomtatott szakirodalmát magyar és idegen (elsősorban angol) nyelven. Képes a buddhizmus nemzetközi nyelvén, angolul történő levelezésre, hétköznapi szituációkban való kommunikációra. Alkalmas arra, hogy a buddhizmus sajátos fogalomrendszerét az

európai vallások, tudományágak kontextusában is értelmezze. Képes az egész életén át tartó tanulásra, megtervezi és megszervezi saját önálló képzését, ahhoz a folyamatosan változó, hozzáférhető források legszélesebb körét használja.

Attitűdje: Nyitott tibeti nyelvű szövegeken át a buddhizmus átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására, a szakterületén zajló szakmai, technológiai fejlesztés és innováció megismerésére, elfogadására, hiteles közvetítésére. A Buddha-Dharma (Tan) három attitűdjével (bölcsség, erény, elmélyedés) fordul kora társadalmához, erkölcsi, szellemi és történelmi jelenségeihez, problémáihoz, kihívásaihoz, valamint a hétköznapi emberi konfliktusok megoldásához. Folyamatos személyes tanulását a közjó szolgálatában értelmezi.

Autonómiaja és felelőssége: A buddhizmus interpretációjában, a tanok átadásában felelősen jár el. Életét a buddhizmus etikája és szellemi attitűdjei szerint vezeti, s ebben másoknak is példát mutat.

Tantárgy felelőse: Dr. Majer Zsuzsa

Tantárgy oktatásába bevont oktató: Dr. Kuzder Rita, PhD

Buddhista szaknyelv 4. (Tibeti haladó)	Kredit: 4
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
Képzési karaktere: 60% elméleti	
A tanóra típusa: előadás óraszám: 14 x 90 p, nyelve: magyar	
A számonkérés módja: kollokvium	
A tantárgy tantervi helye: 4. félév	
Az oktatás célja	
A klasszikus tibeti nyelv haladó szintjén megismerkedjenek a különböző műfajokkal. Ebben a kurzusban tantrikus szövegek nyelvtani, műfaji jellemzőivel és fordításával ismerkednek meg a hallgatók.	
A tárgy tartalma	
Elméletibb jellegű, nehezebb filozófiai és egyéb tanításokat tartalmazó különböző műfajú prózai és verses szövegek feldolgozása áll a figyelem középpontjában. A tanulmányozott szövegek a tibeti nyelv és irodalom különböző korszakait képviselik. A tibeti nyelv kifejezésformáinak az ismeretében a hallgatók sokkal önállóbb megközelítéssel, mélyebb megértéssel képesek átlátni a hagyományt. A bonyolultabb szerkezetű elsődleges források feldolgozása során a hallgatóknak maguknak kell eldönteniük a szavak mely jelentését kell használniuk. Meg kell tanulniuk és tapasztalatot kell szerezniük abban, hogy a nyelvtanilag pontos "nyersfordítás" stílusos és közérthető magyar nyelvre ültetése érdekében hogyan és milyen mértékben élhetnek a fordítói szabadsággal. A BA szinten megszerzett ismereteket készség szinten kell alkalmazniuk. A kiválasztott hosszabb szöveg (mely igazodik a diákok érdeklődéséhez) fordítása az első órán együtt, hogy ráérezzenek a szöveg jellegére, a műfaj sajátosságaira. Majd 2-3 oldalakat otthoni munkában, az órákon pedig egyeztetjük a fordítási megoldásokat. A műfajra jellemző nyelvtan részletes magyarázatával.	
Alkalmazott oktatási módszerek	
- forrásszöveg olvasása/feldolgozása, - szövegértési és szövegelemzési képesség fejlesztése, - terminológia bemutatása, - eredeti szövegek olvasása és elemzése (egzegézise) nyelvi alapon, - szótárhasználat, - a szövegek szerkezetének bemutatása, - a szövegek fordítási módszereinek bemutatása.	
Számonkérési és értékelési rendszere	
Szóbeli és írásbeli vizsga. - Írásban a kurzus során fordított szövegből egy részlet önálló (szótárhasználat megengedett) fordítása. Szóban: A szövegben előforduló nyelvtani elemek szóbeli magyarázata. <u>Az értékelés kritériumai:</u> jeles: - 90% feletti vizsgaeredmény, - kiváló felkészülés és órai munka, jó: - 80-89% közötti vizsgaeredmény,	

- jó felkészülés és órai munka,
közepes:
- 70-79% közötti vizsgaeredmény,
- ingadozó felkészülés és órai munka,
elégséges:
- 60-69% közötti vizsgaeredmény,
- gyenge felkészülés és órai munka,
elégtelen:
- 60% alatti vizsgaeredmény,
- elégtelen felkészülés és órai munka,

Irodalom

Kötelező irodalom:

Kuzder Rita 2024. Klasszikus tibeti nyelvtan. Budapest: A Tan Kapuja Kiadó.

Paul G. Hackett 2019. Learning Classical Tibetan. Boulder: Snow Lion.

Rheingans, Jim (ed.) 2015. Tibetan Literary Genres, Texts, and Text Types from Genre Classification to Transformation. Leiden: Brill.

Ajánlott irodalom:

Online szótár vagy applikáció: <https://dictionary.christian-steinert.de/#home> (49 szótár és glosszárrium)

Szövegtípushoz illő, az online szótárban nem szereplő tematikus szótárak.

Tetszőleges tibeti szöveg, a hallgató igényeihez igazodva. (pl. BUDA, 84000.co oldaláról)
Cabezón, J. I. - Jackson, R. R. (ed.) 1996. Tibetan Literature. Studies in Genre. Ithaca, New York: Snow Lion.

Készségek és kompetenciák

Tudása: Képes hosszabb, összetett szövegek kezelésére, kritikai elemzésére. A szótárhasználat már nem szókeresést jelent, hanem a szótári cikkek elemzését is jelenti. Nagyobb mennyiségű adat egyszerre való kezelésével is meg kell birkózniuk. A már megszerzett buddhista filozófiai ismereteket folyamatosan használni kell, valamint a szöveghez tartozó kultúrtörténeti adatok felkutatásában is jártasságot kell szerezni. Átfogóan ismeri a buddhista filozófia és vallástörténet tárgykörét, a buddhizmus tudományágának legfontosabb elméleteit, értelmezési kereteit. Rendelkezik a buddhizmus szakkifejezéseinek ismeretével a hagyományos buddhista kanonikus nyelveken (páli, tibeti). Rendelkezik azokkal az ismeretekkel, melyek révén képes a távol-keleti buddhista kultúrák, valamint az európai (ezen belül kifejezetten a magyar) kultúra, illetve az ezen kultúrákat meghatározó világvallások, szellemi és filozófiai irányzatok összehasonlító vizsgálatára és megértésére.

Képessége: Készség szinten rendelkezni kell a tibeti nyelvtan ismeretével, a már feldolgozott szövegek alapján megszerzett rutinnal. Ismerniük kell a szótári adatbázisokat, a szövegforrásokat, és a kapcsolódó másodlagos irodalmat. Képes haladó szinten idegen nyelvű szakszövegek olvasására. Tudatosan használják az ismert buddhista terminológiát, és kritikai szemlélettel viszonyulnak a szöveghez tartozó elsődleges és másodlagos forrásokhoz, fordításokhoz, szövegváltozatokhoz. Megérti és használja szakterületének online és nyomtatott szakirodalmát magyar és idegen (elsősorban angol) nyelven. Képes a buddhizmus nemzetközi nyelvén, angolul történő levelezésre, hétköznapi szituációkban való kommunikációra. Alkalmas arra, hogy a buddhizmus sajátos fogalomrendszerét az

európai vallások, tudományágak kontextusában is értelmezze. Képes az egész életén át tartó tanulásra, megtervezi és megszervezi saját önálló képzését, ahhoz a folyamatosan változó, hozzáférhető források legszélesebb körét használja.

Attitűdje: Nyitott tibeti nyelvű szövegeken át a buddhizmus átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására, a szakterületén zajló szakmai, technológiai fejlesztés és innováció megismerésére, elfogadására, hiteles közvetítésére. A Buddha-Dharma (Tan) három attitűdjével (bölcsség, erény, elmélyedés) fordul kora társadalmához, erkölcsi, szellemi és történelmi jelenségeihez, problémáihoz, kihívásaihoz, valamint a hétköznapi emberi konfliktusok megoldásához. Folyamatos személyes tanulását a közjó szolgálatában értelmezi.

Autonómiaja és felelőssége: A buddhizmus interpretációjában, a tanok átadásában felelősen jár el. Életét a buddhizmus etikája és szellemi attitűdjei szerint vezeti, s ebben másoknak is példát mutat.

Tantárgy felelőse: Dr. Majer Zsuzsa

Tantárgy oktatásába bevont oktató: Dr. Kuzder Rita, PhD

3.4. Buddhista szaknyelv (Tibeti haladó)

Az ismeretkör: Buddhista szakszövegolvasás (Tibeti haladó) 1-4.

Kredittartománya: 26kr

Tantárgyai:

- Buddhista szakszövegolvasás 1. (Tibeti haladó)
- Buddhista szakszövegolvasás 2. (Tibeti haladó)
- Buddhista szakszövegolvasás 3. (Tibeti haladó)
- Buddhista szakszövegolvasás 4. (Tibeti haladó)

Buddhista szakszövegolvasás 1. (Tibeti haladó)		Kredit: 4
A tantárgy besorolása: kötelezően választható		
Képzési karaktere: 60% gyakorlati		
A tanóra típusa: szeminárium óraszám: 14 x 90 p, nyelve: magyar		
A számonkérés módja: gyakorlati jegy		
A tantárgy tantervi helye: 1. félév		
Az oktatás célja		
Jelen MA szintű kurzus során már elméletibb jellegű, filozófiai szövegek feldolgozása folyik a tartalmi vonatkozásokkal a figyelem középpontjában. Törekszünk arra, hogy a hallgatók mind prózai, mind verses szövegekkel foglalkozzanak elmélyülten, valamint hogy a tanulmányozott szövegek a tibeti nyelv és irodalom különböző korszakait valamint sokféle műfaját és szövegtípusát képviseljék. A bonyolultabb szerkezetű elsődleges források feldolgozása során a hallgatóknak immár maguknak kell a szótárak segítségével döntéseket hozniuk a szavak jelentéséről, a terminológia helyes értelmezéséről, a szöveg egészét, belső összefüggéseit, illetve a háttérben rejlő buddhista fogalmakat, az azok értelmezéséhez szükséges filozófiai nézeteket is vizsgálniuk kell a szöveg megfelelő megértéséhez. A BA szinten megszerzett ismereteket komplex módon, készség szinten kell alkalmazniuk, önálló szövegfordítási és értelemzési szinten, élve a fordítói szabadsággal, a szakirodalmak megfelelő kiegészítő használatával.		
A tárgy tartalma		
A szakszövegolvasás órák MA szintjein már hosszabb és nyelvtanilag nehezebb, szókincsében, stílusában, mélységében és így értelmezésében is egyre nehezedő, sokféle műfajt átölelő szövegrészletekkel, szövegekkel foglalkozunk. Nehezebb szövegeket, ill. szövegrészeket olvasunk a buddhista tanítások, a buddhista filozófia és a tibeti történelem különböző területeiről és korszakaiból, támaszkodva a buddhista törzsanyagra, mint elméleti alapra. A gyökérszövegek mellett igyekszünk tibeti nyelvű kommentárt is használni. A tibeti nyelvű kommentár egyidejű fordításával a hallgatók megismerik a kommentáriródlom műfaji jellegzetességeit, s egyben hiteles segítséget kapnak a nehezen értelmezhető passzusok magyarázatához. A szakszövegolvasás órákon törekszünk a tibeti buddhizmus irodalma és a tibeti nyelvű egyéb irodalom gazdag örökségéből minél sokszínűbb területet átölelni mind a próza, mind a verses szövegek területén. Ennek megfelelően sokféle szöveganyaggal foglalkozunk, például: Fordított irodalom és eredeti tibeti nyelvi szövegek. A tibeti buddhista kánon szövegei, Kangyur (bka' 'gyur) és Tengyur (bstan 'gyur) szövegek. Életrajzok, történeti művek, Tantörténetek, szent helyekkel kapcsolatos irodalmi műfajok. Imák,		

szertartásszövegek széleskörű műfajai, például imák, kívánságimák, magasztalások, felajánlási szövegek (füstfelajánlás, mandalafelajánlás, tormafelajánlás, stb.), vétkes megvallásának szövegei, gurujóga szövegek, hosszú élet imák, érdemszentelések, az egyes iskolák jellegzetes rövid imái, istenségjóra szövegek és egyéb speciális szertartási szövegek. A hagyományos kolostori oktatásban szereplő sokféle szöveganyag és ezek kommentárjai. Nagy indiai és tibeti tanítók fő művei (vagy azok részletei), és ezek kommentárjai. Filozófiai szövegek és ezek kommentárjai. Bardo szövegek és imák és ezek kommentárjai. Folklorisztikai szövegek pl. tibeti opera; kispikái prózai műfajok: proverbiumok, találós kérdések, jóslások stb.; líra: népdalok, balladák stb. Egyes esetekben a diákok érdeklődéséhez választott szövegek.

Alkalmazott oktatási módszerek

A szakszövegolvasás órák MA szintjein már nehezebb szövegeket, ill. szövegrészeket olvasunk a buddhista tanítások, a buddhista filozófia és a tibeti történelem különböző területeiről és korszakaiból, támaszkodva a buddhista törzsanyagra, mint elméleti alapra és a gyökérszövegek mellett igyekszünk tibeti nyelvű kommentárokat is használni. A közös órai munka, a közösen feldolgozott szövegek tekintetében állandó egyéni készültség elvárt, hogy az önálló értelmezési és fordítási ötletek helyességének és terminológiai, valamint stilisztikai megfelelőségének közös megvitatása megtörténhessen, valamint saját önálló fordítások, projektmunkák beadása és közös megvitatása történik a fordító rutin kialakulásának érdekében.

Számonkérési és értékelési rendszere

Félévközi és/vagy félévvégi szóbeli vagy írásbeli beszámoló.

Nappali és esti tagozaton a beszámoló mellett órai aktív részvétel, jelenlét a TVSZ szerint a tagozat előírásainak megfelelően.

Az értékelés kritériumai:

Jeles:

Képes szinte hibátlanul a félév során átvett tibeti szöveganyagból önálló, a saját értelmezéseit és stílusát is tükröző fordítás elkészítésére.

A nyelvtani szerkezeteket és már megismert tibeti nyelvű buddhista terminológiát nehezebb ismeretlen tibeti nyelvű szövegekben is felismeri és megfelelően értelmezi, nagyon kevés hibával.

Az ismeretlen tibeti nyelvű buddhista terminológiát nehezebb ismeretlen tibeti nyelvű szövegekben a szótárak, segédeszközök magas szintű használatával megfelelően értelmezi, nagyon kevés hibával.

Önálló szövegfordítás elkészítésére képes változatos témájú, hosszúságú és szintű ismeretlen szövegből a szótárak, segédeszközök önálló használatával, azokban a nyelvtani szerkezetek tekintetében hibát szinte nem ejt, azokat megfelelően tudja értelmezni fordításai elkészítésekor.

Jó:

Képes kevés hibával a félév során átvett tibeti szöveganyagból önálló, a saját értelmezéseit és stílusát is tükröző fordítás elkészítésére.

A nyelvtani szerkezeteket és már megismert tibeti nyelvű buddhista terminológiát nehezebb ismeretlen tibeti nyelvű szövegekben is felismeri és megfelelően értelmezi, kevés hibával.

Az ismeretlen tibeti nyelvű buddhista terminológiát nehezebb ismeretlen tibeti nyelvű szövegekben a szótárak, segédeszközök magas szintű használatával megfelelően értelmezi, kevés hibával.

Önálló szövegfordítás elkészítésére képes változatos témájú, hosszúságú és szintű ismeretlen szövegből a szótárak, segédeszközök önálló használatával, azokban a nyelvtani szerkezetek tekintetében kevés hibát ejt, azokat kevés hibával megfelelően tudja értelmezni fordításai elkészítésekor.

Közepes:

Képes több hibával a félév során átvett tibeti szöveganyagból önálló, a saját értelmezéseit és stílusát is tükröző fordítás elkészítésére.

A nyelvtani szerkezeteket és már megismert tibeti nyelvű buddhista terminológiát nehezebb ismeretlen tibeti nyelvű szövegekben nagy részben felismeri és megfelelően értelmezi, több hibával.

Az ismeretlen tibeti nyelvű buddhista terminológiát nehezebb ismeretlen tibeti nyelvű szövegekben a szótárak, segédeszközök magas szintű használatával megfelelően értelmezi, kevés hibával.

Önálló szövegfordítás elkészítésére képes változatos témájú, hosszúságú és szintű ismeretlen szövegből a szótárak, segédeszközök önálló használatával, azonban azokban a nyelvtani szerkezetek tekintetében több hibát ejt, azokat több hibával tudja értelmezni fordításai elkészítésekor.

Elégséges:

Képes, de csak számos komoly hibával a félév során átvett tibeti szöveganyagból önálló, a saját értelmezéseit és stílusát is tükröző fordítás elkészítésére.

A nyelvtani szerkezeteket és már megismert tibeti nyelvű buddhista terminológiát nehezebb ismeretlen tibeti nyelvű szövegekben csak kis részben ismeri fel és értelmezi megfelelően, számos hibával.

Az ismeretlen tibeti nyelvű buddhista terminológiát nehezebb ismeretlen tibeti nyelvű szövegekben a szótárak, segédeszközök nem kellően megfelelő szintű használatával csak részben értelmezi megfelelően, számos hibával.

Önálló szövegfordítás elkészítésére képes változatos témájú, hosszúságú és szintű ismeretlen szövegből a szótárak, segédeszközök önálló használatával, azonban azokban a nyelvtani szerkezetek tekintetében számos hibát ejt, azokat számos hibával tudja értelmezni fordításai elkészítésekor.

Elégtelen:

Nem képes sok hibával sem a félév során átvett tibeti szöveganyagból önálló, a saját értelmezéseit és stílusát is tükröző fordítás elkészítésére.

A nyelvtani szerkezeteket és már megismert tibeti nyelvű buddhista terminológiát nehezebb ismeretlen tibeti nyelvű szövegekben nem ismeri fel vagy ezeket nem értelmezi megfelelően.

Az ismeretlen tibeti nyelvű buddhista terminológiát nehezebb ismeretlen tibeti nyelvű szövegekben a szótárak, segédeszközök nem kellően megfelelő szintű használatával csak nagyon kis részben értelmezi megfelelően.

Önálló szövegfordítás elkészítésére nem képes változatos témájú, hosszúságú és szintű ismeretlen szövegből a szótárak, segédeszközök önálló használatával, azokban a nyelvtani szerkezetek tekintetében számos súlyos hibát ejt, azokat számos súlyos hibával tudja értelmezni fordításai elkészítésekor.

Irodalom

Kötelező irodalom:

Az órákon kiadott és használt szöveganyag és jegyzetek.

Ajánlott irodalom:

Hackett, Paul 2019. Learning Classical Tibetan. A Reader for Translating Buddhist Texts With grammatical annotations and translations. Boulder: Snow Lion.

Rockwell, John, Jr. 1991. A Primer for Classical Literary Tibetan I-II. Barnet: Samadhi Bookstore.

Wilson, Joe B. 2012. Translating Buddhism from Tibetan. Ithaca: Shambhala Publication Inc.

Preston, Craig. 2003. How to Read Classical Tibetan. Volume One. Summary of The General Path. Boston & London: Snow Lion.

Preston, Craig. 2009. How to Read Classical Tibetan. Volume Two. Buddhist Tenets. Boston & London: Snow Lion.

Készségek és kompetenciák

Tudása:

- Képes nehezebb, hosszabb, összetett tibeti nyelvű szövegek megértésére, kritikai elemzésére eddig megszerzett nyelvi, kultúrtörténeti és buddhista filozófiai ismereteinek szintetizálásával, illetve a szakszótárak és a szakirodalom magas szintű használatával.
- A különböző szövegekben felismeri a komplex nyelvtani szerkezeteket is, és ezeket megfelelően tudja értelmezni fordításai elkészítésekor.
- Rendelkezik a buddhizmus szakkifejezéseinek magas szintű, rutinszerű ismeretével a hagyományos buddhista kanonikus nyelveken egyikén, a tibeti nyelven. Képes ismeretlen tibeti nyelvű szövegekben számára még ismeretlen tibeti nyelvű szakszavak, terminusok felismerésére és a szótárak és a (magyar és főként angol nyelvű) szakirodalom segítségével megfelelő értelmezésére is.
- Rendelkezik azokkal a nyelvi ismeretekkel, melyek révén képes a tibeti buddhista kultúra, a tibeti nyelvű vagy tibetire fordított irodalom, a tibeti buddhizmus iskoláinak és tanítóinak művei, egyéb tibeti irodalom magas szintű szövegalapú megismerésére és elemzésére.
- Magas szinten tisztában van a tibeti szöveganyag sokrétűségéből a már megismert műfajokkal, szövegtípusokkal, valamint rajtuk keresztül a tibeti buddhizmus főbb fogalmaival, eszméivel az ezekhez kapcsolódó, a szövegekből megismert szakszavakon keresztül.
- Képes arra, hogy akár önállóan is folytassa tibeti nyelvi tanulmányait, hogy nagyobb mennyiségű szöveg feldolgozása révén elmélyedjen a tibeti fordításban fellelhető indiai buddhista forrásokban, ill. az önálló tibeti buddhista irodalomban.
- Ismeri szakterületének sajátos kutatási (ismeretszerzési és problémamegoldási) módszereit.
- Jól ismeri szakterülete szókincsét anyanyelvén, a buddhizmus szakrális nyelvei közül tibeti nyelven, valamint angol nyelven.
- A kurzuson az idegen nyelvi (angol) kompetencia fejlesztése is folyamatos (angol nyelvű szakszókincs fejlesztése a forrásszöveghez kapcsolódó szakirodalom olvasása illetve a tibeti-angol szótárak és terminológiai gyűjtemények használatával).

Képessége:

- A tibeti nyelvben való haladó szintű jártassággal rendelkezik.
- Magas szintű nyelvi tudatossággal és a forráskritikai készség kialakulásával rendelkezik (a forrásnyelv és az anyanyelv viszonya tekintetében).
- Haladó szinten képes a szentiratok eredeti (tibeti) nyelven való tanulmányozására, filológiai és egzegetikai elemzésére, kritikai szövegelemzésére tibeti nyelven a kurzusok során feldolgozott szövegek alapján megszerzett fordítási rutin révén.
- Képes a buddhista filozófia alapszövegeinek eredeti nyelven történő egzegetikai és angol nyelvű szakirodalmon keresztüli összehasonlító elemzésére.

- Tudatosan kezeli az ismert buddhista terminológiát, és kritikai szemlélettel viszonyul a szöveghez és a szöveghez tartozó elsődleges és másodlagos forrásokhoz (fordításokhoz, szövegváltozatokhoz).
 - Alkalmas arra, hogy a buddhizmus sajátos fogalomrendszerét a szöveg kontextusában értelmezze. A tibeti buddhizmus jellegzetességeiben, főbb eszméiben és fogalmaiban, valamint az azokkal kapcsolatos terminológia értelmezésében való haladó szintű jártassággal rendelkezik.
 - Magas szinten jártas a szótárkezelésben, megérti és használja szakterületének online és nyomtatott szakirodalmát, a fordításhoz szükséges segédanyagokat magyar és idegen (elsősorban angol) nyelven. Rendelkezik a hatékony információkeresés és -feldolgozás ismereteivel a szakterülete vonatkozásában.
 - Rendelkezik a következő képességekkel: szakmai együttműködés készsége, közös projektben részvétel képessége.
- Attitűdje:
- Nyitott a buddhizmus átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására a tibeti nyelvi készségeinek és tudásának, fordítási és értelmezési képességeinek felhasználásával.
 - Nyitott a szakterületén zajló szakmai, technológiai fejlesztés és innováció megismerésére, elfogadására, hiteles közvetítésére.
 - Tibeti nyelvi készségeinek és tudásának, fordítási és értelmezési képességeinek felhasználásával hitelesen közvetíti szakterülete eredményeit és törekszik arra, hogy azokat saját fejlődésének szolgálatába állítsa, és másokkal is megossza.
- Autonómiája és felelőssége:
- A buddhizmus interpretációjában, a tanok átadásában felelősen jár el, melyhez tibeti nyelvi készségeit és tudását, fordítási és értelmezési képességeit felelősen használja fel, a szótárak, terminológiai szótárak, szakirodalom és segédanyagok összességét ennek a célnak megfelelően széleskörűen alkalmazza.
 - Jelentős mértékű önállósággal végzi átfogó és speciális szakmai kérdések értékelését és az azokra források alapján adható válaszok kidolgozását.
 - Önállóan tervezi meg és végzi fordítási és szövegfeldolgozási tevékenységeit.

Tantárgy felelőse: Dr. Majer Zsuzsa

Tantárgy oktatásába bevont oktató: Dr. Majer Zsuzsa, PhD

Buddhista szakszövegolvasás 2. (Tibeti haladó)	Kredit: 4
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
Képzési karaktere: 60% gyakorlati	
A tanóra típusa: szeminárium óraszám: 14 x 90 p, nyelve: magyar	
A számonkérés módja: gyakorlati jegy	
A tantárgy tantervi helye: 2. félév	
Az oktatás célja	
Jelen MA szintű kurzus során már elméletibb jellegű, filozófiai szövegek feldolgozása folyik a tartalmi vonatkozásokkal a figyelem középpontjában. Törekszünk arra, hogy a hallgatók mind prózai, mind verses szövegekkel foglalkozzanak elmélyülten, valamint hogy a tanulmányozott szövegek a tibeti nyelv és irodalom különböző korszakait valamint sokféle műfaját és szövegtípusát képviseljék. A bonyolultabb szerkezetű elsődleges források feldolgozása során a hallgatóknak immár maguknak kell a szótárak segítségével döntéseket hozniuk a szavak jelentéséről, a terminológia helyes értelmezéséről, a szöveg egészét, belső összefüggéseit, illetve a háttérben rejlő buddhista fogalmakat, az azok értelmezéséhez szükséges filozófiai nézeteket is vizsgálniuk kell a szöveg megfelelő megértéséhez. A BA szinten megszerzett ismereteket komplex módon, készség szinten kell alkalmazniuk, önálló szövegfordítási és értelemezési szinten, élve a fordítói szabadsággal, a szakirodalmak megfelelő kiegészítő használatával.	
A tárgy tartalma	
A szakszövegolvasás órák MA szintjein már hosszabb és nyelvtanilag nehezebb, szókincsében, stílusában, mélységében és így értelmezésében is egyre nehezedő, sokféle műfajt átölelő szövegrészletekkel, szövegekkel foglalkozunk. Nehezebb szövegeket, ill. szövegrészeket olvasunk a buddhista tanítások, a buddhista filozófia és a tibeti történelem különböző területeiről és korszakaiból, támaszkodva a buddhista törzsanyagra, mint elméleti alapra. A gyökérszövegek mellett igyekszünk tibeti nyelvű kommentárt is használni. A tibeti nyelvű kommentár egyidejű fordításával a hallgatók megismerik a kommentáriródlom műfaji jellegzetességeit, s egyben hiteles segítséget kapnak a nehezen értelmezhető passzusok magyarázatához. A szakszövegolvasás órákon törekszünk a tibeti buddhizmus irodalma és a tibeti nyelvű egyéb irodalom gazdag örökségéből minél sokszínűbb területet átölelni mind a próza, mind a verses szövegek területén. Ennek megfelelően sokféle szöveganyaggal foglalkozunk, például: Fordított irodalom és eredeti tibeti nyelvi szövegek. A tibeti buddhista kánon szövegei, Kangyur (bka' 'gyur) és Tengyur (bstan 'gyur) szövegek. Életrajzok, történeti művek, Tantörténetek, szent helyekkel kapcsolatos irodalmi műfajok. Imák, szertartásszövegek széleskörű műfajai, például imák, kívánságimák, magasztalások, felajánlási szövegek (füstfelajánlás, mandalafelajánlás, tormafelajánlás, stb.), vétkek megvallásának szövegei, gurujóga szövegek, hosszú élet imák, érdemszentelések, az egyes iskolák jellegzetes rövid imái, istenségjőga szövegek és egyéb speciális szertartási szövegek. A hagyományos kolostori oktatásban szereplő sokféle szöveganyag és ezek kommentárjai. Nagy indiai és tibeti tanítók fő művei (vagy azok részletei), és ezek kommentárjai. Filozófiai szövegek és ezek kommentárjai. Bardo szövegek és imák és ezek kommentárjai. Folklorisztikai szövegek pl. tibeti opera; kisepikai prózai műfajok: proverbiumok, találós kérdések, jóslások stb.; líra: népdalok, balladák stb. Egyes esetekben a diákok érdeklődéséhez választott szövegek.	

Alkalmazott oktatási módszerek

A szakszövegolvasás órák MA szintjein már nehezebb szövegeket, ill. szövegrészeket olvasunk a buddhista tanítások, a buddhista filozófia és a tibeti történelem különböző területeiről és korszakaiból, támaszkodva a buddhista törzsanyagra, mint elméleti alapra és a gyökérszövegek mellett igyekszünk tibeti nyelvű kommentárokat is használni. A közös órai munka, a közösen feldolgozott szövegek tekintetében állandó egyéni készülés elvart, hogy az önálló értelmezési és fordítási ötletek helyességének és terminológiai, valamint stilisztikai megfelelőségének közös megvitatása megtörténhessen, valamint saját önálló fordítások, projektmunkák beadása és közös megvitatása történik a fordító rutin kialakulásának érdekében.

Számonkérési és értékelési rendszere

Félévközi és/vagy félévvégi szóbeli vagy írásbeli beszámoló.

Nappali és esti tagozaton a beszámoló mellett órai aktív részvétel, jelenlét a TVSZ szerint a tagozat előírásainak megfelelően.

Az értékelés kritériumai:

Jeles:

Képes szinte hibátlanul a félév során átvett tibeti szöveganyagból önálló, a saját értelmezéseit és stílusát is tükröző fordítás elkészítésére.

A nyelvtani szerkezeteket és már megismert tibeti nyelvű buddhista terminológiát nehezebb ismeretlen tibeti nyelvű szövegekben is felismeri és megfelelően értelmezi, nagyon kevés hibával.

Az ismeretlen tibeti nyelvű buddhista terminológiát nehezebb ismeretlen tibeti nyelvű szövegekben a szótárak, segédeszközök magas szintű használatával megfelelően értelmezi, nagyon kevés hibával.

Önálló szövegfordítás elkészítésére képes változatos témájú, hosszúságú és szintű ismeretlen szövegből a szótárak, segédeszközök önálló használatával, azokban a nyelvtani szerkezetek tekintetében hibát szinte nem ejt, azokat megfelelően tudja értelmezni fordításai elkészítésekor.

Jó:

Képes kevés hibával a félév során átvett tibeti szöveganyagból önálló, a saját értelmezéseit és stílusát is tükröző fordítás elkészítésére.

A nyelvtani szerkezeteket és már megismert tibeti nyelvű buddhista terminológiát nehezebb ismeretlen tibeti nyelvű szövegekben is felismeri és megfelelően értelmezi, kevés hibával.

Az ismeretlen tibeti nyelvű buddhista terminológiát nehezebb ismeretlen tibeti nyelvű szövegekben a szótárak, segédeszközök magas szintű használatával megfelelően értelmezi, kevés hibával.

Önálló szövegfordítás elkészítésére képes változatos témájú, hosszúságú és szintű ismeretlen szövegből a szótárak, segédeszközök önálló használatával, azokban a nyelvtani szerkezetek tekintetében kevés hibát ejt, azokat kevés hibával megfelelően tudja értelmezni fordításai elkészítésekor.

Közepes:

Képes több hibával a félév során átvett tibeti szöveganyagból önálló, a saját értelmezéseit és stílusát is tükröző fordítás elkészítésére.

A nyelvtani szerkezeteket és már megismert tibeti nyelvű buddhista terminológiát nehezebb ismeretlen tibeti nyelvű szövegekben nagy részben felismeri és megfelelően értelmezi, több hibával.

Az ismeretlen tibeti nyelvű buddhista terminológiát nehezebb ismeretlen tibeti nyelvű szövegekben a szótárak, segédeszközök magas szintű használatával megfelelően értelmezi, kevés hibával.

Önálló szövegfordítás elkészítésére képes változatos témájú, hosszúságú és szintű ismeretlen szövegből a szótárak, segédeszközök önálló használatával, azonban azokban a nyelvtani szerkezetek tekintetében több hibát ejt, azokat több hibával tudja értelmezni fordításai elkészítésekor.

Elégséges:

Képes, de csak számos komoly hibával a félév során átvett tibeti szöveganyagból önálló, a saját értelmezéseit és stílusát is tükröző fordítás elkészítésére.

A nyelvtani szerkezeteket és már megismert tibeti nyelvű buddhista terminológiát nehezebb ismeretlen tibeti nyelvű szövegekben csak kis részben ismeri fel és értelmezi megfelelően, számos hibával.

Az ismeretlen tibeti nyelvű buddhista terminológiát nehezebb ismeretlen tibeti nyelvű szövegekben a szótárak, segédeszközök nem kellően megfelelő szintű használatával csak részben értelmezi megfelelően, számos hibával.

Önálló szövegfordítás elkészítésére képes változatos témájú, hosszúságú és szintű ismeretlen szövegből a szótárak, segédeszközök önálló használatával, azonban azokban a nyelvtani szerkezetek tekintetében számos hibát ejt, azokat számos hibával tudja értelmezni fordításai elkészítésekor.

Elégtelen:

Nem képes sok hibával sem a félév során átvett tibeti szöveganyagból önálló, a saját értelmezéseit és stílusát is tükröző fordítás elkészítésére.

A nyelvtani szerkezeteket és már megismert tibeti nyelvű buddhista terminológiát nehezebb ismeretlen tibeti nyelvű szövegekben nem ismeri fel vagy ezeket nem értelmezi megfelelően.

Az ismeretlen tibeti nyelvű buddhista terminológiát nehezebb ismeretlen tibeti nyelvű szövegekben a szótárak, segédeszközök nem kellően megfelelő szintű használatával csak nagyon kis részben értelmezi megfelelően.

Önálló szövegfordítás elkészítésére nem képes változatos témájú, hosszúságú és szintű ismeretlen szövegből a szótárak, segédeszközök önálló használatával, azokban a nyelvtani szerkezetek tekintetében számos súlyos hibát ejt, azokat számos súlyos hibával tudja értelmezni fordításai elkészítésekor.

Irodalom

Kötelező irodalom:

Az órákon kiadott és használt szöveganyag és jegyzetek.

Ajánlott irodalom:

Hackett, Paul 2019. Learning Classical Tibetan. A Reader for Translating Buddhist Texts With grammatical annotations and translations. Boulder: Snow Lion.

Rockwell, John, Jr. 1991. A Primer for Classical Literary Tibetan I-II. Barnet: Samadhi Bookstore.

Wilson, Joe B. 2012. Translating Buddhism from Tibetan. Ithaca: Shambhala Publication Inc.

Preston, Craig. 2003. How to Read Classical Tibetan. Volume One. Summary of The General Path. Boston & London: Snow Lion.

Preston, Craig. 2009. How to Read Classical Tibetan. Volume Two. Buddhist Tenets. Boston & London: Snow Lion.

Készségek és kompetenciák

Tudása:

- Képes nehezebb, hosszabb, összetett tibeti nyelvű szövegek megértésére, kritikai elemzésére eddig megszerzett nyelvi, kultúrtörténeti és buddhista filozófiai ismereteinek szintetizálásával, illetve a szakszótárak és a szakirodalom magas szintű használatával.
- A különböző szövegekben felismeri a komplex nyelvtani szerkezeteket is, és ezeket megfelelően tudja értelmezni fordításai elkészítésekor.
- Rendelkezik a buddhizmus szakkifejezéseinek magas szintű, rutinszerű ismeretével a hagyományos buddhista kanonikus nyelveken egyikén, a tibeti nyelven. Képes ismeretlen tibeti nyelvű szövegekben számára még ismeretlen tibeti nyelvű szakszavak, terminusok felismerésére és a szótárak és a (magyar és főként angol nyelvű) szakirodalom segítségével megfelelő értelmezésére is.
- Rendelkezik azokkal a nyelvi ismeretekkel, melyek révén képes a tibeti buddhista kultúra, a tibeti nyelvű vagy tibetire fordított irodalom, a tibeti buddhizmus iskoláinak és tanítóinak művei, egyéb tibeti irodalom magas szintű szövegalapú megismerésére és elemzésére.
- Magas szinten tisztában van a tibeti szöveganyag sokrétűségéből a már megismert műfajokkal, szövegtípusokkal, valamint rajtuk keresztül a tibeti buddhizmus főbb fogalmaival, eszméivel az ezekhez kapcsolódó, a szövegekből megismert szakszavakon keresztül.
- Képes arra, hogy akár önállóan is folytassa tibeti nyelvi tanulmányait, hogy nagyobb mennyiségű szöveg feldolgozása révén elmélyedjen a tibeti fordításban fellelhető indiai buddhista forrásokban, ill. az önálló tibeti buddhista irodalomban.
- Ismeri szakterületének sajátos kutatási (ismeretszerzési és problémamegoldási) módszereit.
- Jól ismeri szakterülete szókincsét anyanyelvén, a buddhizmus szakrális nyelvei közül tibeti nyelven, valamint angol nyelven.
- A kurzuson az idegen nyelvi (angol) kompetencia fejlesztése is folyamatos (angol nyelvű szakszókincs fejlesztése a forrásszöveghez kapcsolódó szakirodalom olvasása illetve a tibeti-angol szótárak és terminológiai gyűjtemények használatával).

Képessége:

- A tibeti nyelvben való haladó szintű jártassággal rendelkezik.
- Magas szintű nyelvi tudatossággal és a forráskritikai készség kialakulásával rendelkezik (a forrásnyelv és az anyanyelv viszonya tekintetében).
- Haladó szinten képes a szentíratok eredeti (tibeti) nyelven való tanulmányozására, filológiai és egzegetikai elemzésére, kritikai szövegelemzésére tibeti nyelven a kurzusok során feldolgozott szövegek alapján megszerzett fordítási rutin révén.
- Képes a buddhista filozófia alapszövegeinek eredeti nyelven történő egzegetikai és angol nyelvű szakirodalmon keresztüli összehasonlító elemzésére.
- Tudatosan kezeli az ismert buddhista terminológiát, és kritikai szemlélettel viszonyul a szöveghez és a szöveghez tartozó elsődleges és másodlagos forrásokhoz (fordításokhoz, szövegváltozatokhoz).
- Alkalmas arra, hogy a buddhizmus sajátos fogalomrendszerét a szöveg kontextusában értelmezze. A tibeti buddhizmus jellegzetességeiben, főbb eszméiben és fogalmaiban, valamint az azokkal kapcsolatos terminológia értelmezésében való haladó szintű jártassággal rendelkezik.
- Magas szinten jártas a szótárkezelésben, megérti és használja szakterületének online és nyomtatott szakirodalmát, a fordításhoz szükséges segédanyagokat magyar és idegen

(elsősorban angol) nyelven. Rendelkezik a hatékony információkeresés és -feldolgozás ismereteivel a szakterülete vonatkozásában.

- Rendelkezik a következő képességekkel: szakmai együttműködés készsége, közös projektben részvétel képessége.

Attitűdje:

- Nyitott a buddhizmus átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására a tibeti nyelvi készségeinek és tudásának, fordítási és értelmezési képességeinek felhasználásával.
- Nyitott a szakterületén zajló szakmai, technológiai fejlesztés és innováció megismerésére, elfogadására, hiteles közvetítésére.
- Tibeti nyelvi készségeinek és tudásának, fordítási és értelmezési képességeinek felhasználásával hitelesen közvetíti szakterülete eredményeit és törekszik arra, hogy azokat saját fejlődésének szolgálatába állítsa, és másokkal is megossza.

Autonómiája és felelőssége:

- A buddhizmus interpretációjában, a tanok átadásában felelősen jár el, melyhez tibeti nyelvi készségeit és tudását, fordítási és értelmezési képességeit felelősen használja fel, a szótárak, terminológiai szótárak, szakirodalom és segédanyagok összességét ennek a célnak megfelelően széleskörűen alkalmazza.
- Jelentős mértékű önállósággal végzi átfogó és speciális szakmai kérdések értékelését és az azokra források alapján adható válaszok kidolgozását.
- Önállóan tervezi meg és végzi fordítási és szövegfeldolgozási tevékenységeit.

Tantárgy felelőse: Dr. Majer Zsuzsa

Tantárgy oktatásába bevont oktató: Dr. Majer Zsuzsa, PhD

Buddhista szakszövegolvasás 3. (Tibeti haladó)	Kredit: 4
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
Képzési karaktere: 60% gyakorlati	
A tanóra típusa: szeminárium óraszám: 14 x 90 p, nyelve: magyar	
A számonkérés módja: gyakorlati jegy	
A tantárgy tantervi helye: 3. félév	
Az oktatás célja	
Jelen MA szintű kurzus során már elméletibb jellegű, filozófiai szövegek feldolgozása folyik a tartalmi vonatkozásokkal a figyelem középpontjában. Törekszünk arra, hogy a hallgatók mind prózai, mind verses szövegekkel foglalkozzanak elmélyülten, valamint hogy a tanulmányozott szövegek a tibeti nyelv és irodalom különböző korszakait valamint sokféle műfaját és szövegtípusát képviseljék. A bonyolultabb szerkezetű elsődleges források feldolgozása során a hallgatóknak immár maguknak kell a szótárak segítségével döntéseket hozniuk a szavak jelentéséről, a terminológia helyes értelmezéséről, a szöveg egészét, belső összefüggéseit, illetve a háttérben rejlő buddhista fogalmakat, az azok értelmezéséhez szükséges filozófiai nézeteket is vizsgálniuk kell a szöveg megfelelő megértéséhez. A BA szinten megszerzett ismereteket komplex módon, készség szinten kell alkalmazniuk, önálló szövegfordítási és értelmezési szinten, élve a fordítói szabadsággal, a szakirodalmak megfelelő kiegészítő használatával.	
A tárgy tartalma	
A szakszövegolvasás órák MA szintjein már hosszabb és nyelvtanilag nehezebb, szókincsében, stílusában, mélységében és így értelmezésében is egyre nehezedő, sokféle műfajt átölelő szövegrészletekkel, szövegekkel foglalkozunk. Nehezebb szövegeket, ill. szövegrészeket olvasunk a buddhista tanítások, a buddhista filozófia és a tibeti történelem különböző területeiről és korszakaiból, támaszkodva a buddhista törzsanyagra, mint elméleti alapra. A gyökérszövegek mellett igyekszünk tibeti nyelvű kommentárt is használni. A tibeti nyelvű kommentár egyidejű fordításával a hallgatók megismerik a kommentáriródlom műfaji jellegzetességeit, s egyben hiteles segítséget kapnak a nehezen értelmezhető passzusok magyarázatához. A szakszövegolvasás órákon törekszünk a tibeti buddhizmus irodalma és a tibeti nyelvű egyéb irodalom gazdag örökségéből minél sokszínűbb területet átölelni mind a próza, mind a verses szövegek területén. Ennek megfelelően sokféle szöveganyaggal foglalkozunk, például: Fordított irodalom és eredeti tibeti nyelvi szövegek. A tibeti buddhista kánon szövegei, Kangyur (bka' 'gyur) és Tengyur (bstan 'gyur) szövegek. Életrajzok, történeti művek, Tantörténetek, szent helyekkel kapcsolatos irodalmi műfajok. Imák, szertartásszövegek széleskörű műfajai, például imák, kívánságimák, magasztalások, felajánlási szövegek (füstfelajánlás, mandalafelajánlás, tormafelajánlás, stb.), vétkek megvallásának szövegei, gurujóga szövegek, hosszú élet imák, érdemszentelések, az egyes iskolák jellegzetes rövid imái, istenségjőga szövegek és egyéb speciális szertartási szövegek. A hagyományos kolostori oktatásban szereplő sokféle szöveganyag és ezek kommentárjai. Nagy indiai és tibeti tanítók fő művei (vagy azok részletei), és ezek kommentárjai. Filozófiai szövegek és ezek kommentárjai. Bardo szövegek és imák és ezek kommentárjai. Folklorisztikai szövegek pl. tibeti opera; kisepikai prózai műfajok: proverbiumok, találós kérdések, jóslások stb.; líra: népdalok, balladák stb. Egyes esetekben a diákok érdeklődéséhez választott szövegek.	

Alkalmazott oktatási módszerek

A szakszövegolvasás órák MA szintjein már nehezebb szövegeket, ill. szövegrészeket olvasunk a buddhista tanítások, a buddhista filozófia és a tibeti történelem különböző területeiről és korszakaiból, támaszkodva a buddhista törzsanyagra, mint elméleti alapra és a gyökérszövegek mellett igyekszünk tibeti nyelvű kommentárokat is használni. A közös órai munka, a közösen feldolgozott szövegek tekintetében állandó egyéni készültség elvart, hogy az önálló értelmezési és fordítási ötletek helyességének és terminológiai, valamint stilisztikai megfelelőségének közös megvitatása megtörténhessen, valamint saját önálló fordítások, projektmunkák beadása és közös megvitatása történik a fordító rutin kialakulásának érdekében.

Számonkérési és értékelési rendszere

Félévközi és/vagy félévvégi szóbeli vagy írásbeli beszámoló.

Nappali és esti tagozaton a beszámoló mellett órai aktív részvétel, jelenlét a TVSZ szerint a tagozat előírásainak megfelelően.

Az értékelés kritériumai:

Jeles:

Képes szinte hibátlanul a félév során átvett tibeti szöveganyagból önálló, a saját értelmezéseit és stílusát is tükröző fordítás elkészítésére.

A nyelvtani szerkezeteket és már megismert tibeti nyelvű buddhista terminológiát nehezebb ismeretlen tibeti nyelvű szövegekben is felismeri és megfelelően értelmezi, nagyon kevés hibával.

Az ismeretlen tibeti nyelvű buddhista terminológiát nehezebb ismeretlen tibeti nyelvű szövegekben a szótárak, segédeszközök magas szintű használatával megfelelően értelmezi, nagyon kevés hibával.

Önálló szövegfordítás elkészítésére képes változatos témájú, hosszúságú és szintű ismeretlen szövegből a szótárak, segédeszközök önálló használatával, azokban a nyelvtani szerkezetek tekintetében hibát szinte nem ejt, azokat megfelelően tudja értelmezni fordításai elkészítésekor.

Jó:

Képes kevés hibával a félév során átvett tibeti szöveganyagból önálló, a saját értelmezéseit és stílusát is tükröző fordítás elkészítésére.

A nyelvtani szerkezeteket és már megismert tibeti nyelvű buddhista terminológiát nehezebb ismeretlen tibeti nyelvű szövegekben is felismeri és megfelelően értelmezi, kevés hibával.

Az ismeretlen tibeti nyelvű buddhista terminológiát nehezebb ismeretlen tibeti nyelvű szövegekben a szótárak, segédeszközök magas szintű használatával megfelelően értelmezi, kevés hibával.

Önálló szövegfordítás elkészítésére képes változatos témájú, hosszúságú és szintű ismeretlen szövegből a szótárak, segédeszközök önálló használatával, azokban a nyelvtani szerkezetek tekintetében kevés hibát ejt, azokat kevés hibával megfelelően tudja értelmezni fordításai elkészítésekor.

Közepes:

Képes több hibával a félév során átvett tibeti szöveganyagból önálló, a saját értelmezéseit és stílusát is tükröző fordítás elkészítésére.

A nyelvtani szerkezeteket és már megismert tibeti nyelvű buddhista terminológiát nehezebb ismeretlen tibeti nyelvű szövegekben nagy részben felismeri és megfelelően értelmezi, több hibával.

Az ismeretlen tibeti nyelvű buddhista terminológiát nehezebb ismeretlen tibeti nyelvű szövegekben a szótárak, segédeszközök magas szintű használatával megfelelően értelmezi, kevés hibával.

Önálló szövegfordítás elkészítésére képes változatos témájú, hosszúságú és szintű ismeretlen szövegből a szótárak, segédeszközök önálló használatával, azonban azokban a nyelvtani szerkezetek tekintetében több hibát ejt, azokat több hibával tudja értelmezni fordításai elkészítésekor.

Elégséges:

Képes, de csak számos komoly hibával a félév során átvett tibeti szöveganyagból önálló, a saját értelmezéseit és stílusát is tükröző fordítás elkészítésére.

A nyelvtani szerkezeteket és már megismert tibeti nyelvű buddhista terminológiát nehezebb ismeretlen tibeti nyelvű szövegekben csak kis részben ismeri fel és értelmezi megfelelően, számos hibával.

Az ismeretlen tibeti nyelvű buddhista terminológiát nehezebb ismeretlen tibeti nyelvű szövegekben a szótárak, segédeszközök nem kellően megfelelő szintű használatával csak részben értelmezi megfelelően, számos hibával.

Önálló szövegfordítás elkészítésére képes változatos témájú, hosszúságú és szintű ismeretlen szövegből a szótárak, segédeszközök önálló használatával, azonban azokban a nyelvtani szerkezetek tekintetében számos hibát ejt, azokat számos hibával tudja értelmezni fordításai elkészítésekor.

Elégtelen:

Nem képes sok hibával sem a félév során átvett tibeti szöveganyagból önálló, a saját értelmezéseit és stílusát is tükröző fordítás elkészítésére.

A nyelvtani szerkezeteket és már megismert tibeti nyelvű buddhista terminológiát nehezebb ismeretlen tibeti nyelvű szövegekben nem ismeri fel vagy ezeket nem értelmezi megfelelően.

Az ismeretlen tibeti nyelvű buddhista terminológiát nehezebb ismeretlen tibeti nyelvű szövegekben a szótárak, segédeszközök nem kellően megfelelő szintű használatával csak nagyon kis részben értelmezi megfelelően.

Önálló szövegfordítás elkészítésére nem képes változatos témájú, hosszúságú és szintű ismeretlen szövegből a szótárak, segédeszközök önálló használatával, azokban a nyelvtani szerkezetek tekintetében számos súlyos hibát ejt, azokat számos súlyos hibával tudja értelmezni fordításai elkészítésekor.

Irodalom

Kötelező irodalom:

Az órákon kiadott és használt szöveganyag és jegyzetek.

Ajánlott irodalom:

Hackett, Paul 2019. Learning Classical Tibetan. A Reader for Translating Buddhist Texts With grammatical annotations and translations. Boulder: Snow Lion.

Rockwell, John, Jr. 1991. A Primer for Classical Literary Tibetan I-II. Barnet: Samadhi Bookstore.

Wilson, Joe B. 2012. Translating Buddhism from Tibetan. Ithaca: Shambhala Publication Inc.

Preston, Craig. 2003. How to Read Classical Tibetan. Volume One. Summary of The General Path. Boston & London: Snow Lion.

Preston, Craig. 2009. How to Read Classical Tibetan. Volume Two. Buddhist Tenets. Boston & London: Snow Lion.

Készségek és kompetenciák

Tudása:

- Képes nehezebb, hosszabb, összetett tibeti nyelvű szövegek megértésére, kritikai elemzésére eddig megszerzett nyelvi, kultúrtörténeti és buddhista filozófiai ismereteinek szintetizálásával, illetve a szakszótárak és a szakirodalom magas szintű használatával.
- A különböző szövegekben felismeri a komplex nyelvtani szerkezeteket is, és ezeket megfelelően tudja értelmezni fordításai elkészítésekor.
- Rendelkezik a buddhizmus szakkifejezéseinek magas szintű, rutinszerű ismeretével a hagyományos buddhista kanonikus nyelveken egyikén, a tibeti nyelven. Képes ismeretlen tibeti nyelvű szövegekben számára még ismeretlen tibeti nyelvű szakszavak, terminusok felismerésére és a szótárak és a (magyar és főként angol nyelvű) szakirodalom segítségével megfelelő értelmezésére is.
- Rendelkezik azokkal a nyelvi ismeretekkel, melyek révén képes a tibeti buddhista kultúra, a tibeti nyelvű vagy tibetire fordított irodalom, a tibeti buddhizmus iskoláinak és tanítóinak művei, egyéb tibeti irodalom magas szintű szövegalapú megismerésére és elemzésére.
- Magas szinten tisztában van a tibeti szöveganyag sokrétűségéből a már megismert műfajokkal, szövegtípusokkal, valamint rajtuk keresztül a tibeti buddhizmus főbb fogalmaival, eszméivel az ezekhez kapcsolódó, a szövegekből megismert szakszavakon keresztül.
- Képes arra, hogy akár önállóan is folytassa tibeti nyelvi tanulmányait, hogy nagyobb mennyiségű szöveg feldolgozása révén elmélyedjen a tibeti fordításban fellelhető indiai buddhista forrásokban, ill. az önálló tibeti buddhista irodalomban.
- Ismeri szakterületének sajátos kutatási (ismeretszerzési és problémamegoldási) módszereit.
- Jól ismeri szakterülete szókincsét anyanyelvén, a buddhizmus szakrális nyelvei közül tibeti nyelven, valamint angol nyelven.
- A kurzuson az idegen nyelvi (angol) kompetencia fejlesztése is folyamatos (angol nyelvű szakszókincs fejlesztése a forrásszöveghez kapcsolódó szakirodalom olvasása illetve a tibeti-angol szótárak és terminológiai gyűjtemények használatával).

Képessége:

- A tibeti nyelvben való haladó szintű jártassággal rendelkezik.
- Magas szintű nyelvi tudatossággal és a forráskritikai készség kialakulásával rendelkezik (a forrásnyelv és az anyanyelv viszonya tekintetében).
- Haladó szinten képes a szentiratok eredeti (tibeti) nyelven való tanulmányozására, filológiai és egzegetikai elemzésére, kritikai szövegelemzésére tibeti nyelven a kurzusok során feldolgozott szövegek alapján megszerzett fordítási rutin révén.
- Képes a buddhista filozófia alapszövegeinek eredeti nyelven történő egzegetikai és angol nyelvű szakirodalmon keresztüli összehasonlító elemzésére.
- Tudatosan kezeli az ismert buddhista terminológiát, és kritikai szemlélettel viszonyul a szöveghez és a szöveghez tartozó elsődleges és másodlagos forrásokhoz (fordításokhoz, szövegváltozatokhoz).
- Alkalmas arra, hogy a buddhizmus sajátos fogalomrendszerét a szöveg kontextusában értelmezze. A tibeti buddhizmus jellegzetességeiben, főbb eszméiben és fogalmaiban, valamint az azokkal kapcsolatos terminológia értelmezésében való haladó szintű jártassággal rendelkezik.
- Magas szinten jártas a szótárkezelésben, megérti és használja szakterületének online és nyomtatott szakirodalmát, a fordításhoz szükséges segédanyagokat magyar és idegen

(elsősorban angol) nyelven. Rendelkezik a hatékony információkeresés és -feldolgozás ismereteivel a szakterülete vonatkozásában.

- Rendelkezik a következő képességekkel: szakmai együttműködés készsége, közös projektben részvétel képessége.

Attitűdje:

- Nyitott a buddhizmus átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására a tibeti nyelvi készségeinek és tudásának, fordítási és értelmezési képességeinek felhasználásával.
- Nyitott a szakterületén zajló szakmai, technológiai fejlesztés és innováció megismerésére, elfogadására, hiteles közvetítésére.
- Tibeti nyelvi készségeinek és tudásának, fordítási és értelmezési képességeinek felhasználásával hitelesen közvetíti szakterülete eredményeit és törekszik arra, hogy azokat saját fejlődésének szolgálatába állítsa, és másokkal is megossza.

Autonómiaja és felelőssége:

- A buddhizmus interpretációjában, a tanok átadásában felelősen jár el, melyhez tibeti nyelvi készségeit és tudását, fordítási és értelmezési képességeit felelősen használja fel, a szótárak, terminológiai szótárak, szakirodalom és segédanyagok összességét ennek a célnak megfelelően széleskörűen alkalmazza.
- Jelentős mértékű önállósággal végzi átfogó és speciális szakmai kérdések értékelését és az azokra források alapján adható válaszok kidolgozását.
- Önállóan tervezi meg és végzi fordítási és szövegfeldolgozási tevékenységeit.

Tantárgy felelőse: Dr. Majer Zsuzsa

Tantárgy oktatásába bevont oktató: Dr. Majer Zsuzsa, PhD

Buddhista szakszövegolvasás 4. (Tibeti haladó)	Kredit: 4
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
Képzési karaktere: 60% gyakorlati	
A tanóra típusa: szeminárium óraszám: 14 x 90 p, nyelve: magyar	
A számonkérés módja: gyakorlati jegy	
A tantárgy tantervi helye: 4. félév	
Az oktatás célja	
Jelen MA szintű kurzus során már elméletibb jellegű, filozófiai szövegek feldolgozása folyik a tartalmi vonatkozásokkal a figyelem középpontjában. Törekszünk arra, hogy a hallgatók mind prózai, mind verses szövegekkel foglalkozzanak elmélyülten, valamint hogy a tanulmányozott szövegek a tibeti nyelv és irodalom különböző korszakait valamint sokféle műfajt és szövegtípusát képviseljék. A bonyolultabb szerkezetű elsődleges források feldolgozása során a hallgatóknak immár maguknak kell a szótárak segítségével döntéseket hozniuk a szavak jelentéséről, a terminológia helyes értelmezéséről, a szöveg egészét, belső összefüggéseit, illetve a háttérben rejlő buddhista fogalmakat, az azok értelmezéséhez szükséges filozófiai nézeteket is vizsgálniuk kell a szöveg megfelelő megértéséhez. A BA szinten megszerzett ismereteket komplex módon, készség szinten kell alkalmazniuk, önálló szövegfordítási és értelemezési szinten, élve a fordítói szabadsággal, a szakirodalmak megfelelő kiegészítő használatával.	
A tárgy tartalma	
A szakszövegolvasás órák MA szintjein már hosszabb és nyelvtanilag nehezebb, szókincsében, stílusában, mélységében és így értelmezésében is egyre nehezedő, sokféle műfajt átölelő szövegrészletekkel, szövegekkel foglalkozunk. Nehezebb szövegeket, ill. szövegrészeket olvasunk a buddhista tanítások, a buddhista filozófia és a tibeti történelem különböző területeiről és korszakaiból, támaszkodva a buddhista törzsanyagra, mint elméleti alapra. A gyökérszövegek mellett igyekszünk tibeti nyelvű kommentárt is használni. A tibeti nyelvű kommentár egyidejű fordításával a hallgatók megismerik a kommentárirodalom műfaji jellegzetességeit, s egyben hiteles segítséget kapnak a nehezen értelmezhető passzusok magyarázatához. A szakszövegolvasás órákon törekszünk a tibeti buddhizmus irodalma és a tibeti nyelvű egyéb irodalom gazdag örökségéből minél sokszínűbb területet átölelni mind a próza, mind a verses szövegek területén. Ennek megfelelően sokféle szöveganyaggal foglalkozunk, például: Fordított irodalom és eredeti tibeti nyelvi szövegek. A tibeti buddhista kánon szövegei, Kangyur (bka' 'gyur) és Tengyur (bstan 'gyur) szövegek. Életrajzok, történeti művek, Tantörténetek, szent helyekkel kapcsolatos irodalmi műfajok. Imák, szertartásszövegek széleskörű műfajai, például imák, kívánságimák, magasztalások, felajánlási szövegek (füstfelajánlás, mandalafelajánlás, tormafelajánlás, stb.), vétkek megvallásának szövegei, gurujóga szövegek, hosszú élet imák, érdemszentelések, az egyes iskolák jellegzetes rövid imái, istenségjóga szövegek és egyéb speciális szertartási szövegek. A hagyományos kolostori oktatásban szereplő sokféle szöveganyag és ezek kommentárjai. Nagy indiai és tibeti tanítók fő művei (vagy azok részletei), és ezek kommentárjai. Filozófiai szövegek és ezek kommentárjai. Bardo szövegek és imák és ezek kommentárjai. Folklorisztikai szövegek pl. tibeti opera; kisepikai prózai műfajok: proverbiumok, találós kérdések, jóslások stb.; líra: népdalok, balladák stb. Egyes esetekben a diákok érdeklődéséhez választott szövegek.	

Alkalmazott oktatási módszerek

A szakszövegolvasás órák MA szintjein már nehezebb szövegeket, ill. szövegrészeket olvasunk a buddhista tanítások, a buddhista filozófia és a tibeti történelem különböző területeiről és korszakaiból, támaszkodva a buddhista törzsanyagra, mint elméleti alapra és a gyökérszövegek mellett igyekszünk tibeti nyelvű kommentárokat is használni. A közös órai munka, a közösen feldolgozott szövegek tekintetében állandó egyéni készülés elvart, hogy az önálló értelmezési és fordítási ötletek helyességének és terminológiai, valamint stilisztikai megfelelőségének közös megvitatása megtörténhessen, valamint saját önálló fordítások, projektmunkák beadása és közös megvitatása történik a fordító rutin kialakulásának érdekében.

Számonkérési és értékelési rendszere

Félévközi és/vagy félévvégi szóbeli vagy írásbeli beszámoló.

Nappali és esti tagozaton a beszámoló mellett órai aktív részvétel, jelenlét a TVSZ szerint a tagozat előírásainak megfelelően.

Az értékelés kritériumai:

Jeles:

Képes szinte hibátlanul a félév során átvett tibeti szöveganyagból önálló, a saját értelmezéseit és stílusát is tükröző fordítás elkészítésére.

A nyelvtani szerkezeteket és már megismert tibeti nyelvű buddhista terminológiát nehezebb ismeretlen tibeti nyelvű szövegekben is felismeri és megfelelően értelmezi, nagyon kevés hibával.

Az ismeretlen tibeti nyelvű buddhista terminológiát nehezebb ismeretlen tibeti nyelvű szövegekben a szótárak, segédeszközök magas szintű használatával megfelelően értelmezi, nagyon kevés hibával.

Önálló szövegfordítás elkészítésére képes változatos témájú, hosszúságú és szintű ismeretlen szövegből a szótárak, segédeszközök önálló használatával, azokban a nyelvtani szerkezetek tekintetében hibát szinte nem ejt, azokat megfelelően tudja értelmezni fordításai elkészítésekor.

Jó:

Képes kevés hibával a félév során átvett tibeti szöveganyagból önálló, a saját értelmezéseit és stílusát is tükröző fordítás elkészítésére.

A nyelvtani szerkezeteket és már megismert tibeti nyelvű buddhista terminológiát nehezebb ismeretlen tibeti nyelvű szövegekben is felismeri és megfelelően értelmezi, kevés hibával.

Az ismeretlen tibeti nyelvű buddhista terminológiát nehezebb ismeretlen tibeti nyelvű szövegekben a szótárak, segédeszközök magas szintű használatával megfelelően értelmezi, kevés hibával.

Önálló szövegfordítás elkészítésére képes változatos témájú, hosszúságú és szintű ismeretlen szövegből a szótárak, segédeszközök önálló használatával, azokban a nyelvtani szerkezetek tekintetében kevés hibát ejt, azokat kevés hibával megfelelően tudja értelmezni fordításai elkészítésekor.

Közepes:

Képes több hibával a félév során átvett tibeti szöveganyagból önálló, a saját értelmezéseit és stílusát is tükröző fordítás elkészítésére.

A nyelvtani szerkezeteket és már megismert tibeti nyelvű buddhista terminológiát nehezebb ismeretlen tibeti nyelvű szövegekben nagy részben felismeri és megfelelően értelmezi, több hibával.

Az ismeretlen tibeti nyelvű buddhista terminológiát nehezebb ismeretlen tibeti nyelvű szövegekben a szótárak, segédeszközök magas szintű használatával megfelelően értelmezi, kevés hibával.

Önálló szövegfordítás elkészítésére képes változatos témájú, hosszúságú és szintű ismeretlen szövegből a szótárak, segédeszközök önálló használatával, azonban azokban a nyelvtani szerkezetek tekintetében több hibát ejt, azokat több hibával tudja értelmezni fordításai elkészítésekor.

Elégséges:

Képes, de csak számos komoly hibával a félév során átvett tibeti szöveganyagból önálló, a saját értelmezéseit és stílusát is tükröző fordítás elkészítésére.

A nyelvtani szerkezeteket és már megismert tibeti nyelvű buddhista terminológiát nehezebb ismeretlen tibeti nyelvű szövegekben csak kis részben ismeri fel és értelmezi megfelelően, számos hibával.

Az ismeretlen tibeti nyelvű buddhista terminológiát nehezebb ismeretlen tibeti nyelvű szövegekben a szótárak, segédeszközök nem kellően megfelelő szintű használatával csak részben értelmezi megfelelően, számos hibával.

Önálló szövegfordítás elkészítésére képes változatos témájú, hosszúságú és szintű ismeretlen szövegből a szótárak, segédeszközök önálló használatával, azonban azokban a nyelvtani szerkezetek tekintetében számos hibát ejt, azokat számos hibával tudja értelmezni fordításai elkészítésekor.

Elégtelen:

Nem képes sok hibával sem a félév során átvett tibeti szöveganyagból önálló, a saját értelmezéseit és stílusát is tükröző fordítás elkészítésére.

A nyelvtani szerkezeteket és már megismert tibeti nyelvű buddhista terminológiát nehezebb ismeretlen tibeti nyelvű szövegekben nem ismeri fel vagy ezeket nem értelmezi megfelelően.

Az ismeretlen tibeti nyelvű buddhista terminológiát nehezebb ismeretlen tibeti nyelvű szövegekben a szótárak, segédeszközök nem kellően megfelelő szintű használatával csak nagyon kis részben értelmezi megfelelően.

Önálló szövegfordítás elkészítésére nem képes változatos témájú, hosszúságú és szintű ismeretlen szövegből a szótárak, segédeszközök önálló használatával, azokban a nyelvtani szerkezetek tekintetében számos súlyos hibát ejt, azokat számos súlyos hibával tudja értelmezni fordításai elkészítésekor.

Irodalom

Kötelező irodalom:

Az órákon kiadott és használt szöveganyag és jegyzetek.

Ajánlott irodalom:

Hackett, Paul 2019. Learning Classical Tibetan. A Reader for Translating Buddhist Texts With grammatical annotations and translations. Boulder: Snow Lion.

Rockwell, John, Jr. 1991. A Primer for Classical Literary Tibetan I-II. Barnet: Samadhi Bookstore.

Wilson, Joe B. 2012. Translating Buddhism from Tibetan. Ithaca: Shambhala Publication Inc.

Preston, Craig. 2003. How to Read Classical Tibetan. Volume One. Summary of The General Path. Boston & London: Snow Lion.

Preston, Craig. 2009. How to Read Classical Tibetan. Volume Two. Buddhist Tenets. Boston & London: Snow Lion.

Készségek és kompetenciák

Tudása:

- Képes nehezebb, hosszabb, összetett tibeti nyelvű szövegek megértésére, kritikai elemzésére eddig megszerzett nyelvi, kultúrtörténeti és buddhista filozófiai ismereteinek szintetizálásával, illetve a szakszótárak és a szakirodalom magas szintű használatával.
- A különböző szövegekben felismeri a komplex nyelvtani szerkezeteket is, és ezeket megfelelően tudja értelmezni fordításai elkészítésekor.
- Rendelkezik a buddhizmus szakkifejezéseinek magas szintű, rutinszerű ismeretével a hagyományos buddhista kanonikus nyelveken egyikén, a tibeti nyelven. Képes ismeretlen tibeti nyelvű szövegekben számára még ismeretlen tibeti nyelvű szakszavak, terminusok felismerésére és a szótárak és a (magyar és főként angol nyelvű) szakirodalom segítségével megfelelő értelmezésére is.
- Rendelkezik azokkal a nyelvi ismeretekkel, melyek révén képes a tibeti buddhista kultúra, a tibeti nyelvű vagy tibetire fordított irodalom, a tibeti buddhizmus iskoláinak és tanítóinak művei, egyéb tibeti irodalom magas szintű szövegalapú megismerésére és elemzésére.
- Magas szinten tisztában van a tibeti szöveganyag sokrétűségéből a már megismert műfajokkal, szövegtípusokkal, valamint rajtuk keresztül a tibeti buddhizmus főbb fogalmaival, eszméivel az ezekhez kapcsolódó, a szövegekből megismert szakszavakon keresztül.
- Képes arra, hogy akár önállóan is folytassa tibeti nyelvi tanulmányait, hogy nagyobb mennyiségű szöveg feldolgozása révén elmélyedjen a tibeti fordításban fellelhető indiai buddhista forrásokban, ill. az önálló tibeti buddhista irodalomban.
- Ismeri szakterületének sajátos kutatási (ismeretszerzési és problémamegoldási) módszereit.
- Jól ismeri szakterülete szókincsét anyanyelvén, a buddhizmus szakrális nyelvei közül tibeti nyelven, valamint angol nyelven.
- A kurzuson az idegen nyelvi (angol) kompetencia fejlesztése is folyamatos (angol nyelvű szakszókincs fejlesztése a forrásszöveghez kapcsolódó szakirodalom olvasása illetve a tibeti-angol szótárak és terminológiai gyűjtemények használatával).

Képessége:

- A tibeti nyelvben való haladó szintű jártassággal rendelkezik.
- Magas szintű nyelvi tudatossággal és a forráskritikai készség kialakulásával rendelkezik (a forrásnyelv és az anyanyelv viszonya tekintetében).
- Haladó szinten képes a szentíratok eredeti (tibeti) nyelven való tanulmányozására, filológiai és egzegetikai elemzésére, kritikai szövegelemzésére tibeti nyelven a kurzusok során feldolgozott szövegek alapján megszerzett fordítási rutin révén.
- Képes a buddhista filozófia alapszövegeinek eredeti nyelven történő egzegetikai és angol nyelvű szakirodalmon keresztüli összehasonlító elemzésére.
- Tudatosan kezeli az ismert buddhista terminológiát, és kritikai szemlélettel viszonyul a szöveghez és a szöveghez tartozó elsődleges és másodlagos forrásokhoz (fordításokhoz, szövegváltozatokhoz).
- Alkalmas arra, hogy a buddhizmus sajátos fogalomrendszerét a szöveg kontextusában értelmezze. A tibeti buddhizmus jellegzetességeiben, főbb eszméiben és fogalmaiban, valamint az azokkal kapcsolatos terminológia értelmezésében való haladó szintű jártassággal rendelkezik.
- Magas szinten jártas a szótárkezelésben, megérti és használja szakterületének online és nyomtatott szakirodalmát, a fordításhoz szükséges segédanyagokat magyar és idegen

(elsősorban angol) nyelven. Rendelkezik a hatékony információkeresés és -feldolgozás ismereteivel a szakterülete vonatkozásában.

- Rendelkezik a következő képességekkel: szakmai együttműködés készsége, közös projektben részvétel képessége.

Attitűdje:

- Nyitott a buddhizmus átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására a tibeti nyelvi készségeinek és tudásának, fordítási és értelmezési képességeinek felhasználásával.
- Nyitott a szakterületén zajló szakmai, technológiai fejlesztés és innováció megismerésére, elfogadására, hiteles közvetítésére.
- Tibeti nyelvi készségeinek és tudásának, fordítási és értelmezési képességeinek felhasználásával hitelesen közvetíti szakterülete eredményeit és törekszik arra, hogy azokat saját fejlődésének szolgálatába állítsa, és másokkal is megossza.

Autonómiája és felelőssége:

- A buddhizmus interpretációjában, a tanok átadásában felelősen jár el, melyhez tibeti nyelvi készségeit és tudását, fordítási és értelmezési képességeit felelősen használja fel, a szótárak, terminológiai szótárak, szakirodalom és segédanyagok összességét ennek a célnak megfelelően széleskörűen alkalmazza.
- Jelentős mértékű önállósággal végzi átfogó és speciális szakmai kérdések értékelését és az azokra források alapján adható válaszok kidolgozását.
- Önállóan tervezi meg és végzi fordítási és szövegfeldolgozási tevékenységeit.

Tantárgy felelőse: Dr. Majer Zsuzsa

Tantárgy oktatásába bevont oktató: Dr. Majer Zsuzsa, PhD